



---

Diari Oficial

---

del

---

Consell General

---

Núm. 13/2014 - 56 pàgines

---

Sessió ordinària del dia 18 de setembre del 2014

---

El dia 18 de setembre del 2014, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicycle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 66/2014, que és el següent:

**1- Informe de la Comissió Permanent sobre els afers tractats fora període de sessions.**

**2- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei d'arbitratge del Principat d'Andorra.**

**3- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.**

**4- Examen i votació de la Proposició de Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral.**

**5- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt i per la M. I. Sra. Mariona González Reolit, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, al Projecte de Llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública.**

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Olga Adellach Coma  
M. I. Sr. Miquel Aleix Areny  
M. I. Sr. Pere Altimir Pintat

M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch  
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau  
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà  
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany  
M. I. Sra. Roser Bastida Areny  
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset  
M. I. Sra. Sílvia Calvó Armengol  
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig  
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs  
M. I. Sra. Olga Gelabert Fàbrega  
M. I. Sra. Rosa Gili Casals  
M. I. Sra. Mariona González Reolit  
M. I. Sra. Celine Mandicó Garcia  
M. I. Sra. Meritxell Mateu Pi  
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora  
M. I. Sr. Xavier Montané Atero  
M. I. Sra. Patrícia Riberaigua Marme  
M. I. Sr. David Rios Rius  
M. I. Sra. Sílvia Riva González  
M. I. Sr. Martí Salvans Abetlla  
M. I. Sra. Meritxell Verdú Marquilló

El M. I. Sr. Síndic General ha excusat l'absència dels M. I. Srs. Gerard Barcia Duedra, Sílvia Eloïsa Bonet Perot, Pere Obiols Mogio i Aleix Varela González.

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances i Funció Pública; Jordi Alcobé Font, Ministre d'Economia i Territori; Gilbert Saboya Sunyé, Ministre d'Afers Exteriors; Xavier Esport Zamora, Ministre de Justícia i Interior; Cristina Rodríguez Galan, Ministra de Salut i Benestar; Roser Suñé Pascuet, Ministra d'Educació i Joventut; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Medi Ambient i Albert Esteve García, Ministre de Cultura.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.03h)

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Passem, doncs, al primer punt de l'ordre del dia.

### **1- Informe de la Comissió Permanent sobre els afers tractats fora període de sessions.**

Llegeix l'informe de la Comissió Permanent, el Sr. Carles Enseñat Reig.

**El Sr. Carles Enseñat:**

Gràcies Sr. síndic.

La Comissió Permanent, d'acord amb el que disposa l'article 37.6 del Reglament del Consell General, té l'honor de donar compte al Ple del Consell General dels afers tractats i de les decisions adoptades en el període comprès entre els mesos de juliol i agost del 2014.

Durant aquest període, la Comissió Permanent s'ha reunit els dies 1, 15 i 24 de juliol i el dia 2 de setembre.

En el decurs de la primera reunió, la Comissió Permanent va examinar i acordar la celebració de quatre sessions extraordinàries: una primera sessió de la Comissió Legislativa de Sanitat i Medi Ambient per a examinar el Projecte de Llei de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social; una segona sessió, en aquest cas, de la Comissió Legislativa d'Economia per a examinar el Projecte de Llei reguladora de la contractació electrònica i dels operadors que desenvolupen la seva activitat econòmica en un espai digital; una tercera sessió de la Comissió Legislativa de Finances

i Pressupost per a examinar el Projecte de Llei de bases de l'ordenament tributari; i finalment, una quarta sessió de la Comissió Legislativa d'Interior a fi d'examinar la Proposició de Llei qualificada de partits polítics.

En el decurs de la segona reunió, la Comissió Permanent va examinar i acordar la celebració, vist l'acord de la Junta de Presidents, d'una sessió extraordinària del Consell General, el dia 24 de juliol, per tal de tractar totes les qüestions fins a la data disponibles.

Alhora, va examinar i acordar, d'una banda, la celebració d'una sessió extraordinària de la Comissió Legislativa de Sanitat i Medi Ambient per a la presa en consideració d'una compareixença de la M. I. Sra. Cristina Rodríguez Galan, ministra de Salut i Benestar, per informar sobre l'avançament en la reforma del sistema de salut, i d'altra banda, va acordar, a petició de la pròpia Comissió Legislativa d'Afers Socials, deixar sense efecte una demanda prèvia de la mateixa Comissió per tal de celebrar una sessió extraordinària.

En el decurs de la tercera reunió, la Comissió Permanent va examinar i acordar la celebració d'una sessió extraordinària de la Comissió Legislativa de Sanitat i Medi Ambient a fi de dur a terme la compareixença pública de la M. I. Sra. Cristina Rodríguez Galan, ministra de Salut i Benestar, per informar sobre l'avançament en la reforma del sistema de salut, compareixença que es va celebrar el dia 28 de juliol.

En darrer lloc, la Comissió Permanent es va reunir, novament, el dia 2 de setembre, per donar per finalitzats els treballs de la Comissió Permanent i aprovar el present informe.

En aquests termes queda redactat l'informe que la Comissió Permanent eleva al Ple del Consell General.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Passem doncs, al següent punt de l'ordre del dia.

### **2- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei d'arbitratge del Principat d'Andorra.**

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí número 48/2014, del 16 de juny. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 59/2014, del 23 de juliol.

Intervé per part del Govern per llegir el criteri, el Sr. Xavier Espot. Teniu la paraula.

**El Sr. Xavier Espot:**

Gràcies Sr. síndic.

El Govern valora molt positivament aquesta iniciativa legislativa, encaminada a regular, per primera vegada i de forma concreta, un dels mecanismes alternatius per a la resolució de conflictes com és l'arbitratge, que gaudeix d'un alt grau d'implantació en molts dels països del nostre entorn, amb uns resultats certament profitosos.

Aquesta institució, si bé no és aliena a la nostra cultura i la nostra tradició jurídica, no gaudeix, al dia d'avui, d'un marc normatiu propi que permeti a les parts en conflicte recórrer-hi, amb seguretat i garanties plenes, la qual cosa ha comportat, tal com s'assenyala encertadament en l'exposició de motius de la Proposició de llei, que la resolució de conflictes s'hagi concentrat en l'àmbit jurisdiccional, malgrat les parts en litigi hagin previst inicialment fer ús de l'arbitratge. No fa dubte que l'endegament d'un procediment judicial és llarg i costós, mentre que allò que recerquen les parts és justament el contrari, és a dir obtenir una resolució ràpida, professional i fonamentada que posi fi al conflicte que les enfronta. I en aquest sentit el mecanisme de l'arbitratge resulta idoni.

El Govern és conscient de les dificultats que comporta regular, per primera vegada, una institució d'aquesta naturalesa, de manera que la norma sigui completa i al mateix temps de fàcil interpretació i comprensió pels operadors jurídics que hagin de consultar-la o aplicar-la. En aquest sentit, l'estructura de la Proposició de llei de l'arbitratge del Principat d'Andorra és sistemàticament correcta, doncs enceta el seu contingut amb un primer títol dedicat a les disposicions generals, segueix amb un segon títol que concentra la majoria dels articles que regulen l'arbitratge intern, i clou amb un darrer títol relatiu a l'arbitratge internacional.

El títol I estableix clarament, a l'article 1, l'objecte d'aquesta norma, i en fa una síntesi que, posteriorment, facilita la comprensió de la resta de les disposicions legals. Si bé la gairebé totalitat dels articles que conformen aquest primer títol són adequats a criteri del Govern, convé tanmateix posar de relleu dues qüestions que haurien de ser valorades.

La primera es refereix a l'apartat 2 de l'article 5, intitulat "regles d'interpretació", on es fa menció expressa als principis generals de la Llei com a clàusula de tancament per a la interpretació de la

norma, als efectes de la seva aplicació en aquells aspectes que no es troben expressament regulats. En aquest sentit, si bé la inclusió de clàusules de tancament interpretatiu d'aquest tipus resulta d'utilitat i millora la seguretat jurídica de la norma, en el cas que ens ocupa el text proposat no conté cap disposició que permeti inferir, de forma concreta, quins són aquests principis generals. Aquesta absència no ha de suposar un problema quan l'aplicació de la norma correspongui als òrgans judicials, compte tingut que aquests darrers es troben obligats a resoldre les qüestions que se'ls sotmetin, posant remei a les llacunes que la norma pugui presentar, mitjançant una interpretació íntegra, lògica i sistemàtica de la mateixa. Per tant, la jurisprudència permet suplir una eventual manca de seguretat jurídica que de forma puntual la norma pugui presentar.

Ara bé, cal tenir en compte que la participació dels òrgans judicials en matèria d'arbitratge ha de tenir caràcter residual, de forma que aquesta labor interpretativa, en el cas que tingui lloc, serà poc habitual i recaurà en el tribunal arbitral, les decisions del qual no es coneixeran ni tindran incidència més enllà del litigi concret que resolen. Així doncs, la interpretació de la norma pot diferir segons el cas i es poden oferir respostes diferents a qüestions similars. Si bé aquesta circumstància podria suposar a priori un menyscapse de la confiança en la resolució de conflictes mitjançant l'arbitratge, no és menys cert que aquest menyscapse ha de ser mínim, tenint en compte que les parts gaudeixen d'àmplies facultats per apartar-se de les disposicions que conté la norma, ja que la gran majoria tenen caràcter dispositiu, i no imperatiu. Malgrat això, el Govern considera que incloure un catàleg de principis generals en la Proposició de llei la milloraria qualitativament.

La segona de les qüestions que cal mencionar s'emmarca en la redacció de l'article 7, intitulat "Renúncia tàcita a les facultats d'impugnació", on s'estableix la impossibilitat de fer ús de les facultats d'impugnació si no es denuncia en el termini escaient o tan aviat com es conegui la infracció d'alguna norma de la Llei o d'algun requisit del conveni d'arbitratge.

Una disposició d'aquesta naturalesa resulta especialment encertada per tal de garantir que les parts no puguin emprar maniobres dilatòries en detriment de l'agilitat del procediment i per aquest motiu la redacció del precepte no hauria de plantejar dubtes interpretatius.

No gensmenys, aquest article 7 diu textualment que: "*Coneixent la infracció d'alguna norma dispositiva de la Llei de la qual les parts puguin apartar-se i, en aquest sentit, cal concloure que si la norma és dispositiva les*

*parts se'n poden apartar i per tant no hi ha infracció possible a la norma esmentada atès que no els és oposable.*" Així doncs, el Govern suggereix que el precepte que ens ocupa s'hauria d'aplicar únicament en relació a la infracció de les normes que en l'exercici de l'autonomia privada que inspira la regulació de la institució de l'arbitratge, les parts hagin triat com a reguladores per a la resolució del conflicte que les oposa.

Tal com s'ha esmentat anteriorment el títol II dedicat a l'arbitratge intern agrupa la majoria de les disposicions de la norma i es divideix en nou capítols que regulen les fases del procediment arbitral el primer dels quals fa referència a les facultats d'intervenció, assistència i control que corresponen als òrgans judicials. La regulació d'aquestes facultats, així com del conveni d'arbitratge que fa l'objecte del capítol segon, són del tot encertades com també ho és el capítol tercer relatiu al tribunal arbitral.

No obstant això, pel que fa al capítol tercer mencionat escau posar de relleu les consideracions que segueixen. L'article 17 intitulat "Nomenament dels àrbitres" preveu en la lletra c) de l'apartat 3, la sol·licitud d'auxili a l'òrgan judicial per tal que aquest darrer adopti les mesures necessàries. Ara bé, la redacció d'aquesta disposició es pot referir tant a les mesures adreçades a promoure que el tribunal arbitral procedeixi a la designa d'àrbitres, com a les mesures destinades a la designa que hagi d'efectuar el propi òrgan judicial i, en aquest sentit, convindria aclarir aquest possible dubte.

També cal assenyalar, pel que fa a l'apartat 4 de l'article 21 que la possibilitat de recórrer la via judicial en cas de denegació de la recusació pot implicar una dilació del procediment arbitral i amb més raó quan la norma no efectua previsió concreta en relació a l'òrgan judicial competent a l'efecte ni al procediment que s'ha de seguir. En aquest sentit, cal entendre que és d'aplicació subsidiària a la normativa processal civil en vigor, la qual cosa comporta que aquesta acció de recurs s'ha d'emmarcar en un procediment que no pot complir els requisits d'agilitat i de curta durada que haurien de concórrer. Així doncs, convindria valorar si és oportú que la denegació de la recusació, si bé s'ha de poder plantejar en el moment d'exercir l'acció d'anul·lació del laude, tal com ja estableix l'apartat que ens ocupa, no hauria tanmateix de ser impugnada judicialment de forma autònoma.

D'altra banda, l'apartat 3 de l'article 25 preveu molt encertadament l'obligació dels àrbitres o les institucions arbitrals de gaudir d'una assegurança de responsabilitat civil o una garantia equivalent per tal de respondre als possibles danys i perjudicis que causen per mala fe, temeritat o dol. Tanmateix no es

fixa cap import mínim a aquest efecte i cal plantejar-se si aquesta omisió pot incidir negativament en l'ús de l'arbitratge com a mecanisme alternatiu de resolució de conflictes.

En efecte, si bé el Govern és conscient de la dificultat d'establir aquest import mínim atenent la diversitat de matèries que poden ser sotmeses a arbitratge i la disparitat econòmica que en pugui dimanar, no és menys cert que les parts poden no tenir la seguretat de ser totalment indemnitzades pels danys i perjudicis causats, quan de l'actuació del tribunal arbitral se'n derivi una responsabilitat susceptible de ser rescabada econòmicament.

Així doncs, caldria valorar si en el propi cos de la Llei o, si escau, mitjançant un desenvolupament reglamentari posterior esdevé possible determinar aquest extrem.

Després del capítol quatre, dedicat a la competència dels àrbitres, el capítol cinc regula les mesures cautelars i atribueix la competència per a la seva adopció al tribunal arbitral tot mantenint la que ja correspon a l'òrgan judicial. Aquesta dualitat permet dotar el procediment arbitral d'una gran agilitat atès que no reserva aquesta facultat a la jurisdicció i permet que la seva intervenció tingui lloc només en els casos on el tribunal arbitral vegi limitada la seva actuació, per exemple, quan la mesura cautelar que s'ha d'adoptar suposa una ingerència en els drets fonamentals de la part afectada per la mesura esmentada. Si bé la norma no estableix en quins supòsits és preferible o ha de concórrer la intervenció de l'òrgan judicial, és evident que el text proposat passarà a integrar-se a un ordenament jurídic complex motiu pel qual la solució a aquesta qüestió s'ha de trobar atenent el cas concret i al terme d'un anàlisi de la resta de les normes jurídiques que correspongui aplicar.

Després dels capítols sisè, setè i novè dedicats respectivament a la substanciació de les actuacions arbitrals al pronunciament del laude i la finalització de les actuacions arbitrals, a la impugnació del laude i a l'execució del laude arbitral els quals són del tot adequats a criteri del Govern, el títol II finalitza amb el capítol desè, intitulat: "Execuàtur de laudes estrangers". Aquest capítol, del qual forma part un únic article que fa possible el reconeixement i l'execució de laudes estrangers, i que indica que aquesta execució es regeix pel Conveni sobre el reconeixement i l'execució de laudes arbitrals estrangers, fet a Nova York el 10 de juny de 1958, no ha presentat cap problema pràctic, atès que el Govern ja ha endegat els passos necessaris per signar i ratificar el conveni esmentat, de forma que s'ha de presumir que serà integrat en el nostre ordenament

jurídic de forma anterior o coetània a l'entrada en vigor de la Proposició de llei.

El títol III, intitulat "arbitratge internacional", empra una tècnica legislativa senzilla i de fàcil comprensió, en regular únicament les qüestions que són pròpies i específiques d'aquest tipus d'arbitratge i, al mateix temps, remet la resta d'aspectes a la normativa prevista en matèria d'arbitratge intern, si escau. S'aprecia però que la redacció de l'article 71, relatiu a la impugnació dels laudes en matèria d'arbitratge internacional dictats a Andorra, concretament pel que fa al seu apartat 5, és de difícil comprensió. Aquesta disposició indica que l'acció d'anul·lació del laude comporta de ple dret el recurs contra la resolució de l'òrgan jurisdiccional estatal que decideix sobre l'exequàtur o la renúncia de l'òrgan jurisdiccional estatal. I sembla pressuposar una vinculació indissociable entre la interposició d'una acció d'anul·lació del laude i el recurs contra la resolució judicial que resol l'exequàtur d'aquest mateix laude o la renúncia de l'òrgan jurisdiccional, sense determinar ni articular suficientment les raons ni les conseqüències que es deriven de tot plegat. D'altra banda, es fa referència a l'òrgan jurisdiccional estatal, sense que aquest concepte trobi cap altre referent en la norma que permeti identificar al supòsit al qual es fa referència. Per aquests motius, el Govern considera que aquest precepte hauria de ser reconsiderat a fi d'esvaïr els dubtes que planteja i que s'han assenyalat.

En conseqüència amb el que ha estat exposat, i tenint en compte l'avenç i la importància que dimanen d'aquesta iniciativa legislativa, així com el fet que la seva estructura i, el seu contingut, resolen convenientment les qüestions i problemàtiques que es pretenen regular, sense perjudici de què determinats aspectes puntuals puguin ser precisats o millorats als efectes d'una major claredat expositiva i, per tant, als efectes d'una seguretat jurídica més gran, tal i com es detalla anteriorment, el criteri del Govern a la Proposició de llei d'arbitratge del Principat d'Andorra és positiu.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Intervé ara per presentar la Proposició de llei, en representació del Grup Parlamentari Demòcrata, el Sr. Carles Enseñat Reig. Teniu la paraula.

**El Sr. Carles Enseñat:**

Gràcies Sr. síndic.

La present Proposició de llei que regula l'arbitratge va ser presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata el propassat dia 10 de juny.

En primer lloc, esmentar que aquesta iniciativa s'emmarca també dins del full de ruta impulsat pel Ministeri de Justícia i Interior per tal d'incrementar els recursos humans i materials de la justícia del nostre país per tal d'agilitzar els procediments administratius i judicials, regular les carreres judicials i fiscals, redistribuir les competències jurisdiccionals o impulsar nous projectes per descongestionar la primera instància, entre d'altres.

En segon lloc, la Proposició de llei té com a objecte bàsic regular l'arbitratge mercantil tot i obviant el relatiu al consum vist que ja s'ofereix un procés de mediació per aquesta branca.

Així d'una banda, cal destacar quatre principis bàsics de l'arbitratge: primer, són les parts en conflicte qui nomenen l'àrbitre o el tribunal arbitral en el seu cas, format per un nombre, sempre així, senar. A falta d'acord el nomenament pot ser delegat a una institució arbitral, com podria ser la Cambra de Comerç, o ser nomenats a instància de les parts pel batlle; segon, són les parts les que acorden la forma d'organitzar-se per afrontar el procés, presentar documentació o atendre els àrbitres.

Tercer, les decisions preses per l'àrbitre, o el tribunal arbitral durant un arbitratge, són vinculants per ambdues parts i objecte d'un laude arbitral que no pot ser recorregut excepte en els casos d'imparcialitat recollits en la present llei.

I quart, és un procés ràpid i menys costós, que alhora que pot ajudar a descongestionar la Batllia ajuda els petits empresaris a resoldre de forma fàcil conflictes que per la via judicial podrien patir demora.

D'altra banda, fruit d'aquests principis que acabem d'exposar cal destacar com a principals avantatges de l'arbitratge: primer, la flexibilitat del procés fruit precisament d'aquesta ductilitat en l'organització; segon, la rapidesa del procés, doncs la Proposició de llei preveu terminis per cada procediment establint un període màxim d'entre nou i quinze mesos per a la resolució de conflictes; tercer, la confidencialitat és un altre dels punts forts d'aquesta eina de resolució de conflictes ja que les sentències arbitral no s'han de publicar obligatòriament i a falta d'acord entre les parts romanen confidencials. I quart, la possibilitat d'especialització dels àrbitres podent escollir tècnics o experts en àmbits específics si la matèria així ho requereix.

Així, la proposició obliga a què almenys un dels àrbitres sigui jurista de formació vist que laude arbitral és una resolució ferma, però deixa la porta oberta a què la resta de membres del tribunal arbitral

puguin tenir formacions distintes permetent incloure enginyers, economistes, arquitectes, tècnics o qualsevulla altra persona que les parts elegeixin i sempre que siguin imparcials i permetent així especialitzar el tribunal en la matèria que centra el conflicte entre les parts.

En tercer lloc cal remarcar la previsió en el text per tal que existeixin institucions arbitrals que ofereixen una llista d'àrbitres segons especialitat i faciliten la mecànica d'elecció d'àrbitre o del tribunal arbitral agilitzant així el desenvolupament del procediment i ajudant a crear d'aquesta manera un marc més estructurat i entenedor tan per les petites i mitjanes empreses com per aquelles parts que no els sigui fàcil nomenar l'àrbitre de mutu acord.

En el nostre cas, i per tal d'assegurar que com a mínim existirà una institució arbitral principal la llei preveu que sigui la Cambra de Comerç, Indústria i Servei del Principat d'Andorra, però deixa la porta oberta a que altres corporacions de dret públic puguin oferir també aquest servei en un futur.

En quart lloc, encara que no menys important, volem remarcar que la Proposició de Llei que es presenta es basa en l'última modificació de la llei model de la comissió de Nacions Unides del dret mercantil internacional o UNCITRAL. Aquest model és compartit amb la majoria de països del nostre entorn immediat com són França, Espanya o Portugal. Però també per una bona quantitat de països del món fins a un total de 60 estats.

Pensem que d'aquesta manera Andorra podrà acollir arbitratges internacionals ja que les legislacions comparteixen un tronc comú i per tant, els principis generals de la nostra llei són els mateixos que els dels altres països, tot i així entenem que aquest fet no serà immediat, ni la redacció de la llei busca exclusivament aquest fet. No obstant pensem que el valor de la neutralitat del nostre país respecta les parts del litigi, per exemple una empresa francesa i una espanyola, podria propiciar que Andorra sigui la seu d'algun arbitratge internacional.

En cinquè lloc, i ja per acabar, des del grup parlamentari volem agrair al M. I. Govern la futura signatura de la Convenció de Nacions Unides sobre el reconeixement i execució de laudes arbitrals internacionals ja adoptada a dia d'avui per 150 estats del món i que estableix les normes legislatives comunes pel reconeixement dels acords i pactes arbitrals i el reconeixement i execució de les sentències o laudes arbitrals estrangers i no nacionals entesos aquests últims com si bé aquests han estat dictats a l'Estat on es preveu la seva execució, són considerats estrangers per la llei d'aquell país perquè el procediment seguit implica algun element

estranger com per exemple quan s'apliquen normes processals d'un altre estat.

La finalitat principal de la convenció és que les sentències arbitrals nacionals i les de caire internacional no puguin, ni siguin discriminades, i per tant, els estats membres de la convenció s'obliguen a reconèixer dits laudes al seu territori i puguin ésser executats dins la seva jurisdicció de la mateixa forma i manera que els laudes nacionals, alhora que exigeix als tribunals dels països signataris que donin ple efecte als laudes arbitrals i per tant no puguin admetre recurs fora d'aquells ja regulats per la present llei.

Una i altra finalitat donen major seguretat jurídica no sols als arbitratges internacionals que puguin efectuar-se a Andorra, sinó també als nostres concitadans en l'execució de laudes internacionals al Principat.

No volem acabar sense fer una especial menció a qui fou Ramon Mullerat, redactor del present text i que va morir malauradament massa jove el passat 31 de maig sense poder veure entrada a tràmit aquesta llei. No tenim paraules suficients per agrair al Sr. Mullerat que al llarg de la seva vida va ser president del Consell del Col·legi d'Advocats de la Unió Europea, Copresident de l'Institut pels Drets Humans del Col·legi Internacional d'Advocats, President de l'Associació pel Foment de l'Arbitratge, advocat dels col·legis de Barcelona i de Madrid, advocat a la *Cour de Paris*, membre honorari de la *law society* d'Anglaterra i Gal·les, professor de la facultat de dret de la Universitat de Barcelona, professor de la *John Marchand Law School* de Chicago, entre d'altres i amb una llarguíssima llista de publicacions, no tenim paraules suficients per agrair-li la seva inestimable ajuda, paciència i dedicació fruit de les quals neix aquesta llei per la qual demanem modesta i sincerament els vots positius dels membres del Consell.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Mixt, Sr. Jaume Bartumeu...

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

Sí, gràcies.

Faré primer un comentari inicial per dir que és una mica paradoxal o curiós al capdavant, que una llei, el promotor de la qual vol fer passar per modernitzadora, -i jo crec que ho és-, vulgui

legitimar-se anant a buscar al Manual Digest l'existència de l'arbitratge des de l'antigor dels temps andorrans.

Entrant amb el text, sabem -efectivament-, que les Nacions Unides en la conferència sobre arbitratge comercial internacional ja fa anys, també, no tants com el Manual Digest, l'any 58, -1958-, va obrir la signatura i ratificació dels estats membres la Convenció sobre el reconeixement i l'execució de les sentències arbitrals estrangeres, és l'anomenada Convenció de Nova York. Un conveni que Andorra no ha signat ni ratificat. I ho hauria de fer si es vol legislar eficaçment. Ara hem sentit, que ja havíem llegit el Criteri del Govern, que diu que això està en camí.

Sabem de la importància d'aquest procediment de resolució de conflictes especialment en les relacions comercials internacionals.

De la mateixa manera, aquesta Proposició de llei ha estat força, per no dir fortament inspirada en la llei espanyola 60/2003 Llei d'arbitratge i la 11/2011 que la va modificar. Bé, això tampoc ens sobta, és la marca de la casa, sempre copiant del sud. Val a dir que les normes espanyoles, en aquest cas, segueixen la Llei model elaborada per la Comissió de les Nacions Unides per al dret mercantil Internacional, de 21 de juny de 1985, és l'anomenada UNCITRAL.

Des d'aleshores, ha evolucionat molt els àmbits d'aplicació del procediment d'arbitratge, i s'han desenvolupat sistemes arbitrals en sectors com el laboral, les assegurances, els esports, la propietat intel·lectual, la inversió i fins i tot recentment, a Portugal, la fiscalitat.

Per això ens sobta que hagi quedat exclòs de la Proposició de llei d'arbitratge un àmbit tant important com el consum. Especialment per Andorra, que té com uns dels seus pilars econòmics el comerç, en el qual les relacions de consum són presents de forma inequívoca i els conflictes relacionats amb aquest àmbit, són, -per dir-ho moderadament-, habituals.

L'arbitratge de consum és un procediment de resolució de conflictes amb fort arrelament a molts països del nostre entorn que han desenvolupat diverses institucions arbitrals per poder oferir als consumidors una opció per atendre i resoldre les diferents controvèrsies ocorregudes en el marc de la relació de consum.

De la mateixa manera, en el període d'esmenes analitzarem la possibilitat de plantejar altres àmbits en les matèries susceptibles de poder ser resoltes a través d'un procediment arbitral i que no preveu aquesta Proposició de llei, com poden ser els àmbits

relacionats amb la Seguretat Social i els temes laborals.

La Proposició de llei manté els principis reconeguts internacionalment, ja s'ha dit, com són l'autonomia de les parts, la qual constitueix, -evidentment-, el pilar bàsic del procediment, de la matèria. Però també és veritat que el que convindria és coincidir amb el Govern -i hi coincidim- que la inclusió d'un catàleg de principis generals aportaria una millora substancial en la interpretació d'aquesta llei, ja que el text -considerem nosaltres- no inclou aquests principis generals i sembla que fa una reemissió d'uns òrgans judicials que per altra banda queda clar que no han de participar només que de manera residual en el procediment arbitral.

En tot cas, el text que analitzem preveu la convivència entre l'arbitratge de dret, que és el que es basa en normes de dret positiu i el d'equitat, que es fonamenta en el anomenat lleial saber i entendre de l'àrbitre per trobar la solució justa. També és veritat que al nostre país l'arbitratge d'equitat pot ser utilitzat de forma freqüent, però hem d'entendre, o jo crec que hauríem de convenir que les tendències internacionals porten a apartar aquest arbitratge dit d'equitat.

També se'ns presenta en la proposició una dualitat entre l'arbitratge intern o nacional i l'arbitratge internacional, tot i que es vol mantenir les mateixes regles dels dos. No estic convençut que sigui la bona solució.

En tot cas, en aquesta proposició caldria evitar que la institució de l'arbitratge, que és una alternativa eficaç i econòmica que evita els litigis judicials, es converteixi, tal i com està passant en determinats països ja, en procediments judicials disfressats, la qual cosa comporta al final, augment de costos i poca eficàcia.

En qualsevol cas, m'hi referia en començar, si no es vol començar la casa per la teulada, caldria primer que es fes la signatura i es portés a ratificació del Consell la Convenció de Nova York, en la qual es recomana, en tot cas, escollir com a seu de l'arbitratge un país que hagi ratificat la Convenció, perquè, clar es pot aquí vendre aquesta proposició com una iniciativa molt important perquè es puguin fer arbitratges internacionals, fins que no haurem ratificat i estarem reconeguts en aquesta convenció internacional, aquí d'arbitratge internacional no en veurem evidentment cap.

En tot cas i acabo, amb les precisions i reticències que acabo d'expressar, nosaltres veiem favorablement la presa en consideració d'aquesta Llei.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula el Sr. David Rios.

**El Sr. David Rios:**

Gràcies Sr. síndic.

Avui sotmetem a votació la presa en consideració de la Proposició de Llei de l'arbitratge presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata.

El nostre Grup Parlamentari Socialdemòcrata comparteix la valoració positiva d'aquesta iniciativa legislativa, encaminada a regular un dels mecanismes alternatius per a la resolució de conflictes com és l'arbitratge.

Els procediments judicials són llargs i costosos, i això ho sabem i a vegades o patim, i l'arbitratge resol conflicte mitjançant precisament el contrari, una resolució ràpida i fonamentada. A més, en aquesta mateixa Cambra, nosaltres els socialdemòcrates hem defensat en reiterades ocasions la necessitat de donar un impuls als processos d'arbitratge, la darrera a la modificació de la Llei de la CASS recentment aprovada, la qual la meua companya consellera, Mariona González va defensar l'arbitratge en el marc dels conflictes que es poden generar dins de la CASS. És per aquestes raons que el nostre grup votarà afirmativament a la presa en consideració de la Proposició de Llei de l'arbitratge.

Ara bé, ja avanço que hem detectat uns punts que ens generen dubtes, i que millorarem o intentarem millorar via esmenes si, com es preveu, prospera la Proposició de Llei.

Però el que sí voldríem remarcar a nivell general, és que la llei divideix o la Proposició de Llei divideix entre arbitratge nacional i arbitratge internacional, però regula prioritàriament el nacional, de tal manera que la regulació de l'internacional es deixa, en gran mesura, a la simple remissió d'allò regulat prèviament sobre l'arbitratge nacional. Entenem que no caldria aquesta divisió entre nacional i internacional, ja que establint-ne les seves simples especificacions seria suficient per a la seva diferenciació. En tot cas, al nostre criteri, hagués pogut ser més interessant donar la màxima preponderància i protagonisme a l'arbitratge internacional envers el nacional, per tal de dotar a la llei de la major modernitat i amb l'objectiu de complir amb les expectatives de les parts internacionals. Perquè tal com s'anuncia a l'exposició de motius, l'objectiu que s'intenta encoratjar és que parts internacionals resolguin les seves controvèrsies al nostre país.

És precisament la tradició del comerç mercantil internacional el que ha propiciat que hi hagi hagut una preocupació per dotar a l'arbitratge d'un marc comú, el més homogeneïtzat possible, per resoldre les seves controvèrsies. Amb aquest objecte, i ja se n'ha parlat repetides vegades, les Nacions Unides, a través de la "Comissió de les Nacions Unides per al Dret Mercantil Internacional" (a la que a partir d'ara m'hi referiré com la Comissió de les Nacions Unides), va formular un model l'any 1985, amb posteriors esmenes aprovades el 2006, en el que els Estats es poguessin basar a l'hora de fer les seves lleis arbitrals.

Aquest model de la Comissió de les Nacions Unides, tot i que no s'esmenta a l'exposició de motius de la Proposició de Llei, -quan entenem que hauria de ser indispensable el seu esment, per donar seguretat als operadors comercials internacionals que es vulguin sotmetre a la nostra Llei de l'arbitratge-, és en realitat el model en el que es basa la pròpia proposició, ja sigui perquè directament s'ha tingut en compte a l'hora de la seva elaboració, ja sigui perquè les restants lleis arbitrals, -entenem que pugui ser, aquest és el cas-, que s'hagin pogut fer servir comparativament en l'elaboració, sí que estaven basades en el model de la Comissió de Nacions Unides.

En tot cas, el model de la Comissió de les Nacions Unides reflecteix un consens mundial sobre els principis i aspectes més importants de la pràctica de l'arbitratge, a fi de representar una pauta legislativa internacionalment acceptada, sent un instrument d'harmonització que augmenta la confiança de les parts estrangeres, buscant superar el fet que en l'elaboració de les respectives lleis d'arbitratge, cada Estat tingui en compte només el seu arbitratge nacional. És per aquest motiu que la Comissió de les Nacions Unides recomana i insta als Estats a incorporar el seu model al dret intern amb les mínimes modificacions possibles, al temps que fa entendre que els principis generals sobre els que s'ha d'interpretar aquesta llei, no seran mai els principis locals, sinó que seran els principis processals internacionals en què s'ha inspirat el propi model de la citada Comissió de Nacions Unides.

Volem remarcar que sempre seguint un model internacional es pot convertir Andorra en una plataforma arbitral internacional, on altres Estats (com poden ser parts d'Espanya o de França) vinguin a resoldre les seves controvèrsies, aprofitant la confiança de país neutral i la tradició de comerç internacional.

De la mateixa manera, tal i com han demanat els meus predecessors en aquest Parlament, destaquem la importància que el Govern procedeixi a signar i a ratificar al més aviat possible, en aquest cas a signar,



el Conveni de Nova York del 10 de juny del 1958 sobre reconeixement i execució de laudes arbitrals.

Dit això i tal com ja he anunciat, el nostre grup parlamentari votarà a favor de la presa en consideració de la Proposició de Llei de l'arbitratge i anuncia que presentarà les esmenes pertinents.

Moltes gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Demanaria al Govern si desitja intervenir...

No hi ha intervenció per part de Govern.

Alguna altra intervenció....

Perdó, Sr. Carles Enseñat, teniu la paraula.

**El Sr. Carles Enseñat:**

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc agrair al Sr. Jaume Bartumeu i al Sr. David Rios els vots positius per aquesta Proposició de Llei del Grup Parlamentari Demòcrata.

En segon, una remarca respecte al contingut de la Llei. La Llei no regula solament l'arbitratge nacional i internacional sinó que regula l'internacional i el no nacional, entès aquest últim el no nacional com l'execució per exemple, un procediment que s'hi hagin aplicat elements estrangers, en aquest cas, per exemple, normes processals d'un altre país.

Llavors i per altra banda, l'execució dels laudes estrangers internacionals que és l'últim capítol de la Llei. Llavors per això sí que és veritat que vostè feia menció que hi havia una càrrega molt forta amb les disposicions enteses per als laudes nacionals, és així. Després hi ha una petita càrrega dels no nacionals. No s'ha de confondre els no nacionals amb els internacionals, que els internacionals en principi sí que en la Convenció de Nova York, un cop signada, a part del que ja havíem exposat en el grup parlamentari com al Govern i als diferents grups de l'oposició, hi ha una base de regles del joc que també s'aprovarien dins d'aquesta.

En quant al tema de la marca de la casa, que és una còpia de la Llei espanyola, en veritat, sí segurament ho és, però no és que sigui una marca de la casa sinó que és una marca del Sr. Mullerat, el Sr. Mullerat com abans li he explicat va ser president de l'Associació pel Foment de l'Arbitratge, i va ser ell el que va redactar la Llei del 2003 espanyola, i per aquest motiu hi ha molta part que és exactament igual, i a més que comparteixen la base de l'ull central.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu, teniu la paraula.

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

No volia intervenir, però la brillant intervenció del ponent m'hi obliga. En primer lloc la marca de la casa la mantinc, i durant aquesta tarda tornarem a evocar-la. I en segon lloc, Sr. Enseñat, a mi no m'ha d'explicar qui és el Sr. Mullerat. Jo vaig ser alumne seu, i per cert s'ha oblidat de dir que també era professor, a part, de la facultat de dret, a l'escola de pràctiques jurídiques de Barcelona.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, vistes les intervencions, si no n'hi ha més, i vist el manifestat, proposo la presa en consideració per assentiment.

Es pren en consideració la Proposició de Llei, i segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de 15 dies per a poder-hi presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Passem tot seguit al tercer punt de l'ordre del dia.

**3- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.**

La Proposició de Llei fou publicada en el Butlletí número 48/2014, del 16 de juny.

El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 64/2014, del 10 de setembre.

Intervé per Govern, per exposar, -serà una exposició del criteri del Govern i no la seva lectura sencera-, el Sr. Jordi Cinca.

**El Sr. Jordi Cinca:**

Gràcies Sr. síndic.

Permeti'm abans de començar a donar lectura al que és un resum, com molt bé ha dit del criteri, que agraeixi a la pròpia Sindicatura i als grups parlamentaris la seva predisposició a fer-ho així. El criteri com bé saben i com ha estat publicat al Butlletí Oficial del Consell General és molt extens, i

penso que amb aquest resum es donarà una imatge fidel del que pretén dir el criteri i alhora estalviarem repetir el que, a ben segur, tots els consellers generals han pogut llegir.

En qualsevol cas ja els dic també que s'ha intentat fer un resum fidel al contingut que recull punt per punt els catorze punts que es desgranen en el criteri, de manera que tampoc es pogués interpretar que es pretenia desnaturalitzar-la en cap sentit en relació al text original.

Per tant, en base a aquestes consideracions passo a donar lectura a aquest resum tot seguit.

Consideracions.

#### 1. De l'àmbit d'aplicació (article 2)

La terminologia emprada en l'articulat de la Proposició de llei és molt variada però no permet interpretar que institucions com el Consell General i els seus òrgans dependents, el Tribunal Constitucional o el Consell Superior de la Justícia, estiguin encabits en l'àmbit d'aplicació de la norma. Així doncs, el Govern opina que és necessari preveure que les limitacions que fixa la norma també siguin aplicables als poders públics diferents de l'executiu

#### 2. Del control d'eficàcia i d'oportunitat econòmica (article 8)

El Govern considera que per poder interpretar l'exercici del control d'oportunitat econòmica i del control d'eficàcia que determina l'article 8 de la Proposició de llei és necessari complementar el seu contingut amb una reforma del model d'elaboració i liquidació dels pressupostos de l'Administració pública amb l'objectiu que suposi un avenç en el càlcul dels costos dels serveis, que faciliti la presa de decisions en proporcionar informació sobre els serveis i els objectius assolits, i que estigui més orientat a mesurar i fer responsables les entitats públiques dels objectius i la manera com han estat assolits.

Aquesta reforma del model d'elaboració i liquidació dels pressupostos forma part del projecte d'homogeneïtzació de les bases comptables de l'Administració de l'Estat que el Govern va iniciar el mes de juliol d'enguany i que està previst que es pugui implementar en un termini de dos anys, cosa que ha de contribuir de manera decisiva en la qualitat del control operatiu (eficiència i eficàcia).

En conclusió, fins a la implementació d'aquest nou model d'elaboració i liquidació dels pressupostos cal regular mitjançant decrets corresponents l'abast i els procediments normalitzats escaients. En cas contrari, a manca d'aquesta regulació complementària, l'exercici d'aquest control en tot el seu abast esdevé

difícilment implementable amb els mitjans disponibles actualment i atenent les limitacions exposades als paràgrafs anteriors.

#### 3. Del marc pressupostari (article 11)

El Govern comparteix plenament el model de pressupostació establert en la Proposició de llei. Però que cal ser conscients que l'establiment d'aquest marc pressupostari obliga a una millora de la planificació i a una reordenació de prioritats tenint en compte la limitació del volum de despesa al qual obliga la mateixa Proposició de llei.

Així com reforçar la implementació del sistema de pressupost anomenat "de base zero", que suposa partir de zero en l'elaboració del pressupost, amb la finalitat de prioritzar despeses, cosa que voldria dir, per a la totalitat dels capítols de despesa, deixar de fer projectes que fins a la data d'avui es consideraven de naturalesa segura.

D'altra banda també caldria clarificar les funcions que la Proposició de llei atribueix al Tribunal de Comptes en relació al marc pressupostari. Ja que el fet que aquesta hagi de publicar anualment els "objectius" de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal, per tal de què l'Administració general i els comuns els tinguin en compte en l'elaboració i seguiment del seu marc pressupostari, i la necessitat que emeti un informe vinculant sobre el marc pressupostari aprovat pel Govern i pels comuns podria suposar que el Tribunal de Comptes exercís competències de naturalesa executiva, a l'estar supeditat el Govern i els comuns a les disposicions d'aquest en matèria de regulació pressupostària i financera.

#### 4. Del producte interior brut (article 12, article 15 i article 16)

D'ençà de l'any 2002 el Departament d'Estadística efectua l'estimació del PIB per la via de la producció i atesa la no-disponibilitat de suficient de dades, es va procedir a l'estimació mitjançant mètodes indirectes.

Actualment, la major disponibilitat de les dades i la seva fiabilitat permeten fer un càlcul cada cop més directe a partir de les variables més objectives i es preveu que es pugui consolidar l'any 2017.

La convivència actual entre els dos mètodes fa que la metodologia de càlcul estigui subjecta a canvis metodològics, els quals obliguen a revisar les sèries temporals del PIB, cosa que incideix en canvis de magnitud, i aquest fet condiona molt sensiblement els límits d'endeutament i la despesa màxima permessa, motiu per al qual, el Govern considera que cal introduir en la Proposició de llei una regla correctora que tingui en compte i prevegi aquests

efectes esdevinguts sobre el càlcul del PIB, flexibilitzant tanmateix els nivells d'endeutament i de despesa màxima permesa.

#### 5. De la limitació de l'endeutament (article 12)

Conceptualment, el Govern està d'acord amb les limitacions del deute del Principat, però posa de manifest que a l'hora de fixar el sostre de l'endeutament de l'Administració general escau tenir present, no únicament el nivell d'endeutament puntal a una data concreta, sinó també els límits autoritzats al pressupost de l'exercici 2014, que d'exhaurir-se s'assoliria el límit màxim d'endeutament previst a la Proposició de llei.

Així doncs, cal que el límit s'adapti al moment en què es vol aplicar la norma i s'eviti un desajust entre l'import actual de l'endeutament i la capacitat d'endeutament prevista en l'exercici 2014. Ans al contrari, serà necessari aprovar, a partir del primer any d'aplicació de la norma i durant el primer mandat legislatiu, pressupostos equilibrats de dèficit zero que obligaran a ajustar el pressupost de despesa, de manera que caldrà renunciar a projectes vigents perquè no hi haurà marge de nou endeutament.

#### 6. Del deute públic. Emissió de deute públic (article 13)

El Govern considera que escau complementar la redacció de l'article 13.1 de la Proposició de llei d'acord amb el que estableix l'article 52 de la Llei general de les finances públiques esmentat, perquè el text actual pot portar a interpretar que les característiques de les emissions de deute també s'hagin d'aprovar per llei i, per tant, aquest fet contradiria el que determina la Llei general de les finances públiques, a banda que operativament seria inviable perquè, entre altres motius, i per posar un exemple, el calendari d'emissió de deute públic que es determina per decret del Govern i que fixa les dates de presentació de les sol·licituds i de subscripció de les emissions seria difícilment compatible amb les dates de tramitació que requereixen els projectes de llei.

#### 7. Del pressupost extraordinari per causes excepcionals (article 14)

L'article 14.2 de la Proposició de llei determina que el pressupost extraordinari per causes excepcionals pot tenir caràcter plurianual amb el límit màxim de 6 anys. El Govern considera que escau modificar l'article 29 de la Llei general de les finances públiques i així incloure-hi aquesta excepció, atès que les despeses plurianuals es poden estendre durant un màxim de cinc anys.

#### 8. De la despesa màxima permesa (article 15)

En primer lloc el Govern fa avinent que cal tenir en compte alguns elements de caràcter tècnic-pressupostari com el fet de no considerar la variació d'actius i passius financers en el càlcul de la despesa màxima permesa.

Especificar que els ingressos pressupostats de l'exercici es refereixen als ingressos corrents i també als ingressos de capital, i tenir present l'efecte de considerar els interessos i altres costos financers a l'hora de determinar la despesa màxima permesa, pel fet que les despeses financeres estan condicionades pel tipus d'interès, el valor del qual no depèn totalment ni de cap altre poder públic del Principat.

D'altra banda, mencionar que l'efecte de l'aplicació de la primera part de la fórmula del pressupost de despesa del primer any d'implementació de la norma, obliga a traslladar en el pressupost per l'exercici 2015 unes restriccions duríssimes que obliguen a prioritzar entre projectes que tot i que contribueixen a l'economia del benestar no es poden assumir en la seva totalitat atesos els recursos limitats per finançar-los.

Per aquest motiu el Govern està d'acord amb la mesura suavitzadora que s'introdueix en la segona part de la fórmula i que consisteix en afegir al valor resultat de multiplicar el coeficient tendencial de la sostenibilitat pels ingressos pressupostats de l'any N, el saldo positiu equivalent de l'1% del Producte Interior Brut expressat en termes nominals de l'exercici immediatament anterior.

Aquesta mesura permet suavitzar la restricció de la despesa pel que fa que es pugui pressupostar més despesa en una conjuntura favorable i sempre amb la limitació del sostre que ja imposa l'article 12 de la mateixa Proposició de llei en relació amb l'endeutament que obliga a aprovar pressupostos equilibrats els propers anys.

#### 9. De la regla de la despesa corrent o de funcionament, article 16.

El Govern entén que aquesta regla de despesa corrent o de funcionament obliga a mantenir com a mínim per l'exercici 2015 el mateix volum de despeses corrents sense incloure les despeses financeres del pressupost inicial aprovat a l'exercici 2014 (268 milions d'euros). Considerant que la dada oficial de la taxa de referència de creixement del PIB en l'exercici 2013 expressat en termes nominals és negativa (-0,1%), i considerant que pren com a període de referència el darrer pressupost aprovat que és el de l'exercici 2014.

Aquesta limitació de les despeses corrents pot suposar una despesa de capital sense perjudici de la limitació de la despesa màxima i de l'endeutament

exigint un ajust de l'estat de les despeses per assolir l'equilibri pressupostari.

10. Pel que fa a la taxa de compensació, article 19.

El Govern fa palès que les projeccions de l'estat de despeses i d'ingressos de l'Administració general posen de manifest que els crèdits destinats al compte de compensació no podran suposar crèdits addicionals en l'estat de despeses i que s'hauran de sufragar amb altres crèdits perquè les limitacions en la despesa màxima permesa i en l'endeutament obliguen a fer un exercici d'ajust de les despeses per encabir aquest nou concepte que es plantificaria en 398.000 euros, si es pren com a base de càlcul el pressupost de despeses de Govern de l'exercici 2014.

11. De la limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general, article 20.

El Govern comparteix el plantejament que convé limitar d'alguna manera la pressió fiscal que suporten els ciutadans, i atès que l'aplicació *strictu sensu* del criteri de pressió fiscal no és el més adequat perquè no té en compte el que aporten els visitants a les finances públiques, considera que la ràtio proposada a l'article 20 de la Proposició de llei pot ser un bon mecanisme per limitar la pressió fiscal dels residents.

Ara bé, hauria de preveure un marge de creixement de la imposició directa suficient que permeti la introducció de la figura impositiva en l'impost de la renda de les persones físiques, així com un cert creixement fruit de la millora en l'eficiència recaptatòria de l'Administració general.

12. Del control dels interventors i supervisió del Tribunal de Comptes, article 22.

El Govern està d'acord amb la vocació que entén que té l'article 22 de la Proposició de llei i, per aquest motiu, considera necessari introduir-hi les aportacions següents: d'una banda, clarificar el fet que les funcions del Tribunal de Comptes en l'exercici del control extern estan exemptes de qualsevol funció executiva o de gestió i es limiten al control del compliment de les obligacions que fixa la Proposició de llei establint que la intervenció del Tribunal de Comptes s'ha de fer efectiva en el moment en què les mesures d'ajust acordades pel Govern per anticipar el risc d'incompliment siguin insuficients i, per tant, es produeixi el dit incompliment o en el cas també excepcional, que pel motiu que sigui el Govern no anticipés una situació de risc greu d'incompliment. Altrament es podria incórrer en el fet de què el Tribunal de Comptes exercís competències de naturalesa executiva, les quals són atribuïdes per la Constitució, el Govern i els comuns de manera exclusiva.

D'altra banda, tenir en compte un eventual escenari en què el Govern o els comuns, segons correspongués, es veurien obligats a no efectuar pagaments durant un període que es podria allargar entre cinc i set mesos, amb les conseqüents repercussions negatives que això podria tenir per l'economia del país.

Caldria considerar aquest escenari com una situació extraordinària de caràcter econòmic que requeriria també l'actuació pública de manera que el Consell General a proposta del Govern pogués autoritzar l'endeutament per sobre del límit. Aquesta autorització del deute per sobre del límit seria per fer front a crèdits aprovats en exercicis anteriors i reconduïts a l'exercici següent o crèdits inicials.

13. De les noves funcions atribuïdes als òrgans interventors.

La Proposició de llei reforça les funcions de la intervenció general en matèria de control pressupostari i en signa de noves i, és important doncs que la Proposició de llei prevegi la possibilitat de regular mitjançant els decrets corresponents l'abast i els procediments normalitzats escaients per l'exercici del control que se li vol atribuir a la intervenció. En cas contrari, a manca d'aquesta regulació complementària, l'exercici d'aquest control en tot el seu abast esdevé difícilment implementable amb els mitjans disponibles actualment.

També és important reforçar-ne la composició i l'estructura dotant-los de recursos necessaris perquè puguin exercir les seves funcions adequadament.

14. De les noves funcions atribuïdes al Tribunal de Comptes.

En primer lloc el Govern considera que es fa palesa la necessitat de recollir en la modificació de la Llei del Tribunal de Comptes els mecanismes escaients perquè el Consell General garanteixi el compliment de l'ordenament jurídic i dels principis bàsics que han de regir l'execució del mateix pressupost del Tribunal de Comptes amb la finalitat de reforçar el cercle al tomb del qual es configura el sistema de control del sector públic.

D'altra banda, el Govern considera que la potestat sancionadora atribuïda al Tribunal de Comptes, a l'article 28.4 de la Proposició de llei, i pel que fa a les persones que ocupin càrrecs electes i de designació política, planteja alguns dubtes sobre la seva constitucionalitat que caldria tenir en compte, i especialment en relació a l'estatut personal dels consellers i del cessament del cap de Govern.

Finalment el Govern considera que les sancions administratives previstes a la Proposició de llei no

poden anar més enllà de les penes previstes al Codi penal per conductes considerades delictes.

Fins aquí doncs, la lectura del resum que he intentat, com els he dit, ser fidel al criteri publicat.

I per acabar, Sr. síndic, donaria lectura a la conclusió, en aquest cas íntegra del propi criteri esmentat.

Conclusió.

A tall de conclusió reiterar que el Govern comparteix la voluntat que es desprèn de la Proposició de Llei de fixar mesures que assegurin la sostenibilitat de les finances públiques i que aquestes s'emmarquin en l'àmbit de l'estabilitat pressupostària i fiscal.

Els riscos d'un endeutament excessiu han estat exposats per aquest Govern en cada una de les presentacions dels tres projectes de pressupost que s'han entrat a tràmit parlamentari fins ara.

Andorra té una vulnerabilitat intrínseca a la seva petitesa que fa especialment desaconsellable superar uns nivells de deute que puguin posar en perill la capacitat de finançar-se, de tornar el deute i, per tant, qüestionin la seva independència i la seva sobirania.

El conjunt de les mesures que planteja la Proposició de Llei ja han estat abastament comentades en els apartats anteriors. Però de forma general cal remarcar que la bondat i l'eficàcia de totes elles vindran determinades pel fet que els paràmetres i calendaris que fixa la Proposició de Llei es puguin complir de forma realista. Per això seria important que alguns d'aquests paràmetres s'ajustessin partint de la base de l'actual endeutament, dels compromisos ja adquirits, d'un model fiscal complet però en fase de consolidació, de les reformes pendents i d'una economia que acumula set anys de profunda crisi.

Si es fa aquesta adaptació, la Llei un cop aprovada serà una veritable eina de planificació i gestió pressupostària.

En matèria pressupostària en l'àmbit públic no hi ha prou amb el voluntarisme. Tenim nombrosos exemples al nostre voltant d'estats que després de fixar límits al dèficit públic i a l'endeutament han superat amb escreix els dos topalls. A Andorra també hi ha lleis en vigor que pretenien fixar els límits d'endeutament i acotar la destinació dels fons públics, i tots sabem que a la pràctica no s'han complert els objectius.

Tant de bo una Llei com la proposada hagués estat vigent quan l'endeutament de l'Estat estava al voltant del 20% del PIB. En aquest supòsit, el marge entre el deute del moment i el límit promogut per

una eventual Llei hauria permès impulsar polítiques pressupostàries a mig termini, s'hauria pogut adaptar el pressupost a l'evolució de l'economia i les adaptacions haurien estat progressives, i de ben segur tot plegat ens hauria situat avui en un endeutament inferior a l'actual.

El Govern entén que tan important és dotar-se d'una Llei amb els objectius d'aquesta Proposició com assegurar-se que un cop aprovada serà possible aplicar-la en la seva totalitat.

Així doncs, d'acord amb el que s'ha exposat, el criteri del Govern sobre la Proposició de Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal presentada pel Sr. Ladislau Baró Solà, president del Grup Parlamentari Demòcrata, és favorable si bé considera que s'haurien de tenir en compte en la seva tramitació parlamentària les consideracions exposades anteriorment.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Intervé per presentar la Proposició de Llei, en representació del Grup Parlamentari Demòcrata, el Sr. Daniel Armengol.

**El Sr. Daniel Armengol:**

Gràcies Sr. síndic.

I gracies també a vostè, Sr Cinca.

Senyores i senyors consellers els hi serè franc: de vegades em pot més el cor que no pas el cap. De vegades em poden més les ganes que no pas el seny. De vegades, només de vegades això té bones conseqüències, però sovint no.

Això, senyories, no només em passa a mi, sinó que, i n'estic convençut, els hi passa a molts de vostès, ja siguin polítics, col·lectius, organitzacions o famílies.

Els hi posaré un exemple, i per això deixi'm que els hi faci un parell de preguntes.

Vostès creuen que és bo que quan la cosa va bé la gent s'endeuti més del que es pot permetre retornar? Pensen que és bo que ho facin per satisfer necessitats que en realitat no tenen? És bo que es gastin més del que s'ingressa?

Plantejades així, la resposta que em donarien tots vostès segurament seria un no rotund.

Ara bé, la cosa es complica quan hi posem una mica de cor. A tall d'exemple imaginem una parella que fa uns quants anys es demanava: "Ara que tot ens va bé, i si ens compréssim un pis nou vist que el banc

ens deixa tots els diners que necessitem amb un tipus d'interès fantàstic i que no haurem de retornar fins d'aquí 60 anys? Serem propietaris!"

O bé un comú, un govern: i si amb els ingressos que tenim de les taxes de la construcció o del tabac muntem un poliesportiu perquè la canalla s'ho passi bé fora del horari escolar?

Exposades així la resposta segurament hagués estat, com sovint ha estat, diferent.

Les xifres que han portat el nostre grup parlamentari a aquesta iniciativa legislativa demostren la incongruència de la societat en la que vivim. Quan més tenim més gastem, quan millor va l'economia és quan més ens endeutem, i quan estem en plena crisi mirem amb temor com arribar a finals de mes. Oblidem per complet que els cicles econòmics tenen això: són cicles, i quan no s'apliquen certs principis bàsics com els de prudència, d'eficiència o de responsabilitat i el cicle es troba en el peu de la onada, com els darrers anys, és molt més difícil de portar.

Fa quasi tres anys que ja vàrem anunciar que treballaríem en aquesta Proposició de Llei, ho va fer el nostre president al debat d'orientació política del 2012 dibuixant-ne el marc general. Al debat del pressupost del 2013 jo mateix vaig començar a exposar els límits d'endeutament que preveuria la Llei per garantir la sostenibilitat de les finances públiques, i durant la votació de l'IRPF el ponent va anunciar els límits a la despesa i al pes de la imposició directa que es preveurien. Al nostre entendre, tots ells haurien de ser objectius comuns i deixi'm doncs que els hi desgrani els principis bàsics d'aquesta Proposició.

"Rentrons dans le vif du sujet", 3 grans principis són els pilars d'aquesta Proposició: límit a l'endeutament global del país, límits als dèficits pressupostaris, control de la despesa pública i límit a la pressió fiscal directa.

Quant als principis de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària els hi seré directe.

Si considerem que un país com el nostre no es pot endeutar de forma infinita, quina de vostès senyories està en contra de limitar la capacitat d'endeutament de l'Estat Andorrà?

Nosaltres no. Ni vostès, si és que contestarien el mateix en aquesta mateixa pregunta. Per això prego que prenguin aquesta Llei en consideració, per treballar-la plegats en comissió, per millorar-la tècnicament, matisar-ne els dubtes o fer-hi les aportacions escaients, per la pervivència i per la sostenibilitat del país.

El nostre grup parlamentari entén que el problema no rau tant en la quantitat de deute que tenim sinó en la capacitat de retorn que tenim del mateix.

Els interessos d'aquest deute, en el cas hipotètic però força previsible, d'una pujada de l'Euribor a mig/llarg termini tornarien a llastrar la despesa financera de Govern cap a nivells inassumibles. Els interessos són un perill Sr. Cinca, abans ho exposava, però també ho és l'import del deute.

Per això es preveu en aquesta Proposició dos grans eixos basats en l'estabilitat pressupostària i els límits d'endeutament globals.

Escollat el criteri, deixi'm que obri un breu parèntesi sobre aquest punt:

D'una banda, no veiem cap inconvenient major en introduir alguna mena de previsió de canvi de criteri en el càlcul del PIB per la via directa ara que es disposa de la informació suficient per fer-ho, i els animem a seguir treballant en l'elaboració de la comptabilitat nacional, homogènia, transparent i homologable.

D'altra banda, però, el criteri de Govern ens parla del deute ja autoritzat en els pressupostos ja aprovats, i ens avisa que en el cas que el Govern acabi formalitzant la capacitat d'endeutament que ja l'hi ha atorgat aquesta Cambra, ens passaríem, per pèls però ens passaríem, dels límits que estableix la pròpia Llei. M'agradaria rebatre'l una mica ni que sigui per avivar el debat.

D'una banda, donat el cas que s'exhaurís la capacitat d'endeutament ja aprovada i la Llei estès en vigor, la mateixa norma preveu l'elaboració de plans d'equilibri financer a 6 anys vista per part del Govern per corregir el desajust i tornar-se a posar al límit.

De l'altra, la bona gestió d'aquest Govern ha demostrat que malgrat s'autoritza més capacitat d'endeutament des d'aquesta Cambra per fer front als dèficits pressupostaris aprovats, les liquidacions dels pressupostos han sigut tan grates que no ha calgut formalitzar-les, i si les liquidacions que anem rebem de l'any 2014 segueixen la mateixa línia, tampoc caldrà fer-ne ús aquest any. Aquí i ara volem doncs felicitar-los per aquest fet, que de passada ajuda a demostrar que aquesta Llei serà aplicable quan aquesta Cambra convingui que ho ha d'ésser.

Considerem, doncs, que s'ha de fer el necessari perquè el proper Govern, els propers comuns, es vegin abocats a l'elaboració d'un marc pressupostari a 4 anys (els de la legislatura) que els permeti projectar les tendències tant dels ingressos com de les despeses per poder complir a finals de la pròxima legislatura els topalls que estableix aquesta

Proposició de llei pel que fa l'endeutament i pel que fa a la despesa.

Tancat el parèntesis, tornem doncs als principis bàsics.

Quina de vostès senyories està en contra de limitar el nivell de despesa de l'Estat? Quina de vostès està a favor d'augmentar incondicionalment la imposició directa per poder fer front a més despesa pública?

Nosaltres no. Ni vostès, si és que contestarien el mateix en aquesta mateixa pregunta. Per això prego que prenguin aquesta llei en consideració, per treballar-la plegats en comissió, millorar-la tècnicament, matisar-ne els dubtes o fer-hi les aportacions escaients. Per la pervivència i per la sostenibilitat del país.

Escollat el criteri obro un altre parèntesis.

El Govern expressa dubtes a través del seu criteri per saber si els actius i passius financers estan o no inclosos en el càlcul tendencial. Si el redactat dona lloc a interpretacions, sense malmetre la voluntat, aquí i en altres articles l'aclarirem via esmena. No obstant és bastant evident que no estan inclosos els actius i passius financers ja que serien una distorsió en els conceptes clàssics de despeses i d'ingressos, ho teníem tan clar que les nostres projeccions, que Govern coneix, estaven fetes en aquest sentit.

En el mateix punt, deixar clar també que els ingressos pressupostats poden incloure els ingressos de capital. Ens sobta, doncs, alguna apreciació que fa el Govern en el punt 8 del criteri quan només té en compte una part de la fórmula per extreure conclusions i projectar la despesa permesa. Si la fórmula conté dos termes és per analitzar-los de forma conjunta i no només el primer d'entre ells.

Avui però, per aquest presa en consideració, aquests i altres tecnicismes no ens preocupen massa. Ens preocupa per sobre de tot llençar un missatge clar i responsable a la ciutadania.

No volem que es gastin més del que s'ingressa en èpoques de creixement sinó que volem que es faci guardiola per quan les coses vagin més en baldades.

No volem que hi hagi més despesa que la que permet la bona marxa de l'economia i no volem que augmenti la imposició directa per sobre d'aquest 10% generalitzat que ja tothom té interioritzat.

Aquesta és la voluntat política del nostre grup parlamentari i entenem que és la de Govern tal com ho acaba d'expressar també el Sr. Cinca.

Ara, el que toca amb la col·laboració dels dos altres grups si així ho consideren, és matisar els dubtes plantejats sempre i quan la voluntat política i

l'aplicació efectiva de la norma no quedin desvirtuades.

El darrer gran precepte de la llei és el control de la pressió fiscal directa. Segons les previsions, amb la implementació del marc fiscal ja assolida, ingressarem 60 milions d'euros anuals d'imposició directa. Diners que fa tot just sis anys no s'ingressaven. Si l'economia va bé, i tot apunta que estem en la bona línia, aquest valor absolut anirà pujant sense haver de tocar el tipus generalitzat del 10%. Recordem que Andorra, en la seva idiosincràsia, sempre ha viscut de la recaptació indirecta de tots els que ens visiten i compren. Per això és cert, els hi admeto, que la cultura de la imposició directa és molt recent tot i que ja està començant a assolir un pes considerable en els pressupostos del Govern.

Algú encara es creu sincerament aquella cantarella de que la gent no vol pagar? La majoria dels contribuents són conscients de que és necessari contribuir a les arques públiques, ara bé, amb una imposició que no els ofegui (una fiscalitat competitiva) i sobretot amb una imposició que serveixi per alguna cosa, amb una finalitat concreta. La immensa majoria el que volen és que els diners públics no es malgastin i que es doni tota la transparència del món en com s'inverteixen. Senyories, no és el fet d'haver de pagar el que preocupa sinó com es gasten els diners.

És per això que entenem que l'acció política de cada moment no es veurà en res limitada, sinó que consistirà en prioritzar i explicar bé al poble com es gasta aquesta recaptació, com es gasta el que tenim, i no com massa sovint ha passat, els hi deia al principi de la meua intervenció, gastant el que no teníem, estirant més el braç que la màniga i ja s'ho trobaran els que vinguin.

És clar, tot això obligarà a un canvi d'hàbits. Obligarà a fer canvis en la manera de pressupostar, a tenir molta cura en la manera de gastar, prestar atenció en la manera de recaptar per no ofegar més l'economia.

Penso que en aquests preceptes també hi hem d'estar tots d'acord. Per això prego que prenguin aquesta llei en consideració, per treballar-la plegats en comissió, per millorar-la tècnicament, matisar-ne els dubtes o fer-hi les aportacions escaients. Per la pervivència i la sostenibilitat del país.

Per anar acabant aquesta intervenció, exposaré que som conscients que han sorgit diversos dubtes relatius al rol que la Proposició atorga tant al Tribunal de Comptes com al paper de la intervenció. Estem preparats per afrontar-los, analitzar-los i treballar-los. De fet la nostra proposició no inventa

res, ni fa cap originalitat en l'aplicació del preceptes de control del deute i dels dèficits públics. Molts països s'auto-imposen restriccions en el mateix sentit que ho pretén la nostra Proposició. Els europeus ho fan seguint els criteris de convergència de Maastricht en quan al control del dèficit i del deute públic, en altres estats impera la diversitat de normativa al respecte i fins i tot en alguns, ho diu la seva Carta Magna. Tots i cadascun d'ells tenen necessàriament organismes de control de diferent calat. No tant perquè se'ls hi rendeixi comptes, que també, sinó per dotar-se dels mitjans de supervisió, control i d'alerta escaients.

Hem de ser exigents! Tot ciutadà ha de saber que es fa amb els diners públics, s'ha de saber i s'ha de redactar, com ho hem fet, que es pot o no es pot fer amb els diners del contribuent.

Per això és necessària la supervisió contínua i estricta, i no el control a aigües passades. Per això, són necessàries i cabdals tant les projeccions com els marcs pressupostaris. Perquè Andorra som tots, comuns i Govern, i és necessari i essencial que un òrgan independent i imparcial en supervisi tot el procés.

Durant els tres darrers mesos hem sentit veus que posaven en dubte que el Tribunal de Comptes fos el més idoni per dur a terme aquesta tasca. Durant l'elaboració de la Proposició nosaltres vàrem considerar que no era moment de crear nous organismes públics. El Tribunal és un dels més independents per assolir-ne la tasca. Ara bé, si contràriament a altres països aquí es considera que hi ha un altra opció millor, exposin-la. Analitzem-la i reconduïm-la en el tràmit d'esmenes. Però no renunciarem a l'essència del control necessari, a la transparència, ni a un règim sancionador que ha de tenir un fort poder dissuasiu davant de possibles males praxis de futurs gestors públics.

És una Proposició de llei valenta, de molt calat, com no podia ser d'una altra manera. El Govern hi ha emès un criteri valent i extens. És d'agrair. Un criteri extens degut segurament al calat de la norma, i valent perquè ha fet allò que sovint em diuen els més savis de casa: val més posar-se vermell el primer dia que no groc tota la vida.

L'hem estudiat Sr. Cinca i com ja els hi he dit el tindrem en compte. Dels catorze punts que s'hi exposen, en vuit d'ells ens demana aclariments de la norma i en els altres sis emet un detallat criteri positiu. Dubtes raonables de qui està en front i gestiona el pressupost de l'Estat. Tindrem doncs en compte el criteri perquè no ens passi allò que passa amb la llei de transferències, perquè no ens passi allò que ens passa amb els informes del Tribunal de

Comptes que es repeteixen any rere any sense que canviï ni una dada, ni una coma els incompliments que denuncien.

També tindrem en compte totes aquelles recomanacions dels comuns, les que evitin possibles interpretacions sobre la constitucionalitat d'aquesta norma, sobre la interacció amb les normes ja existents i amb les futures, totes aquelles millores tècniques i aportacions que ens ajudin a millorar-la. Sí, treballarem la llei per esvaire-ne dubtes interpretatius, però no, no desvirtuarem ni una coma, ni una sola coma, l'essència de la voluntat política que s'hi expressa així com la seva aplicació efectiva.

De tots és conegut que tant des de l'oposició com d'alguns mitjans de comunicació, tan aviat es titlla el nostre grup parlamentari de massa servil envers el Govern, com tan aviat se'l critica per controlar o impulsar de forma un pèl severa l'acció del mateix. Tots busquen i busqueu reiteradament visions de trencadissa interna o de discrepàncies profundes. Mirin, ja els hi hem dit varies vegades: quan les coses es fan bé s'han de reconèixer, quan algú creu que s'han de fer d'un altra manera s'han de debatre i acatar finalment l'opinió de la majoria, i quan es fan malament s'ha de fer el "mea culpa" com hem fet fa un moment.

Tots aquests vaticinis de trencadissa interna de DA han quedat suficientment desacreditats durant els darrers tres anys, i seguiran caient per si sols vista la solidesa del nostre grup propiciada certament per un fort i intens debat intern i també pel suport incondicional a l'acció de Govern en les grans reformes.

Ja acabo Sr. síndic. És normal que els canvis d'hàbits preocupin, que aixequin rancors, pors i temors, però des del nostre grup parlamentari hem optat per fer una llei responsable. Una llei garantista, molt treballada i madurada, aplicable des del primer dia, i que ja ha servit per generar debat, i fins i tot per fer caure alguna careta. També generarà el debat que pertoqui en cada època, quan qualsevol polític futur vingui en la seu d'aquesta Cambra a demanar-ne algun canvi, perquè no la pot o perquè no la vol complir, per explicar quina és la seva opció política, passant així comptes amb els electes i la ciutadania.

Per tot l'exposat i per quarta vegada, prego doncs que prenguin aquesta llei en consideració, per treballar-la plegats en comissió, per millorar-la tècnicament, matisar-ne els dubtes o fer-hi les aportacions escaients, per la pervivència i la sostenibilitat del país.

La nostra voluntat és fer una llei perenne. L'única fita és encaminar tothom cap a la sostenibilitat de les



finances públiques i cap a l'estabilitat pressupostària i fiscal. Aquesta Llei ha de ser el referent perquè quan les coses vagin molt millor, que hi aniran n'estic segur, i que algú pensi més amb el cor que no pas amb el cap, se li pugui recordar que existeix aquesta Llei i que s'ha de complir.

De tot cor, gracies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Té la paraula pel Grup Parlamentari Mixt, el Sr. Jaume Bartumeu.

#### **El Sr. Jaume Bartumeu:**

Gràcies.

Sr. Armengol, vostè ha parlat del cap i del cor... S'ha descuidat la tercera c essencial en aquest debat que és la c de Constitució. Ja li'n parlaré jo.

Miri, no votarem, no podem votar, la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei. No la podem votar perquè, i tot seguit m'hi referiré, representa un atac sense precedents a la separació de poders i a la delimitació de competències entre les diferents institucions.

No la podem votar perquè és una perfecta il·lustració de les teories dels economistes neoconservadors que assimilen les institucions polítiques de base democràtica amb la producció de grans dèficits pressupostaris per la qual cosa, -visca la tècnica econòmica!-, ara ja es tracta no solament d'emordassar, -marca de la casa-, sinó de guillotinar les competències i potestats del Consell General en matèria financera i fiscal. Es pretén, sense embuts, mutilar el dret de les properes legislatures a modular la fiscalitat del país.

No la podem votar perquè és una còpia matussera d'una llei espanyola, *la Ley Orgánica de Estabilidad Presupostaria y sostenibilidad Financiera*, del 27 d'abril del 2012, -marca de la casa.

D'altra banda, després d'haver-me llegit el criteri de Govern dues vegades, -la segona ahir a la tarda per assegurar-me que l'havia llegit bé el dia 10 de setembre quan la vaig rebre aquesta proposició -li agradi o no Sr. Armengol-, posa en evidència una evident discrepància a DA. El Govern ha redactat un criteri llarg i feixuc, tan feixuc que no ens l'ha acabat de llegir tot, però, alguns ja ens l'havíem llegit. Amb una profusa i fonamentada argumentació, que va deixant en evidència diverses barbaritats de la Proposició de Llei.

Tanmateix el Govern acaba formulant un criteri favorable però diu, el lleigeixo: "... si bé considera que

s'haurien de tenir en compte en la seva tramitació parlamentària..." les nombroses observacions que ha exposat.

Sembla la torna del Projecte de Llei de bases de l'ordenament tributari.

Parlem del contingut de la seva proposició: Els límits regulats a la proposta són deute públic, despesa i dèficit.

Deute públic: respecte al deute públic (art. 12), el límit global es fixa en el 55% del PIB, si bé quan superi ja el 50%, tant l'Administració general com els comuns hauran d'establir un pla d'acció comú perquè no es superi el límit del 55%.

A més d'aquest límit conjunt per l'Administració general i els comuns, de manera separada es fixen límits específics. En concret, el deute de l'Administració general no podrà superar el 40% del PIB (art. 12.4), el dels organismes i entitats públiques i parapúbliques de l'Administració general no podrà superar el 50% dels fons propis (art. 12.5) i el dels comuns i entitats vinculades no podrà superar el 200% de la mitja dels ingressos totals corresponents als darrers tres pressupostos liquidats. Ara bé, si per raons excepcionals, per exemple catàstrofes naturals o altres qüestions que també podrien ser econòmiques, es pot fer una actuació pública urgent. Però miri, per mi això no és l'important. Els comuns també se'ls diu que en cap cas poden superar els límits d'endeutament.

Despesa i dèficit: A més de respectar el límit de l'endeutament, l'Administració general ha de respectar també la despesa màxima permesa, que es determina com els ingressos pressupostats per aquell any, ajustats segons l'evolució del cicle econòmic dels tres anys anteriors, i un increment de l'1% del PIB de l'any anterior.

Sembla també que, l'Administració general només pot superar aquest límit en cas de despeses extraordinàries.

Els comuns i les entitats vinculades, poden incórrer en dèficit sempre i quan, ja ho he dit, no es superi el 200%. I a més a més, de tots aquests límits la normativa preveu una regla específica per la despesa corrent, tant de l'Administració general com dels comuns. En concret, es regula que la variació de la despesa no podrà superar una taxa de referència de l'evolució de la situació econòmica, en concret -una vegada més- el creixement anual del PIB.

Valoració dels límits: La important crisi econòmica que des de 2008 afecta Europa, permet constatar la importància -no li he negat pas, ni li negaré ara- d'un element fonamental relacionat amb les finances públiques: el de la seva sostenibilitat, hi estem

d'acord- però la sostenibilitat ha de ser al llarg del cycle econòmic. No pressupost per pressupost. És positiu voler assegurar la sostenibilitat de les finances públiques i, per tant, té sentit limitar el nivell d'endeutament, despesa i dèficit públics. Ara bé, és molt important que l'aplicació concreta d'aquests límits estigui ben dissenyada i assegurui la sostenibilitat financera, però a més, també hi ha d'haver la flexibilitat necessària per tal que els pressupostos públics es puguin adaptar a l'evolució del cycle econòmic.

Una bona normativa hauria de regular amb molta més precisió que la prevista a la seva proposició, com es calculen els diferents límits establerts. Per exemple, el límit de la despesa màxima permesa a l'Administració general, a quins ingressos pressupostats es refereix? A tots? A només els no financers, és a dir, sense variació d'actius i passius? Als corrents i de capital? De manera similar, el compte de compensació que es crea per sufragar els pressupostos extraordinaris per causes excepcionals, pregunto: es calcula prenent totes les despeses? Només algunes? I com s'interpreta l'apartat 3r d'aquest Art. 19: fa referència al Govern, per una banda, i als comuns per una altra? I aquests darrers, de manera conjunta o de manera individual? En conseqüència, la còpia matussera necessita millorar el seu redactat especificant amb més exactitud a quins conceptes es fa referència.

Pel que fa a la importància de tenir present el cycle econòmic, que els deia fa un moment, és de molta utilitat veure quines són les normes que ha aprovat als darrers anys la Unió Europea per tal d'assegurar aquesta estabilitat financera. En el paquet de sis mesures aprovat a finals del 2011, -jo no em remuntaré al tractat de Maastricht- es va acordar que si un país supera el límit permès d'endeutament, en aquest cas el 60%, el període per tornar a aquest límit és de vint anys, -vint-, i no de sis. A més, dins la despesa pública a considerar no es té en compte ni els interessos, ni les prestacions per atur, despeses amb un comportament conjuntural evident, per tal que la despesa pública dels estats membres es pugui adaptar amb facilitat al cycle econòmic. En aquesta mateixa línia, el límit de creixement de la despesa respecte del PIB no té en compte només l'evolució dels tres darrers anys, sinó que es fixa tenint en compte un període molt més llarg (deu anys, els cinc anteriors, el corrent i la previsió dels quatre següents), fet que novament suavitza l'impacte del cycle econòmic.

Una altra qüestió: El control i la implementació de la normativa.

Estic d'acord amb alguna referència que he sentit aquí fa un moment, de poc serveix cap normativa si

no s'estableixen els mecanismes necessaris per la seva correcta aplicació. En aquest sentit però, la proposició reforça les atribucions i responsabilitats dels interventors i del Tribunal de Comptes, ara bé cal que aquest reforçament respecti, en primer lloc, la Constitució, la legalitat existent. I també cal, en segon lloc, que sigui raonable.

En aquest sentit, tal i com ja es destaca en el criteri del Govern, la Proposició de Llei planteja força dubtes en relació a la legalitat vigent, així com en la proporcionalitat d'algunes mesures.

Per exemple, una de les novetats de la proposició és que, a més del pressupost anual, a l'inici de cada mandat caldrà aprovar un marc pressupostari que cobrirà tot el període de mandat i que cada any caldrà revisar. Ara bé, aquest marc pressupostari haurà de comptar amb un informe previ vinculant del Tribunal de Comptes, donant conformitat al mateix. Que sigui vinculant, implica que els governs elegits democràticament poden haver de modificar les seves polítiques pressupostàries d'acord amb els criteris que fixa un òrgan administratiu? Vostè que ens posava tantes preguntes, jo li pregunto això, ara. Facin s'ho mirar!

Una situació semblant es dona quan es regula el procediment sancionador. En aquest cas, a més, es posa de manifest la manca de proporcionalitat de les mesures. El Tribunal de Comptes podria imposar una sanció més dura per una infracció administrativa, que les previstes pel Codi penal per delictes com la sostracció de béns públics o administració deslleial. És il·legal, il·legal, que el Tribunal de Comptes, un òrgan administratiu, pugui sancionar persones que ocupin càrrecs electes i de designació política. I és clarament inconstitucional. I a més a més vostès hi posen que no hi haurà apel·lació.

El límit dels pes de la imposició directa. Ja els deia el dia 20 de juny, en el debat d'orientació política del Govern que aquest límit resulta absurd i contrari al propi objectiu de la Proposició de Llei. No es troba en cap ordenament jurídic dels països que ens poden servir de referència a Andorra. En cap. Tres són les crítiques principals que vull destacar.

Primera: les preferències dels ciutadans, ho sabem tots, varien al llarg dels temps. El sistema democràtic permet que, de manera periòdica, els ciutadans manifestin lliurement aquestes preferències tot escollint els seus representants polítics. Cada govern ja triarà quines despeses vol dur a terme i amb quina combinació d'impostos les finançarà. Limitar el pes dels impostos directes a l'Administració general per llei, quan precisament es vol garantir la sostenibilitat de les finances públiques, és absurd.

Segona: els impostos directes tenen un comportament anticíclic molt més important que els impostos indirectes. En un context de creixement econòmic, per tant, la seva recaptació creix més que l'economia, fet positiu des d'un punt de vista econòmic, em sembla a mi. A més, aquest creixement és automàtic, és a dir, sense necessitat d'incrementar els tipus impositius, -això que tant els preocupa, no cal incrementar els tipus impositius-, perquè el que evoluciona amb el creixement econòmic són les bases de tributació, és a dir les rendes o els beneficis. La recaptació augmenta. Aquesta característica fa que es consideri un bon estabilitzador automàtic de l'economia, un element especialment important és aquesta evolució dels impostos. Voler-ho mutilar ens sembla una altra barbaritat.

Tercera: es posa de manifest un desconeixement profund en aquesta proposició del funcionament de l'economia, miri per on, i del comportament dels agents econòmics perquè finalment un impost directe pot tenir exactament el mateix efecte que un impost indirecte, amb independència de qui estigui obligat, des d'un punt de vista legal, al seu pagament. Si, com a conseqüència d'un impost de societats del 10%, una empresa pot incrementar els preus dels seus productes un 10%, l'impost de societats, realment és suportat pels seus clients i no per la societat, encara que legalment qui paga l'impost és aquesta darrera. La societat trasllada l'impost als seus clients.

Un exemple clar de la diferència entre legalitat i incidència real dels impostos la tenim tots amb el que va succeir amb l'aprovació d'un tipus reduït de l'IGI per les estacions d'esquí, una baixada en el tipus de l'IGI no va implicar una baixada en el preu final pagat pels consumidors, els hi recordo, perquè en termes econòmics, la baixada va beneficiar només les empreses, tot i que legalment la quota d'IGI suportada pels consumidors era més baixa.

I anant conclouent, considero que aquesta mal anomenada llei de la regla d'or es carrega, -es carrega-, d'un cop de ploma tota l'estructura de l'Estat constitucional, introduint per sobre de totes les institucions un tribunal, econòmic i que sembla ja, sense cap control democràtic.

Un tribunal que pot fer i desfer segons vulgui, doncs no respon al control de ningú ni té instàncies d'apel·lació. i tot això sense que ni aparegui aquesta figura d'aquest tribunal en la Constitució, la tercera c que s'havia oblidat.

Em sembla que vostès deuen tenir un problema amb la sobirania del poble que instaura la Constitució. En alguns casos ja hem vist que tenien dubtes en

aquesta legislatura, però ara ja ens preocupa perquè sembla que li vulguin donar un cop definitiu amb aquesta llei, que insisteixo permet al Tribunal de Comptes destituir, si ho considera, a qualsevol ministre, conseller comunal, cònsol o el mateix cap de Govern en contra el que marca la mateixa Constitució.

La desviació pressupostària és una responsabilitat política, no un delictes. Si puja el preu del petroli o del ciment, si baixa el consum del tabac o tenim un mal hivern, que serà culpa del Govern potser? del ministre? dels funcionaris que elaboren el pressupost? Es pot controlar o preveure aquestes variacions a 4 anys vista? i a 1 any vista? i a 1 mes vista? No! Vostè sap que la contesta és no. Molt sovint, sinó sempre, depenen de factors que ni controlem ni podem preveure com són el clima o els conflictes internacionals.

No es pot confondre desviació pressupostària amb malbaratament de cabals públics.

Hem de prohibir o sancionar als ciutadans la seva lliure elecció d'un programa polític que impliqui més despeses i més endeutament? Aleshores el que estarien fent votés és limitar quin tipus de programes polítics es poden presentar a priori, seguint ja una ideologia ben determinada.

A què correspon la limitació del 40% del PIB pel dèficit de l'Administració general, i del 55% del PIB per tot l'Estat? Per què aquestes xifres? Quan a Europa s'ha considerat que un 60% del PIB és un deute acceptable. I, ja que hi som, quin PIB agafarem com a referència? El que calcula el departament d'estadística del mateix Govern que és una estimació indirecta?

Un PIB que surt en altres fórmules de càlcul en la seva Proposició de llei i que poden fer variar substancialment el que és permès o no, segons s'estimi. Si volem anar per aquest camí seria més normal que el PIB estigués determinat de manera directa per una entitat independent del Govern o de la majoria política i financera.

Mirin, la veritable voluntat que s'amaga, penso jo, darrere la seva "regla d'or" és, clar i català, la limitació de la recaptació impositiva directa, el capítol sisè de la Proposició de llei, que vol acontentar la part dels seus votants que no volien ni volen un IRPF a Andorra.

Em sembla que aquesta és la vostra veritable "regla d'or".

En tot cas, cap cor, tot el que vulgui però primer la Constitució.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula el Sr. David Rios.

**El Sr. David Rios:**

Gràcies Sr. síndic.

Començaré la meva intervenció anunciant que vista la importància d'aquesta Proposició de llei, importància tant a nivell de l'afectació a les institucions andorranes com als propis ciutadans del país, el nostre grup parlamentari, juntament amb el suport del partit polític que representem, com no podia ser d'una altra manera, i com ho hem fet sempre, hem analitzat detingudament la proposta de llei de la sostenibilitat de les finances públiques, anomenada popularment la "regla d'or" i presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata.

Ja els hi avanço que el text que proposa el Grup Demòcrata és una autèntica irresponsabilitat. Estem davant d'una llei que, amb la situació econòmica actual del país, pot tenir greus conseqüències per les ciutadanes i els ciutadans d'Andorra. Aquesta és una Proposició de llei inadequada, revengista, presentada en un moment equivocat i el pitjor de tot, és que no és aplicable.

Per fer la nostra anàlisi, hem considerat el criteri de Govern i la legislació comparada d'Espanya i de França i d'altres països europeus. Val a dir que el model de sostenibilitat de finances públiques presentat pel Grup Parlamentari Demòcrata és un model basat en el sistema espanyol i que no té en compte per exemple el model francès, força diferent i que podem dir, a nosaltres ens resulta més interessant. En tot cas, serveixi això per demostrar que per nosaltres aquesta és una llei important, que el que puguin dir en contra dels socialdemòcrates, nosaltres també estem preocupats sobre com s'utilitzen els diners públics, i vam ser els primers al 2009 a iniciar un procés de rigor i de contenció de la despesa pública a l'Administració General, després d'anys i panys de disbauxa. També creiem en una imposició de límits d'endeutament, però certament i ja m'avanço, no de la manera ni amb la forma en què el Grup Parlamentari Demòcrata ha presentat aquesta Proposició de llei.

Procediré primerament a fer una anàlisi tècnica per a posteriorment fer una anàlisi política de la Proposició de llei.

Com ja he dit, nosaltres estem d'acord per establir fórmules de rigor pressupostari, però la concreció que preveu la present Proposició de llei és objecte de moltes i substancials objeccions.

L'objecció més greu per a nosaltres és que la Proposició de llei oblida parlar de qualsevol aspecte en tot el text, en tot el text, que aposti pel creixement i pel retorn de les inversions. I aquesta és una objecció que no podem deixar d'obviar i que marca la posició i la visió del Grup Demòcrata. Una visió que només té en compte l'austeritat i està lluny d'impulsar polítiques de creixement i ignora l'efecte de les inversions públiques moderades i justificades en tota l'economia del nostre país.

Altres objeccions, algunes de les quals ja ha plasmat el Govern en el seu demolidor criteri, -demolidor criteri-, poden ser que s'obliga a les administracions, organismes institucionals i entitats parapúbliques i de dret públic a realitzar auditories sense especificar qui ha de fer aquestes auditories. Si és el propi organisme, intervenció,... ens quedem amb el dubte. I aquest és un exemple senzill i clar del control pel control, sense cap mena de justificació que vostès volen imposar.

Per altra banda, limitar la imposició directa al 40% sobre el total d'impostos indirectes amb el marc fiscal no consolidat i on l'IRPF encara no està implantat, pot provocar l'efecte pervers que, si per qualsevol raó la recaptació dels impostos directes superés aquest topall fixat al 40%, la llei obliga a què s'haurien d'augmentar els impostos indirectes per mantenir la proporció. Avui en dia, tothom entén que augmentar els impostos indirectes implica una pèrdua de competitivitat que pot donar l'estocada definitiva a sectors com el comerç i el turisme, entre altres. I tot això perquè encara no tenim un marc fiscal consolidat i no tenim unes dades fiables en les quals poder-nos basar. Precisament d'aquests errors en les estimacions en tenim força exemples en aquesta legislatura, i a més a més, nosaltres ja assumim que són inherents a la implantació del marc fiscal. Per tant fixar aquest percentatge sense una reflexió profunda de les conseqüències que comporta i amb unes dades consolidades, és simplement una irresponsabilitat.

Un altre punt d'irresponsabilitat que llença la proposta del Grup Parlamentari Demòcrata és la limitació del deute públic total del 55% sobre el PIB i de la limitació del deute del Govern del 40% del PIB.

Com ja hem anunciat, el nostre grup parlamentari ja hi està d'acord en establir una fórmula de delimitació del deute, això no ho dubtin, però com diu el Govern, primer assegurem-nos que calculem correctament el PIB abans de definir-lo com a l'índex de referència de l'endeutament. A més cal considerar que el percentatge actual d'endeutament en el cas de l'Administració general podria superar el 40% i per tant actualment o molt properament ja no compliria els objectius de la llei. Per tant, entenem

que la proposta és un autèntic brindis al sol. Una proposta que d'aprovar-se com està, de ben segur que s'haurà de modificar molt properament. En quant a les noves funcions que se li atorga al Tribunal de Comptes, només podem dir que estem preocupats, per dir-ho suaument, per la seva proposta. La Proposició de llei ens dibuixa un Tribunal de Comptes amb funcions sobredimensionades, amb algunes d'elles que apunten a una greu inconstitucionalitat, amb una capacitat per imposar sancions, algunes d'elles que poden inhabilitar càrrecs polítics, amb caràcter vinculant dels seus informes i on es traspasa la línia entre funcions del Tribunal de Comptes amb la de les pròpies intervencions de les diferents administracions.

Sobre el règim sancionador, només diem que ens oposem a la capacitat sancionadora definida en la Proposició de llei. Creiem fermament que davant de continus incompliments legals de les diferents administracions i que any rere any ens fa constar el Tribunal de Comptes en aquesta sala, i que aquestes constàncies no tenen cap efecte, entenem que calen mesures preventives i correctives però en cap cas, el tipus de mesures que determina la seva Proposició de llei on un càrrec públic se'l pot inhabilitar fins a sis anys. Perquè aquest tipus de sancions ja estan en el Codi penal i si no són suficients, ja va sent hora que s'aprovi una llei de responsabilitat política. Creiem que aquest no és el lloc perquè els demòcrates establiu de manera unilateral, unes mesures d'aquest tipus. A més ens reservem l'opinió sobre si aquest tipus de sancions són recurrents o no al Tribunal Constitucional.

A nivell polític, no podem deixar de dir que el Govern ha fet 14 constàncies en el seu criteri a una Proposició de llei de 28 articles, la gran majoria amb criteris demolidors, -com he dit-, en contra de la proposta del seu propi grup parlamentari. 14 constàncies que posen en relleu, una vegada més, la no entesa entre el grup parlamentari i el Govern. Però aquest cop, la picabaralla pot tenir una greu conseqüència cap als ciutadans i les institucions.

Perquè conselleres i consellers del Grup Parlamentari de DA, han de reconèixer que aquesta Proposició de llei és la seva reacció a l'obligació d'aprovar l'IRPF. Consellers i conselleres de DA, són els resistents que han vetat l'aprovació de l'IRPF fins que no han tingut més remei que aprovar-lo, tot i que Andorra ha perdut dos anys de reactivació econòmica. Vostès han enganyat als seus votants amb la implantació de l'IRPF després d'haver repetit per activa i per passiva que no posarien aquest impost i per molt que s'esforcin, la regla d'or no farà oblidar aquest fet.

Conselleres i consellers de DA, estan legislant en calent, tard i malament. La seva reacció a l'aprovació de l'IRPF és especialment virulenta. I en solitari, sense la consulta pertinent al Govern, als comuns i a les altres forces parlamentàries d'aquest arc parlamentari. Aquesta Proposició de llei per la seva importància no es pot presentar en solitari, sense un consens polític ampli. Però malauradament no ens sorprèn perquè ja hem tingut d'altres casos en què aquesta manera de fer l'hem pogut constatar.

Tal com va escriure el primer secretari del nostre partit, el Sr. Pere López: "Estem davant d'una nova prova de com la suma d'interessos personals que representa DA no només no dóna resposta als problemes que tenen els ciutadans d'Andorra sinó que en genera constantment de nous per al futur."

Conselleres i consellers de DA, avui en dia, amb el marc fiscal en plena implantació, és impossible tenir una previsió d'ingressos i de despeses clara i acurada i per tant és obvi que es farà impossible complir els límits que estableix la Proposició de llei. I això no només ho diem nosaltres, ho diu el seu Govern. En el context actual de modificació i desplegament del marc fiscal i de re definició de les polítiques socials i de benestar no es pot implantar de forma efectiva ni a nivell de l'Administració ni de les administracions comunals la seva Proposició de llei!

Conselleres i consellers del Grup Parlamentari Demòcrata, no és ètic, ni moral, imposar una llei de restriccions pressupostàries quan ja tenen les maletes fetes i la legislatura finiquitada. No poden aplicar el: "Ja s'ho trobarà el següent". Perquè vostès creuen que és normal aprovar una llei d'aquest calat amb la legislatura quasi acabada?

Conselleres i consellers del Grup Parlamentari Demòcrata, ens preocupa i molt la imatge que estan projectant que tots els polítics són mals gestors. Perquè estan dient de manera clara i sense posar-se guants que el Govern, els cònsols, els alts càrrecs de les societats públiques i parapúbliques són uns gestors nefastos. Aquest és un missatge que molts compraran, en un clima de desafecció política aquesta visió populista té els seus fidels seguidors. Però nosaltres responsablement ens allunyem d'un missatge irresponsable que no fa més que augmentar la distància entre els ciutadans i els polítics. Vostès emeten aquest missatge per fer passar aquesta Proposició de llei i que vostès puguin dormir tranquils.

Perquè la solució la tenen vostès, en forma d'aquesta Proposició de llei. Tots els governants de les institucions actuals i futures són mal gestors, són uns gestors nefastos i per tant volen que els seus 22 consellers, que per cert amb ben pocs amb

experiència com a gestors públics, defineixin des dels seus escons del Consell General com s'ha de gestionar un pressupost. Gràcies a això el Govern o els comuns es queden sense gaire marge de maniobra. Vostès volen governar des del Consell General. I és lamentable que per discrepàncies internes entre el Govern i el grup parlamentari ho vulguin solucionar a base d'un cop de força.

Conselleres i consellers de DA, per acabar, compartim totes i cadascuna de les remarques que fa el Govern al seu criteri. I n'afegim més. Com deia a l'inici de la meua intervenció, aquesta és una Proposició de llei inadequada, revengista, presentada en mal moment i el pitjor de tot, no aplicable.

Per això votarem en contra de la seva presa en consideració. Voldria afegir a més que no veiem com aquesta Proposició de llei es pot esmenar perquè el text resultant sigui mínimament digne i per tant anunciem avui mateix que el nostre grup parlamentari s'abstindrà de presentar esmenes.

Tot i això, volem deixar clar que estem d'acord i a favor del rigor en la gestió dels diners públics i que cal esmerçar tots els esforços en la seva contenció. I tenim idees de com fer-ho. Des del Partit Socialdemòcrata ja hem exposat en diverses ocasions que som favorables a posar límits a l'endeutament de l'Estat, però amb unes condicions que no posin en perill la dèbil recuperació econòmica del país. I és per això que proposem que a l'inici de la propera legislatura, d'aquí tan sols mig any, es formulï un pacte d'estat perquè es defineixi una llei de sostenibilitat amb el consens de totes les forces polítiques representades al Consell i als comuns. Un pacte d'estat que permeti aprovar una llei des de l'inici de la legislatura, que sigui realista, aplicable i sobretot consensuada. I aquesta sí que serà una autèntica regla d'or.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Bé, demanaria al Govern si desitja intervenir...

Sr. Jordi Cinca, teniu la paraula.

#### **El Sr. Jordi Cinca:**

Gràcies Sr. síndic.

Vist que l'essència de les intervencions dels grups de l'oposició està fonamentada a partir del Criteri del Govern em sembla que és bo que comenci per deixar algunes qüestions clares.

En primer lloc, em sembla de responsabilitat, i no defugiré aquesta responsabilitat, que el Govern es pronunciï amb tota l'extensió que cregui oportuna

sobre qualsevol proposició de llei que es presenti a tràmit parlamentari. Em sembla que és honest i el que toca fer.

En segon lloc, no cal que ningú interpreti allò que jo mateix he escrit i he signat i, per tant, ja els hi interpretaré jo el què vol dir el Criteri i d'aquesta manera sortirem de dubtes.

Al Criteri se li poden voler dir moltes coses però al final diu el que diu, i està escrit el que està escrit, i el primer que està escrit és que és un criteri favorable a la Proposició de llei i això és l'essència: favorable a la Proposició de llei; és a dir, un criteri que el que fa és dir obertament que el Govern està a favor de què aquesta Proposició de llei i les seves pretensions globals tirin endavant i s'implementin en l'ordenament jurídic d'Andorra.

La resta són els matisos, són els detalls que com a Govern tenim l'obligació de posar de relleu perquè el Govern té l'experiència de la gestió diària del pressupost i, per tant, és qui amb més capacitat pot posar de relleu algunes disfuncions que efectivament creiem que la posada en pràctica de la Proposició tal qual està elaborada podria generar.

Disfuncions totes elles (que) perfectament es poden solucionar (tenen solució) via esmena... (que tenen solució) via esmena i, per tant, ja agraeixo d'entrada la predisposició que ha manifestat el Sr. Armengol de corregir molts dels aspectes que s'han anat desgranant en els catorze punts del Criteri a través d'esmenes. Estic absolutament convençut de què serem capaços de trobar aquestes correccions i farem que la llei sigui una bona llei i que compleixi els objectius que pretenia.

Referint-me a la intervenció del Sr. Armengol també em permetran que celebri i feliciti la valentia, l'honestedat i la transparència del seu contingut i també de com ha estat exposada. No és fàcil el que ha dit el Sr. Armengol.

I també em permetran que digui que aquest ministre i penso que tot el Govern se sent orgullós d'estar suportat per un grup parlamentari que té la capacitat de posar damunt de la taula un tema tan complex com aquest, un tema que durant anys ha sigut fruit o ha estat al bell mig de les converses polítiques de bar, que el carrer en va ple però que ningú s'ha atrevit a portar a aquesta Cambra. Aquí és on s'ha de parlar de si el país es pot, o no, permetre tenir més endeutament, de si és normal que un país sistemàticament gasta més del que ingressa. I el que ha fet el Sr. Armengol i el grup parlamentari és portar aquest debat on s'ha de portar, que és aquí! I, per tant, reitero el meu orgull de què així ho hagi fet.

Es pretén, a través del criteri, posar de relleu les grans discrepàncies entre el Govern i el grup parlamentari.

Gairebé, escoltant al Sr. Rios, diríem que aquesta és la legislatura de la discrepància. Doncs miri, la legislatura de la discrepància cenyint-me només a l'àmbit de les finances públiques, serà la legislatura que gràcies al treball que els recolza el Govern i el grup parlamentari ens haurà portat de dèficits sistemàtics a dos liquidacions seguides d'equilibri pressupostari. Aquest serà el resultat de la legislatura de la discrepància.

La legislatura de la discrepància serà la que al final de la mateixa haurà posat en pràctica, haurà aprovat i haurà posat en pràctica, tot el model fiscal perquè es pot prejutjar si s'hi està més o menys d'acord però el que val és que el model fiscal s'ha aprovat i entrarà en pràctica. Això és l'únic que val.

I miri, per no insistir més en aquest punt, la legislatura de la discrepància com a mínim aconseguirà que el grup parlamentari i el Govern acabin suficientment units com per a què el grup parlamentari acabi la legislatura amb el mateix nombre de consellers amb que la va començar.

Sr. Armengol, ha fet una referència que m'hi referiré molt puntualment perquè em sabia greu que portés a mala interpretació, i és quan s'ha referit al que he explicat en relació -a través de la lectura del criteri-, a la despesa màxima que està recollida en l'article 15 i aquella fórmula complexa dividida en dos parts.

No pretenia el criteri, ni el que he llegit, que s'interpretés res en contra d'aquella fórmula. Pretenia precisament el contrari: posar de relleu que la fórmula, gràcies a tenir la segona part, modula el que per si sol la primera part no hauria aconseguit, i he dit explícitament que aquesta segona part és la que li dona bondat al conjunt de la Proposta.

Precisament aquesta fórmula, i aquesta segona part de la fórmula, és la que compensa una de les qüestions que posava de relleu el Sr. Bartumeu quan ens deia que en altres països es busquen fórmules a través de sèries del PIB molt llargues -de 10, 15 anys. Precisament aquella segona part de la fórmula amb el resultat tendencial del resultat del PIB dels darrers anys és el que ens permet no tenir de fer-ho d'aquesta manera. La tendència ve marcada per aquesta segona part de la fórmula i, per tant, es corregeix els efectes que sí que hi serien, com vostè anuncia, si no hi hagués aquesta part, insisteixo, de la fórmula que hi ha a l'article 15.

Quins aspectes de fons voldria destacar el Govern de la Proposició de Llei: tres. Primer, la Proposició de Llei en si mateixa pretén aconseguir un objectiu que em sembla inqüestionable que és avançar cap a

l'equilibri pressupostari i evitar creixements il·limitats de l'endeutament. Això en si, ja ho justifica la Proposició de Llei. Però, a més a més, introdueix dos conceptes que em semblen molt destacables: un concepte de planificació a quatre anys -és important que comencem a veure les finances públiques a mig i llarg termini, no només amb una perspectiva curta classista-; i segona, un aspecte que també és implícit a la Llei i és una visió global de l'Estat perquè parla en termes d'endeutament global, no només de l'endeutament del Govern o no només de l'endeutament dels comuns, sinó globalment. I això també em sembla que per a un país tan petit com el nostre és molt important perquè, al final no ens enganyem, poc importarà si al final el deute se'ns escapa de les mans, no tenim capacitat de tornar-lo poc importarà si l'ha acabat generant el comú o el Govern... Serà el deute d'Andorra i serà el deute que ens acabarà llastrant.

On hi ha les preocupacions del Govern? Bàsicament en el que hem intentat explicar en el Criteri, el desajust que es podria produir de calendari. Un desajust que ve donat, perquè ja ho hem dit també en el Criteri, aquesta Llei tant de bo l'haguéssim tingut fa cinc, sis, set... deu anys! Quan el dèficit, quan l'endeutament de l'Estat era molt més baix.

Posar-la en pràctica en aquest moment quan ja està a nivells d'endeutament que tots jutgem com a bastant límits, dificulta la seva posada en pràctica i, per tant, el toc d'atenció del Govern ve de dir: "Anem a veure com ajustem aquest calendari de posada en pràctica". No com posem en dubte els objectius, sinó com posem en pràctica, com implementem el Projecte de Llei perquè no acabi sent inaplicable.

I aquí hi ha l'eix de la immensa majoria de les reflexions de calat que fa el Criteri; la resta, com molt bé les ha classificat el Sr. Armengol són més de caràcter tècnic i es poden perfectament solucionar.

Darrera qüestió, aquesta també de calat, el tema de les atribucions al Tribunal de Comptes, i marginalment a la intervenció, però penso que bàsicament el Tribunal de Comptes. Efectivament no podem deixar de dir allò que ens sembla que podria desprendre's de la Proposició de Llei, però davant d'aquest dubte que manifesta el Govern i que, segurament, amb un altre to, però també han posat de relleu des de l'oposició, em sembla que no es pot tenir millor resposta per part del portaveu de la majoria, i és reconèixer que potser aquí hi ha qüestions a millorar, que potser aquí hi ha un problema i predisposició a solucionar-lo. Davant d'aquesta predisposició em sembla que no justificaria

que aquesta qüestió posés un topall a què avancés la Proposició de llei.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Altres intervencions...

Pel Grup Demòcrata...

Vol intervenir el Grup Demòcrata...

Sr. Daniel Armengol teniu la paraula.

**El Sr. Daniel Armengol:**

Gràcies Sr. síndic.

És una Llei espanyola, doncs, no! Té una mica de la Suïssa, per ser-li franc, 3 articles de l'americana i la resta és totalment andorrana, assessorada per andorrans.

I també li volia replicar al Sr. Bartumeu que ja m'ho he fet mirar. Ja m'he fet mirar allò de l'informe, no ha de ser vinculant i no ho serà. Però és tan fàcil d'esmenar-ho, prendre-la en consideració i endavant.

M'ha sobtat perquè el criteri llegit fa una estona pel ministre Espot a la Llei de l'arbitratge, tenia precisions i recomanacions en cada un dels capítols de la Llei, 21 si no m'he descomptat, i vostès aquí trenca baralla, trencadissa, picabaralla amb el Govern, i que basats amb el criteri del Govern no acceptem la Proposició.

Facin com l'altra, acceptin-la, esmenin-la i treballem-la plegats. Els hi he dit 3 vegades, 4 vegades durant el meu primer debat.

Els dubtes o qüestions que m'ha demanat durant la seva intervenció, Sr. Bartumeu, quant als actius i passius financers i quant al càlcul del PIB, ja els havia contestat jo durant la meua.

Que fa desordre. Fa desordre i picabaralles amb Govern... Potser sí, al seu entendre! Ja els hi he dit, suport incondicional al cap de Govern que el nostre grup sí que va votar, a tot el Govern i cohesió interna sense falles, "hasta que me demuestre lo contrario". Cosa que vostès no han fet.

Almenys haurà servit perquè tothom es posicioni sobre els preceptes d'aquesta Llei, públicament o a través d'informes. Bé, tothom menys alguns, que per no treure's la careta de la que els hi parlava abans, no s'han posicionat ni sobre el títol, Sr. Rios. Només ho fan excusant-se en tecnicismes per no haver d'entrar-la a valorar en el fons de la qüestió.

Que no ha trobat res sobre les inversions, Sr. Rios. Justament, no hem limitat en la regla de despesa la capacitat inversora perquè es puguin seguir fent i propiciar-les.

Tard i malament, també li he dit durant la meua intervenció, fa tres anys que s'hi treballa amb aquesta Llei. Ara no és el moment perquè s'acaba la legislatura. Ostres! Doncs, hi tant que és el moment, també li he dit durant la meua primera intervenció. Ara que sembla que s'enceta un nou cicle econòmic és el moment de posar per escrit què s'haurà de fer quan la cosa vagi millor: estalviar, fer calaix i guardar alguna cosa perquè quan torni un cicle de contractació de l'economia l'Estat hi pugui fer front sense haver de renunciar a la inversió necessària.

Si no és el moment, potser segons vostès no cal que n'aprovem cap més de llei. Les legislatures sempre s'acaben i les lleis les acaben aplicant altres que no les han fet.

Suposo que vostès ja devien donar la legislatura acabada cap allà el mes de juny quan van entrar aquestes lleis, aquesta i d'altres. Però encara queda molta feina per fer Sr. Rios, i obligació tenim tots plegats de fer-la i culminar-la.

Tant de bo s'hagués fet abans, coincidim amb vostè Sr. Cinca. Però tant de bo no la deixem en un calaix com pregonava l'altre dia el Sr. Rios, perquè d'aquí uns anys més ens lamentaríem de tenir un deute del 90% del PIB i a veure com el rebaixem.

Totes les lleis de les que hem anat parlant i que s'han anat incomplint, aquí i a fora, és perquè fixaven límits més baixos dels que hi havia quan es votaven, i es donaven períodes transitoris per poder-los complir. Podem donar-li 10 anys quan estem al límit... endeutats al 90% per rebaixar el deute que tinguem. Però sabem tots el difícil que és fer marxa enrere, el difícil que és rebaixar el que ja es té. Per això hem optat per posar límits encara no assolits i legislar perquè no s'assoleixin. Aquí rau la gràcia d'aquesta Proposició.

Que ho fem per compensar l'IRPF, aquí heu sigut coincidents tant un com l'altre. No sé que té a veure una cosa amb l'altra. Deixi'm repetir-li 4 xifres per això. A partir del 2015 es recaptaran aproximadament 60 milions d'euros més en imposició directa que abans no es recaptaven. Per altra banda, any rere any, seguirem gastant 40 milions més dels que ens podem permetre.

La meua pregunta és: això és sostenible? Aquests dèficits anuals que hem anat acumulant, com els pensem tornar? O és que vostès volen llançar el missatge que no cal tornar-los! Li puc admetre que el principi que regula el topall en la imposició directa sobre el total d'ingressos va una mica encaminat en



aquest sentit. No al que diuen vostès de convèncer a ningú per l'aprovació de l'IRPF, no. En el sentit de deixar clara la nostra voluntat que la recaptació per via impositiva no és eterna i fins que tot aquest sistema estigui ben assentat, no hi ha més marge per pujar impostos directes.

Vostès, Sr. Rios, volien l'IRPF però no el que va votar aquesta Cambra per majoria. Vostès volen una regla d'or però no els hi va bé aquesta. A vostès els hi pot més el cor polític que no pas el seny andorrà.

No he sentit en cap de les dues intervencions, argumentari que no sigui esmenable i que vagin en contra del fons d'aquesta Llei i dels tres grans preceptes que porten el seu títol.

Sí que he sentit diversos arguments més de forma que al meu entendre haurien de ser tots esmenables, i es podrien treballar en comissió si la voluntat fos conjunta. Ajudi'ns a llançar un missatge a la ciutadania per explicar que els pressupostos públics no han de ser un pou sense fons. Que en realitat és diner del contribuent, ja li vaig dir Sr. Bartumeu, i que ha d'estar ben gestionat, amb seny, transparència i eficiència, és cosa de tots.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Mixt, Sr. Bartumeu teniu la paraula.

#### **El Sr. Jaume Bartumeu:**

Gràcies.

Bé, per ordre de les intervencions, el Sr. ministre, miri, la meua intervenció no està fonamentada en el seu criteri. Jo jugava amb avantatge perquè ja he dit que me l'he llegit dos vegades i vostè només n'ha pogut escoltar una, la meua d'intervenció, quan la pugui llegir si pot fer-ho i vol fer-ho, veurà que jo no m'he fonamentat de cap manera en el seu criteri. Jo m'he permès parlar del seu criteri, obligació hi tinc, però jo no m'he fonamentat en el seu criteri en la meua argumentació, i ara ho tornaré a explicar resumidament.

De totes maneres és clar, si tant preocupava que no sol·licitéssim malament les observacions del criteri, doncs, potser havíem d'haver començat d'una altra manera que de llegint-lo. I així no hi hauria hagut dubtes. Però en tot cas, jo no és del criteri que volia parlar.

Jo crec sincerament que quan ens diu vostè que el Sr. Armengol ha estat valent, clar, ell ja li havia dit a vostè que el seu criteri era valent, per tant, tot això

és entre valents que va caminant, però diu que ha estat valent per portar el debat on s'ha de portar.

Sí, però clar, vostè no ha parat esment en una qüestió. El Sr. Armengol ja ens ha dit on el vol portar el debat.

Ha dit: *"No desvirtuarem el text ni un punt ni una sola coma"*. Ho ha dit ell aquí, sortirà al Diari de sessions.

Bé doncs, ja ens l'ha portat el debat on s'ha de portar en aquestes condicions de diàleg, diàleg valent ben entès, doncs jo crec que ho hauran d'esmenar entre vostès tot això... entre valents!

Miri Sr. Armengol, li acabo de dir al ministre, jo no m'he fonamentat en el criteri, he argumentat a fons, -li agradarà o no li agradarà la meua oposició a un text. I m'he referit al criteri... suposo que encara no estic sotmès a una prèvia autorització del Tribunal de Comptes, i ho puc fer-, m'he referit al criteri per dir que em semblava que coincidia amb algunes coses del criteri... i punt! Jo no he basat la meua intervenció en el criteri sinó en el meu criteri, en el nostre criteri.

Per tant, em diu que les meves observacions són de forma i tot és esmenable del que he sentit. Bé, jo crec que abans li he dit: *"Faci-s'ho mirar"* i ara li dic: *"Torni-s'ho a llegir"*, ja li enviaré el meu text; torni-se'l a llegir perquè no són de forma, aquest és el problema! Si fossin només de forma podríem presentar esmenes.

La qüestió no rau en què l'informe ens digui ara aquí que ja no serà vinculant. Sí això, no diré que és el de menys perquè és molt important que vostès diguessin que havia de ser vinculant, però el problema és que aquesta Llei vol convertir el Tribunal de Comptes en el que un professor de Dret Constitucional en un informe que poc o molt haurem llegit tots o gairebé tots, defineix com una dictadura comissària... dictadura comissària -i ho diu un catedràtic de Dret Constitucional que, a més, va ser un dels assessors de la comissió constituent del Consell General en el Procés Constituent. Bé, jo no crec que això sigui una observació de forma, eh?

Aquí hi ha un problema que és que s'està subvertint les institucions, -i això és de fons-, que s'està portant al Tribunal de Comptes a una situació que no correspon i llegiré un bocí de text que diu així: *"Aquesta figura del Tribunal de Comptes inserida de forma anòmala en els engranatges del règim parlamentari constitucional, provoca un desajust de tot el sistema polític de repartiment i funcions, donat que manca de qualsevol afinitat en el joc de poders representatius i en el de les funcions pròpies de l'Estat de dret. Aquest desajust es fa encara més visible en el règim sancionador que la Proposició de llei planteja"*, -Miguel Ángel Aparicio-, pàgina 28 del seu informe.

Això no és, Sr. Armengol de forma, això és de fons, això toca l'essència mateixa de les institucions que en aquesta casa hem de defensar.

Del mateix informe, -pàgina 30-: *"Com és sabut, i s'ha insistit al llarg d'aquestes pàgines..." -diu l'autor- "... la institució del Tribunal de Comptes nota rellevància constitucional, o dit en termes més doctrinals, no té la naturalesa de ser un òrgan constitucional. D'una banda la Constitució no preveu l'existència d'un òrgan amb aquesta denominació i de l'altra l'única institució a la que li adjudica expressament funcions de rellevància pressupostària és al Govern... al Govern! Així, segons l'article 6.1 la iniciativa del Projecte de llei del pressupost general correspon exclusivament al Govern que l'ha de presentar per l'aprovació parlamentària", -i acaba el precepte indicant que-: "La Comissió de Finances del Consell General revisarà anualment el complement de l'execució pressupostària".*

Bé, abans vostè mateix ja ha fet referència a l'incompliment reiterat d'alguns comuns constatat pel Tribunal de Comptes en la Llei de transferències. En vam parlar aquí; hem parlat ja en tres debats dels informes del Tribunal de Comptes.

És clar, escolti! És que a mi el que em preocupa és que n'hem parlat tres anys en relació als límits i als topalls fixats per la Llei qualificada de transferències, però n'hem parlat i punto! No hi ha hagut cap iniciativa ni del Govern ni de la seva majoria parlamentària per intentar resoldre aquesta qüestió i ara ens porten aquí una Proposició de llei que sembla que vol destituir a tothom... Entre poc i massa, no? Jo crec que hauríem de trobar una solució intermitja i, per tant, si tan diàleg vol fer segurament l'havien d'haver començat abans i si posen una mica de seny algú, doncs potser encara ho podrem fer, però si es vol portar aquesta Llei fins endavant doncs, acabarà al Tribunal Constitucional i em sembla que el resultat, -no vull ser un gran expert-, però està bastant cantat.

Gràcies.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. David Rios, teniu la paraula.

#### **El Sr. David Rios:**

Bé, iniciaré la meua intervenció comentant el tema de les discrepàncies.

És més que evident, no fa falta que ho digui jo, que hi ha discrepàncies entre vostès i és ben lògic quan hi ha un grup tan gran de consellers. Per tant, el

primer que hem d'admetre és la situació que teniu dins del grup i que moltes vegades ja s'ha manifestat que hi ha discrepàncies, hi ha debats interns, etc.

Doncs, aquesta situació ens ha portat a què s'han pres mesures dos anys després del que hagués correspost d'una altra manera. Nosaltres ho haguéssim defensat molt més ràpidament, independentment de què siguem tres o siguem sis. Com a mínim l'IRPF l'haguéssim aprovat fa dos anys i això hagués tingut unes conseqüències molt clares... molt clares per l'economia d'aquest país, que vostès ara comencen a recollir... Dos anys després.

Sobre el tema... El ministre, és clar, em fa una discussió sobre el tema de la discrepància. Bé, el tema de la discrepància finalment, a banda del que estic comentant, és anecdòtic però no m'ha parlat de l'ètica que té, de quin tipus d'ètica permet presentar una llei d'aquest calat... d'aquest calat, a gestors futurs i nosaltres arrebpleguem les maletes i ens en anem cap a casa! Quina ètica s'aplica en aquest cas?

Nosaltres entenem que ara no és el moment. No és el moment, no es preocupin que no es deixa en un calaix ni es deixa, Sr. Armengol, ni volent donar patades a la llei fins que tothom se'n oblidí! Nosaltres el que creiem és que iniciar un nou mandat suposa començar de zero i, per tant, suposa que hi haurà nous consellers, diferents grups parlamentaris i, creiem... -fins i tot nous mandataris comunals- creiem que val la pena que una llei d'aquest calat assoleixi el màxim consens. No tancats en comissió sis consellers, sinó a un consens de vint, trenta persones de diferents forces polítiques, diferents gestors de diferents institucions.

I després, el que també ens preocupa moltíssim és que el model que vostès estan imposant implica un impacte a l'economia que pot ser molt significant. Ara que estem començant a tenir indicadors positius, ens volem creure que l'economia està fent una pujada, doncs, posem aquesta llei... posem aquesta llei, restringim les inversions públiques, apremem els comuns perquè només puguin fer pagaments a les despeses segures, eliminem les inversions públiques.

Per tant, ens preocupa, i molt, que vostès no hagin arribat a aquest grau de reflexió.

Ens preocupa molt també el fet de què per estimacions vostès determinin que el 40% han de ser impostos directes. Ens preocupa molt perquè, només que hi hagi un 43% perquè una estimació no s'ha fet correctament, suposarà que hagin de pujar els impostos indirectes. Vostès han pensat què suposa això avui en dia pel comerç i pel turisme?

Sobre el tema de les inversions vostè diu que... Jo dic que em preocupa aquesta llei perquè vostès no

tenen en compte les inversions públiques i l'efecte beneficiari o beneficiós que fa sobre l'economia del país -unes bones inversions, està clar, no rotondes i asfalt. Però és que vostès quan em posen les despeses parlen de despeses. Crec que és essencial que parlem de despeses d'inversió i de despeses de funcionament perquè les despeses de funcionament sabem quin efecte tenen sobre l'economia i, en canvi, les despeses d'inversió són molt més positives i, per tant, són molt interessants a aplicar. La Llei no en parla de despeses d'inversió.

Tot ho posen en el mateix sac!

Vostè ens incita a fer esmenes, està bé, a bona hora! Ens hagués agradat poder participar anteriorment. Miri, nosaltres d'esmenes, a la Comissió de Finances concretament, a la Llei del pressupost en vam presentar gairebé trenta. Saben quantes esmenes van aprovar vostès amb el seu gran tarannà dialogador? Zero.

A la Llei de l'IRPF el nostre grup parlamentari va presentar gairebé quaranta-vuit esmenes... bé, gairebé cinquanta esmenes. El seu tarannà dialogador va permetre aprovar, sap quantes? Zero.

Per tant, nosaltres aquesta proposta tan amigable d'estendre la mà no ens la creiem.

Assentem-nos la propera legislatura, d'aquí sis mesos... -depèn del cap de Govern-, set mesos, vuit mesos, assentem-nos i parlem-ne perquè de solucions a aquest problema en tenim i compartim algunes de les seves idees.

Nosaltres no compartim, no compartim un model d'austeritat que és el que hi ha en aquesta llei. El seu és un model d'austeritat, i és un model que s'està plantejant i ja n'hem parlat en diverses ocasions en les quals només prima l'austeritat, la contenció de la despesa, el reduir, reduir, reduir... Nosaltres creiem que dintre d'una lògica i dintre d'un estudi molt exhaustiu, podem aportar creixement, també. En aquesta llei no hi és i el país necessita un cert creixement, i hem de començar a créixer, hem de començar a acompanyar els signes que comencen a sortir positius. Aquesta llei no ho permet perquè només és austeritat sobre austeritat.

Sap què pot passar amb aquesta llei? Ara parlo amb els nostres proveïdors, els proveïdors de les administracions, els de les administracions públiques del Govern, dels comuns, de les parapúbliques, doncs, que poden estar entre cinc i sis mesos sense cobrar factures per culpa d'aquesta llei. Això és el que vostès volen? Molt bé, doncs endavant, estem convençuts... vostès aprovaran aquesta llei i estem convençuts que no trigarà un any a què aquesta llei es modifiqui, i sinó ja en parlem i ens trobem d'aquí

un any i en parlem i a veure què ha passat, perquè és una llei que no s'aguanta. No és aplicable.

Miri, vostè ens acusa de què fem passar per davant el cor polític del seny andorrà. Si el seny andorrà són... és el que s'ha aplicat durant totes les anteriors legislatures que ens ha portat a la legislació actual, prefereixo fer servir el cor polític.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Pel part del Govern... no hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció... Sr. Armengol.

**El Sr. Daniel Armengol:**

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sr. Bartumeu, el que li he dit jo és que no desvirtuariem la nostra voluntat política ni una sola coma. I els he proposat treballar conjuntament en sis o set ocasions, i així ho pensem fer, si vostès s'hi volen afegir.

Dit ja la nostra proposició de llei d'espanyola, però es basa en l'informe del catedràtic espanyol Sr. Aparicio elaborat pels comuns per debatre'l. Sóc conscient que se'l deu haver llegit fins al final, i doncs, sóc conscient que vostè mateix ha vist que el Sr. Aparicio a part de debatre alguns dels punts que vostè ha exposat diu com solucionar-los. Les esmenes ja les té pràcticament fetes, doncs.

Sr. Rios vostè ha citat el seu secretari general durant la seva intervenció i el seu secretari general és el mateix que ens explicava a la passada legislatura que volia aixecar aquest país a base d'impostos perquè els impostos servien per reactivar l'economia. A vostè doncs, li replicaré el mateix que li vaig replicar a ell aquell mateix dia. Aixecar un país a base d'impostos és com posar els peus a dins d'una galleda i mirar d'estirar l'ansa per aixecar-la. Provi-ho i veurà el difícil que és.

Aquesta llei l'hem treballat en un Govern, els darrers tres anys, l'hem treballat amb els comuns i ho seguirem fent, perquè avui s'obren tres setmanes de termini d'esmenes, 15 dies hàbils que seran tres setmanes reals. Llegeixi's la llei, veurà que les despeses estan desglossades, no com vostè pretenia fa un moment i podrà esmenar-la si realment voluntat tenen de fer-ho.

I ja per acabar, vaig aprendre de la meua companya de files, l'Olga Adellach, d'anar apuntant en una petita llibreta el més rellevant de cada sessió. En un

dia com avui deixi'm doncs, tirar una mica d'hemeroteca.

Jaume Bartumeu debat d'investidura 28 de maig del 2009: "S'ha de racionalitzar la despesa corrent".  
Jaume Bartumeu debat d'orientació política, juny del 2012: "La despesa financera està minvant la capacitat d'inversió que ha de superar el 3% del PIB."

Jaume Bartumeu debat d'orientació política, juny del 2013: "No es pot jugar amb el futur amuntegant endeutament."

Mateix conseller, mateix debat: "Modificar la llei de transferències suposarà obrir l'estolador de l'endeutament comunal". Això mentre el PS era un, ara... una mica com ha passat a França, tenim les dues esquerres.

David Rios, debat de l'IRPF, 24 d'abril del 2014: "IRPF del 20% per les rendes més altes, els impostos són per reactivar l'economia."

Jaume Bartumeu, en l'aprovació del Tribunal de comptes del 2014: "No es pot seguir amb el si la llei no es compleix no passa res."

I per acabar Sr. Cinca, deixi'm que el citi a vostè i de l'IGI del 3 de juny del 2014: "No té sentit que uns generin deute perquè els altres facin superàvit, no té sentit que es facin superàvits incomplint la llei".

No és un model d'austeritat Sr. Rios, és un model de responsabilitat. Estem en totes i cadascuna de les afirmacions que acabo de llegir.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu.

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

A veure Sr. Armengol, diu que ha dit que no es podia tocar la voluntat política, però que vinguéssim a ajudar-lo a arreglar la llei, doncs he d'entendre que m'he equivocat jo en percebre el missatge que vostè em donava. Vostè el que m'està dient és que vingués a arreglar-li els punts i les comes, però que del fons de la llei no hi tocaria res, això és el que he dit. Bé, doncs que si de les barbaritats inconstitucionals no hi vol tocar res, els punts i comes ja s'ho faran entre valents.

Comparar una llei espanyola que jo he esmentat i li torno a dir absolutament inspirat de la llei espanyola, absolutament inspirat... és que a més hi ha bocins, còpia literal, d'un professor que vostè ha titllat

d'espanyol quan jo li he recordat, ja sé que potser vostè forma part dels que no se l'acaben de creure aquesta Constitució, però jo li he recordat que aquest professor catedràtic, havia estat un dels bons assessors que havia tingut Andorra i no li van demanar si era espanyol, francès o portuguès. Va actuar com un andorrà, per tant la comparació que ha fet, desafortunada, cregui'm, desafortunada...

Informe dels comuns, bé aquest informe dels comuns no és el debat que hem de fer avui, no? Em sembla que vostè, o vostès també hi són per alguna cosa en aquest informe dels comuns, el qual hi ha fins i tot em permetria altres bromes, però aquesta llei... Ah! El Sr. Baró que ja ha tornat ara em fa que no amb la mà.

(se senten rialles)

Doncs jo crec que ara no estem per bromes amb aquesta llei. Aquesta llei és realment de les més dures que s'han presentat en aquesta legislatura, eh? Dures en relació al règim constitucional.

Està bé que em llegeixi, m'agrada que em llegeixi, potser algun dia hi trobi alguna bona idea i tot. Però el que no pot fer és utilitzar les hemeroteques ja donant per fet que jo he dit el que no he dit. Abans el ministre ens renyava o em renyava dient que havia utilitzat malament el seu criteri o he entès que... o he interpretat que em renyava.

Miri, abans no li he volgut replicar, però és que clar, ja n'hi ha prou! Ha dit dues vegades que si jo havia parlat de picabaralles entre el Govern... Jo aquí no ho he dit això! Bé, em parlava a mi en aquell moment Sr. Armengol!

I ara també diu, com si estès en contradicció, les citacions que ha dit en la meua intervenció. Ja li dic, ja li enviaré, no he dit cap contradicció entre els bocins que vostè ha llegit d'intervencions meves i la intervenció que he fet avui. Ni en la primera, ni en les rèpliques. Cap contradicció. Per tant, no vulgui aquí treure foc d'allà on no n'hi ha, si jo defenso igual que vostès la contenció de la despesa pública, però primer defenso la Constitució.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Sr. David Rios, teniu la paraula.

**El Sr. David Rios:**

Bé, serè molt breu, només agrair al Sr. Armengol que m'hagi citat i que fins i tot hagi agafat la frase aquesta de què l'IRPF reactiva l'economia. Bé, si no s'ho creu no entenc perquè ha votat a favor de

l'aprovació de l'IRPF, no ho entenc, sincerament. I si potser encara la lliçó no se l'ha après doncs, potser que preguntí al Govern què suposarà l'IRPF per la nostra economia, i preguntí al Govern com pot ser que pugui firmar o pugui ratificar el Consell General el CDI amb França. Preguntí al Govern com pot ser que ara el Sr. cap de Govern estigui negociant amb el Govern espanyol, el CDI amb Espanya si no fos per l'IRPF.

Bé, si la lliçó a aquestes alçades encara no se l'ha après, i no ha entès que l'IRPF reactivarà l'economia anem malament, Sr. Armengol.

Només volia fer constar això.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha intervencions, i vist els pronunciaments, obriríem tot seguit un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat si us plau.

**El Sr. Carles Enseñat:**

Gràcies Sr. síndic.

17 vots a favor, 7 en contra.

**El Sr. síndic general:**

Bé a la vista del resultat, es pren en consideració la Proposició de llei i segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de quinze dies per poder presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Se suspèn la sessió durant 15 minuts.

(Se suspèn la sessió)

(Són les 18.34h)

(Es reprèn la sessió)

(Són les 19.00h)

**El Sr. síndic general:**

Es reprèn la sessió.

Abans de passar al quart punt de l'ordre del dia, Sr. Martí Salvans teniu la paraula.

**El Sr. Martí Salvans:**

Gràcies Sr. síndic.

Era en virtut de l'article 78, per donar una explicació de vot als tres vots en sentit contrari que han sortit de les files del nostre grup. Crec que això s'ha d'atribuir a l'ardor que hi ha hagut en el debat anterior que ha fet que, miri han tocat una tecla que no corresponia. Només era en aquest sentit. En cap cas s'ha d'entendre que els tres vots anaven en contra de l'admissió a tràmit de la Proposició de llei.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Bé passem doncs al següent punt de l'ordre del dia:

#### **4- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada de partits polítics i finançament electoral.**

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat en el Butlletí número 64/2014 del 10 de setembre. Intervé per exposar l'informe de la Comissió, la Sra. Sílvia Riva González, nomenada ponent per part de la Comissió.

Teniu la paraula.

**La Sra. Sílvia Riva:**

Gràcies Sr. síndic.

E passat dia 11 de juny, la Comissió Legislativa d'Interior em va nomenar ponent de la Proposició de llei qualificada de partits polítics i, com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Interior va examinar, en les reunions mantingudes els passats dies 30 de juny; 2, 9, 16 i 28 de juliol; i 3 i 5 de setembre del 2014, la Proposició de llei i les 64 esmenes que s'hi havien presentat: 16 per part del Grup Parlamentari Mixt, 11 per part del Grup Parlamentari Demòcrata i 37 per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Del total d'esmenes presentades, 28 van ser aprovades per unanimitat i una per majoria; mentre que 20 esmenes van ser retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat i altres 4 van ser retirades per ser transaccionades i aprovades per majoria. D'altra banda, 2 esmenes van ser retirades i 9 no van ser aprovades.

La Comissió va acordar també adequar el text a l'Acord del Consell General sobre l'estructura, el contingut i la forma de les lleis, del 18 d'abril del 2002, així com corregir els errors ortogràfics i de referència detectats. Així mateix, i per coherència amb l'aprovació de les esmenes 45 i 63, es va acordar

eliminar del text les referències a la Llei qualificada de finançament electoral, que queda derogada per ser incorporada, amb matisos, en aquesta Proposició de Llei. Per aquest motiu es va acordar per unanimitat modificar també el títol de la Proposició de Llei.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies, Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Passem al temps d'intervencions per part dels grups.

Per part del Grup Mixt, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

#### **El Sr. Jaume Bartumeu:**

Gràcies.

Bé, sabem que els partits polítics són un pilar fonamental en l'arquitectura institucional d'un estat democràtic.

La Constitució, la Constitució de la qual tant parlàvem fa una estona, en el seu article 26, reconeix als andorrans el dret de lliure creació de partits polítics.

Ja fa més de cinc anys que l'evolució de la vida política andorrana i les avaluacions del Consell d'Europa aconsellaven plantejar el funcionament d'aquestes organitzacions d'una forma més transparent i també garantista, amb la finalitat d'assegurar un funcionament i organització més democràtics.

La raó de ser dels partits polítics, ho sabem, és unir conviccions i esforços per incidir en la direcció democràtica dels assumptes públics, contribuint en la mesura del possible a poder afavorir un funcionament de les institucions més adequat a les aspiracions ciutadanes i promoure canvis i millores en consonància amb les seves línies polítiques, mitjançant la participació en el poder executiu i legislatiu.

En la mesura que els partits polítics són instruments fonamentals de l'acció d'un Estat, Andorra, que és un Estat de dret democràtic i social, ha de tenir mecanismes de control i establir garanties de control de l'activitat política.

El text que avui votarem dona compliment a bona part de les recomanacions de l'informe del tercer cicle d'avaluació del Grup d'Estats contra la Corrupció del Consell d'Europa. Una avaluació que

es va fer, ho sabem, ho recordem en relació amb la transparència del finançament dels partits polítics.

Una recomanació global, amb algunes especificitats, una recomanació global que ens havia estat fent de forma reiterada el GRECO en les darrers anys.

Tal i com ja havia anunciat en el debat de presa en consideració, que vam votar favorablement d'aquesta Proposició de Llei, les principals, -que va ser el mes d'abril-, les principals esmenes presentades pel nostre grup parlamentari van anar encaminades a prohibir, a evitar les aportacions de les persones jurídiques de les societats mercantils, amb la finalitat d'evitar que el finançament privat pogués contaminar el lliure exercici de l'activitat política. També enteníem que convenia regular les donacions no finalistes, nominatives, en diner o en espècies, i que aquestes estiguessin regulades d'acord amb la normativa vigent de la comptabilitat dels empresaris establerta a Andorra. Alhora, proposàvem la regulació de les fundacions i entitats vinculades als partits polítics tal i com queda definit a l'article 23 de l'informe de la Comissió.

Vam proposar així mateix esmenes per millorar el control que haurà de desenvolupar el Tribunal de Comptes, -tant recordat avui-, en la fiscalització dels comptes anuals dels partits polítics.

Finalment, per millorar correctament el conjunt de drets i obligacions econòmiques dels partits, es va proposar una esmena sobre el règim tributari que s'establiria en relació a les rendes obtingudes pels partits i que volíem sotmetre els mateixos criteris que en la Llei de l'impost de societats, i també hi havia referències al règim tributari de les quotes, aportacions i donacions efectuades als partits polítics. Aquesta esmena ens va ser rebutjada, com també l'augment en la dotació de les subvencions als partits.

Després de diverses transaccions que figuren en l'informe de la ponència que s'ha presentat fa un moment, es va arribar en comissió el nou redactat de l'article de donacions, i a la incorporació de la Llei de finançament electoral dins d'aquest text.

Tanmateix esmenes com les que he esmentat fa un moment al règim tributari i a la regulació de fundacions i entitats vinculades no han estat acceptades.

Finalment el text que es presenta avui, estableix dues subvencions: una pel finançament de la campanya electoral i una altra pel funcionament del partit, mantenint la mateixa dotació econòmica que es tenia anteriorment.

Els partits sense representació al Consell o als comuns mantindran la mateixa subvenció electoral que rebien també anteriorment.

Però, per no perjudicar els partits amb representació vam proposar en la discussió en comissió, d'introduir la possibilitat que la subvenció per funcionament pugui ser destinada també, per finançar la campanya electoral, en cas que el partit tingui capacitat de finançament propi a través de quotes o d'altres ingressos. Si no s'hagués inclòs aquest precepte, el resultat hauria estat que els partits amb representació haurien passat a tenir un 50% menys de subvenció pel finançament per les despeses de la campanya electoral.

Al capdavant pensem que aquest text aconseguirà raonablement respectar el calendari límit que va establir el GRECO per informar de l'avançament en l'acompliment de les recomanacions que no havien estat assumides o plenament assumides per Andorra. I haurem enllestit bona part d'aquestes recomanacions en un calendari que ens situa al 30 d'abril del 2015.

Ja he dit que ens hauria agradat poder incloure algunes de les esmenes, que no se'ns han acceptat, però tot i així donem suport a la Proposició de llei qualificada de partits polítics.

#### **El Sr. síndic general.**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula la Sra. Mariona González.

#### **La Sra. Mariona González:**

Gràcies Sr. síndic.

Els partits polítics reconeguts en l'article 26 de la nostra Constitució són un instrument fonamental per al bon funcionament d'una democràcia. Expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i manifestació de la voluntat popular i són un instrument fonamental per a la participació política. No obstant això, a l'altre costat de la balança cal tenir molt present que vivim temps complicats pel que es refereix a l'elevat grau de desconfiança de la ciutadania envers els polítics, i això ha desgastat notablement el rol que juguen les organitzacions polítiques. Aquest és un fenomen que afecta a totes les democràcies europees i aquí a Andorra tampoc ens podem escapar d'aquesta realitat.

Avui he volgut començar la meua intervenció sobre la votació de la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral precisament posant en valor

les dues cares que acompanyen la realitat d'avui dels partits polítics. I és que és, en aquest context que acabo d'exposar en el que s'ha debatut el contingut de la llei que avui sotmetem a votació en aquesta Cambra. Vull dir que sovint és tan important el que es regula com en el moment que es regula. I en aquest escenari s'ha desplegat el treball d'aquesta llei. Un treball que aprofito per destacar que s'ha desenvolupat des del diàleg i des d'un bon clima d'entesa entre els grups parlamentaris amb representació en aquesta Cambra.

Avui donem un pas endavant en la regulació dels partits polítics i, en conseqüència, avui reforçem una mica més la democràcia d'Andorra. I és que com es recorda en l'exposició de motius de la llei, fins avui les organitzacions polítiques s'han desenvolupat per la normativa general aplicable a les associacions. Per tant, ha arribat el moment de regular de manera específica i amb caràcter general aquestes organitzacions, que com deia, són bàsiques per al funcionament del sistema de govern democràtic i representatiu que estableix la nostra Constitució.

Però tornant al context amb el que em referia inicialment, i en un afany potser exagerat d'austeritat per evitar les crítiques de la ciutadania, sí que vull fer constar que els recursos econòmics que preveu aquesta Proposició de llei per al finançament dels partits polítics són al nostre entendre massa escassos. Cal que l'Estat garanteixi als partits polítics els recursos suficients per a dur a terme la seva tasca. Ni més ni menys!!! I en aquest punt entenem que el text ha filat massa prim ja que correm el risc de dificultar en excés l'aparició i posterior supervivència de forces polítiques minoritàries. Conseqüentment, no veiem amb bons ulls tot allò que posi barreres al pluralisme polític del nostre país. En aquest sentit, algunes de les esmenes presentades pel nostre grup parlamentari han buscat facilitar el finançament dels partits polítics minoritaris que no arribin a tenir representació al Consell General.

Malgrat això, ens congratulem que la llei que avui votem reguli el finançament dels partits polítics partint de la base del principi de transparència i seguint les recomanacions que ha realitzat en aquesta matèria el Consell d'Europa, a través del seu Comitè de Ministres. Avui, més que mai, els partits polítics hem de donar exemple fent de la transparència la nostra norma essencial. Només així garantirem el bon funcionament del sistema democràtic d'Andorra.

Igualment, i sense voluntat de menystenir gens ni mica el treball de la resta de grups parlamentaris, sí que vull destacar que gràcies a les aportacions del Grup Parlamentari Socialdemòcrata el resultat de la llei que avui votarem és molt millor que el text que

es va presentar originàriament en comissió legislativa. A grans trets, les nostres esmenes donaran compliment a tres factors fonamentals al nostre entendre:

En primer lloc, es derogarà la Llei qualificada de finançament electoral i aquesta passarà a estar integrada a la Llei de partits polítics. Com deia, això permetrà regular i harmonitzar en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral.

En segon lloc, es donarà lloc al reforçament de les competències del Tribunal de Comptes com a òrgan de control i de fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics, les coalicions i les candidatures electorals.

I en tercer i últim lloc, es donarà un major compliment de les recomanacions de l'Informe de compliment sobre Andorra, adoptat pel GRECO en la seva 61a reunió plenària a Estrasburg, del 14 al 18 d'octubre de 2013.

En quant a les aportacions del nostre grup, em voldria referir en primer lloc a les donacions que podran rebre els partits polítics. En aquest cas, celebrem que s'hagi acceptat que els partits polítics només puguin rebre donacions procedents de persones físiques quedant suprimides les donacions per part de persones jurídiques. El text inicial preveia aquest segon tipus de donacions i per als socialdemòcrates era de vital importància que aquestes desapareguessin del mapa si volíem una regulació que "realment" assegurés el finançament transparent de les organitzacions polítiques. Diríem que sense aquest canvi la nova legislació hagués nascut coixa. I afortunadament no ha estat així.

També en el capítol del finançament, les aportacions dels socialdemòcrates garantiran que els partits polítics o candidatures electorals sense representació al Consell General i als comuns rebran igualment les subvencions de representació i funcionament podent renunciar a aquesta o bé destinar-la a sufragar les despeses electorals. També es permetrà que els partits polítics amb representació al Consell General i als comuns podran destinar la subvenció de representació a sufragar les despeses electorals sempre que es justifiqui degudament que disposen de recursos suficients per assegurar el seu funcionament. Voldria remarcar en aquest punt que sense l'esmena del grup socialdemòcrata els partits sense representació haguessin sortit molt perjudicats ja que la subvenció per sufragar les despeses electorals ha quedat reduïda a la meitat. En aquest sentit, des de l'inici del treball conjunt d'aquesta llei, els socialdemòcrates vam establir com a premissa que

calia assegurar el finançament dels partits polítics minoritaris i evitar-ne així la seva marginació.

A la vegada, a l'hora de regular el finançament de les organitzacions polítiques calia determinar que els partits polítics només puguin tenir ingressos provinents de nacionals o residents al Principat d'Andorra. Calia assegurar que els partits polítics no es provinguessin de fons provinents de l'estranger ja que es posarien en perill les regles del joc democràtic.

I com deia en la introducció, un canvi essencial plantejat pels socialdemòcrates ha estat la derogació de la Llei qualificada de finançament electoral que passarà a integrar-se amb modificacions en el capítol cinquè de la llei que avui votem, amb l'objectiu de legislar i harmonitzar en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral. L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'Etats Contre la Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació respecte a la recomanació I de transparència del finançament dels partits polítics, conclouïa d'una manera molt clara que la Llei qualificada de finançament electoral era una disposició embrionària que s'havia de completar i, alhora, harmonitzar amb la nova Llei qualificada de partits polítics. Calia doncs donar compliment a aquesta recomanació si volíem tancar una legislació de partits homologable als estàndards europeus.

Igualment, les esmenes del grup socialdemòcrata també han servit per modificar diferents articles del Codi penal com l'article 387 referent al finançament il·legal dels partits polítics. En aquest sentit, s'introdueix la responsabilitat penal de la persona jurídica-responsable del partit i, per tant, es potencia una discussió jurídica més àmplia i profunda. Si una organització incompleix la norma la justícia ha de poder actuar sobre la persona jurídica que n'és responsable de la mateixa. Si no fos així, es dificultaria el paper del poder judicial i es facilitaria la temptació d'incomplir la norma sense atendre'n a les conseqüències.

En la mateixa línia, el text també es veurà millorat amb tres canvis substancials: D'una banda, es permetrà que la resolució judicial que acordi la liquidació del patrimoni del partit dissolt nomeni un liquidador i al mateix temps haurà de donar publicitat a les propostes d'adjudicació que faci el liquidador autoritzant sempre la millor oferta econòmica. D'altra banda, es podrà homogeneïtzar l'obligació prevista de conservació de la documentació comptable amb la prescripció del delictes de finançament il·lícit previst per la llei. I finalment es permetrà la possibilitat que els partits es dissolguin també per fusió amb un altre partit ja



existent. Tres elements i circumstàncies que no s'havien tingut en compte originàriament i que entenem que amb la seva inclusió es millora notablement la llei.

D'altra banda, per tots és sabut que el principi de la separació de poders és bàsic per al bon funcionament d'un sistema democràtic. Per evitar els abusos del poder, cal que el poder controli el mateix poder. I precisament en aquest punt el text original tenia alguna mancança o llacuna que posava en perill el compliment d'aquest principi. Així ens alegrem que, a petició del nostre grup, s'hagi acceptat un canvi que permetrà garantir la independència del poder judicial així com de l'exercici de l'acció pública establint la prohibició de l'afiliació política dels batlles, magistrats i els membres del ministeri fiscal.

Tanmateix, com he mencionat en diverses ocasions, el treball de confecció de la llei que avui votem ha tingut com a referent constant les recomanacions de l'informe de compliment sobre Andorra del GRECO del 2013. En aquest sentit, algunes de les nostres esmenes presentades també han servit per un costat per regular més exhaustivament les obligacions respecte a la comptabilitat en compliment de la recomanació III de transparència del finançament dels partits del citat informe de l'organisme europeu i, per un altre costat, permetran donar més competències al Tribunal de Comptes responnent d'aquesta manera a les recomanacions corresponents a la transparència del mateix informe.

I en últim lloc, i no per això menys important, el text original també passava per alt una qüestió tant bàsica com la introducció d'una definició legal del partit polític com a element de pedagogia ciutadana. Calia doncs establir per llei les bases sobre les quals es construeix un partit polític, definir quines són les seves activitats pròpies i el seu àmbit d'actuació legítima.

En definitiva, votant aquesta llei farem un progrés en la regulació dels partits polítics. Si bé el text final en línies generals ens satisfà, cal tenir molt present que aquesta legislació l'hauem de continuar millorant i adaptant a l'evolució de la nostra societat, a les necessitats pel que fa als recursos econòmics dels partits polítics i a les successives recomanacions que provinguin dels organismes internacionals. Però sigui com sigui, avui complim una etapa més del camí cap a la transparència que hem engegat fa uns anys que ens ajudarà a consolidar i enfortir la nostra democràcia.

Per tots aquests motius, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata votarà favorablement a aquesta Proposició de llei.

Gràcies Sr. síndic

### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

És el torn ara del Grup Parlamentari Demòcrata. Té la paraula la consellera, Sra. Sílvia Riva.

### **La Sra. Sílvia Riva:**

Gràcies Sr. síndic.

Doncs, com ja ha estat dit avui sotmetem a la votació d'aquesta Cambra la Proposició de llei qualificada de partits polítics, que després de la feina en comissió i del treball d'esmenes ha passat a ser la Proposició de llei qualificada de partits polítics i del finançament electoral.

L'objecte d'aquest text, com bé va explicar el president del grup parlamentari, Sr. Ladislau Baró, en la presa en consideració del dia 3 d'abril i que ara també ha estat exposat per les persones que m'han precedit en la paraula: d'una banda, regula de forma específica i integral els partits polítics al Principat tot desplegant l'article 26 de la Constitució, amb criteris democràtics i de transparència; i d'altra, fa especial èmfasi en el seu finançament durant i entre períodes electorals, acomplint així al màxim les recomanacions que ens ha dirigit el GRECO en el seu informe de la 3a avaluació d'ara fa encara no un any.

De la lectura de l'informe del ponent se'n desprèn l'alt grau de consens assolit a la comissió i que, -segons ha estat anunciat pels portaveus dels grups que m'han precedit en l'ús de la paraula-, es traslladarà en el sentit de vot.

Destacaria de les aportacions dels tres grups parlamentaris les següents:

La refosa del text de la Proposició de llei de partits amb la qualificada del règim electoral i del referèndum, que d'aquesta manera aconseguim unificar en un sol cos normatiu la regulació de la vida dels partits i la regulació en els períodes electorals. A banda que suposa una simplificació també respon a una demanda recurrent de les efectuades pel GRECO.

Els partits podran tenir dos tipus de finançament, el públic i el privat. A partir de l'aprovació d'aquesta llei i via la subvenció de representació, els partits rebran una dotació amb vocació de ser destinada a subvenir al seu funcionament. La fórmula manté els criteris de contenció de la despesa, ja que agafa la bossa que es destinava durant les eleccions i es divideix entre el manteniment del dia a dia dels partits i el finançament dels períodes electorals.

Des del punt de vista del GRECO els partits polítics que gaudeixen de diners públics per al seu

funcionament han de ser menys propensos a la corrupció, però també des del punt de vista del Grup Demòcrata no creiem que sigui el moment de gravar més els pressupostos de l'Estat amb partides destinades al funcionament dels partits, per modestes que aquestes puguin ser. Per tal de conjugar la visió del GRECO i la demòcrata de no incrementar la despesa que avui hi ha quan tenen lloc les eleccions, es decideix crear aquesta nova subvenció i dotar-la de la meitat de l'import del que preveia la Llei electoral. D'aquesta forma s'assoleix el doble objectiu.

En la mateixa línia de responsabilitat recordem que la Llei limita i plafona el cost de les campanyes electorals, controlant així també la despesa atès que els ingressos de les formacions s'hauran de distribuir tant per pagar les campanyes com per assegurar el funcionament del partit durant la legislatura. Tot plegat es vol fer un sistema previsor que resulti sostenible en el temps.

També s'han introduït tres excepcions en les que la destinació de subvenció de representació pot anar íntegrament a satisfer les despeses de campanya i ja han estat també abastament explicades: la primera, és quan el partit no obté representació; també quan electes són consellers que no formen part de cap partit; i quan els partits acrediten recursos suficients per a la seva pervivència.

Pel que fa al finançament privat, també seguint les recomanacions i als efectes donar preeminència a la transparència dels partits: quedarà constància de la identificació dels donants i de les contribucions, també en quedaran apunts bancaris; s'ha respectat el límit dels 6.000 euros contingut en la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum; quedarà constància pública de qui és donant d'un partit; ni les persones jurídiques ni les estrangeres no residents podran finançar els partits; es limiten les aportacions que poden efectuar els càrrecs electes i remunerats als partits; i els donants, en l'any següent, no podran contractar amb l'Administració; els partits portaran una comptabilitat més completa i adequada al seu funcionament i a tals fins s'estableixen tants terminis per a la seva elaboració com per la presentació. Es concreten i detallen els elements que han de contenir les comptabilitats.

Per tal que el compliment d'aquestes obligacions sigui supervisat correctament, la Llei modifica la del Tribunal de Comptes per tal que així sigui, i al temps que el faculta perquè sol·liciti tota la documentació que pugui ser d'interès a tal efecte.

També tenen cabuda els principals neguits expressats pel Govern en el seu criteri i s'han concretat i acotat

els supòsits de suspensió dels partits així com els seus efectes.

Pel que fa a la dissolució, en funció dels supòsits i causes, serà competent per a conèixer bé la sala administrativa o bé la sala penal del Tribunal Superior.

També es dóna cobertura legal a la fusió de partits.

I s'amplia fins a un any el termini per tal que els partits existents, inscrits o no al registre d'associacions, regularitzin el seu estatus tot adequant-lo a les previsions d'aquesta Llei.

Aquest és un avenç en tots els sentits, fins i tot des del punt de vista de qui veu els partits polítics més aviat com un problema en si que una solució, ja que passen a estar ben regulats.

Esperem veure en els anys que vindran la compatibilitat entre l'adaptació a les recomanacions internacionals i la sinèrgia i inèrcia dels partits polítics des d'un prisma intern.

És per aquest motiu que el Grup Parlamentari Demòcrata agraeix als grups parlamentaris el seu sentit de vot i felicita el treball en comissió i, com no pot ser d'una altra manera, votarà favorablement a l'aprovació de la Proposició de Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna intervenció per part del Govern...

Sr. Xavier Espot teniu la paraula.

#### **El Sr. Xavier Espot:**

Gràcies Sr. síndic.

Seré molt breu ja que els consellers generals que m'han precedit en la paraula ja han exposat àmpliament el contingut i la finalitat de la Proposició de Llei i de les modificacions que s'han introduït per via d'esmena.

Els partits polítics són organitzacions fonamentals per al funcionament del sistema de govern democràtic i representatiu que estableix la nostra Constitució, tal com ja s'ha reiterat.

La Proposició de Llei que avui se sotmet a l'examen i l'aprovació d'aquesta Cambra constitueix un gran avenç, atès que d'una banda, regula de forma concreta i específica l'existència, l'activitat i el funcionament dels partits polítics, que fins avui es regien majoritàriament per la normativa general aplicable a les associacions; i, d'altra banda, perquè

introdueix uns mecanismes de control financer més rigorosos que els que conté actualment la Llei qualificada de finançament electoral. La qual cosa corrobora la voluntat de l'Estat andorrà de donar compliment a les recomanacions del Grup d'estats contra la corrupció del Consell d'Europa, en matèria de transparència del finançament dels partits polítics.

El criteri que va emetre el Govern ja conclouia en el sentit que aquesta iniciativa legislativa aconsegueix aquestes recomanacions, i que alhora presenta una estructura i un contingut que resol convenientment les qüestions i les problemàtiques que es pretenen regular, amb independència de què determinats aspectes puntuals podien ser precisats o millorats als efectes d'una seguretat jurídica més gran.

Des del punt de vista del Govern, la Proposició de llei que ens ocupa, un cop esmenada arran de la seva tramitació legislativa, ha superat a bastament els petits inconvenients que s'assenyalaven inicialment. En primer lloc, la inclusió de la ratificació judicial de la dissolució d'un partit polític per decisió del propi partit esvaeix qualsevol dubte de constitucionalitat, d'acord amb el que estableix l'article 26 de la norma suprema. D'altra banda, s'ha millorat substancialment la redacció dels preceptes reguladors de les causes de suspensió d'activitats i de dissolució judicial dels partits polítics, tot clarificant els supòsits que permeten exercitar cadascuna d'aquestes accions davant els òrgans judicials. I en darrer terme, s'ha incorporat la regulació dels efectes de la suspensió d'activitats dels partits polítics, diferenciant-los dels que es deriven d'una resolució judicial que en determina la dissolució.

Cal destacar igualment la introducció al text de la Proposició de llei d'un primer article que defineix encertadament el concepte i la finalitat dels partits polítics, així com la interdicció expressa d'afiliar-s'hi per part dels batlles, els magistrats i els membres del Ministeri Fiscal, en coherència amb el que disposa l'article 71 de la Llei qualificada de la Justícia. Mentre que les modificacions dutes a terme en diferents articles que regulen el finançament dels partits polítics han de permetre a priori una valoració favorable per part del GRECO en relació amb aquesta matèria.

Així doncs, el Govern no pot fer altra cosa que reiterar l'oportunitat i la necessitat que suposa la previsible aprovació per part del Consell General de la Llei qualificada de partits polítics i de finançament electoral.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, i si no hi hagués cap objecció tampoc, proposo l'aprovació de la Proposició de llei per assentiment.

Declaro aprovada la Proposició de llei.

Passem al cinquè punt de l'ordre del dia.

### **5- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt i per la M. I. Sra. Mariona González Reolit, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, al Projecte de llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública**

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 51/2014, del 27 de juny. S'han formulat dues esmenes a la totalitat presentades respectivament pel Grup Parlamentari Mixt i pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quals han estat publicades en el Butlletí número 66/2014, del 15 de setembre.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel Grup Parlamentari Mixt intervé el Sr. Jaume Bartumeu Cassany.

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

Gràcies Sr. síndic.

Bé, el nostre grup parlamentari esmena a la totalitat un Projecte que no compartim. Un Projecte que arriba, al nostre entendre, amb greus problemes formals. Aquelles formes, Sr. Martí que vostè proclamava que eren tan importants!

Un Projecte que, pel que fa al fons, tampoc podem compartir ja que no respecta ni el principi de confiança legítima dels treballadors en el manteniment de les condicions laborals amb les quals van entrar a servir la funció pública ni, tampoc, no respecta el principi constitucional de no retroactivitat de les disposicions restrictives de drets individuals que estableix l'article 3.2 de la nostra Constitució.

Recordem Sr. Martí, el debat de la vostra investidura, abans es recordava més lluny encara, el dia 11 de maig de 2011. Jo us parlava de la necessitat de defensar la funció pública i els servidors públics, -els funcionaris-, i vostè parlava de l'excés de burocràcia i d'aprimament de l'Administració.

Un any després, en el debat d'orientació política del 7 de juny de 2012, ens dèieu que "a l'hora d'assolir una administració sostenible" no us tremolarien les cames i que éreu el primer Govern a parlar sense embuts del problema que tenim amb les jubilacions dels funcionaris.

Ens dèieu, fa dos anys i tres mesos, que teníem l'obligació d'afrontar aquest problema de cara i de no fugir d'estudi "ni un minut més!" Dèieu.

El 20 de juny de 2013, segon debat d'orientació política, la cosa seguia igual, amb la diferència que ens demanàveu "... la col·laboració lleial i diligent d'aquesta Cambra..." per aconseguir que la propera tardor, -la del 2013!-, quedés aprovat el projecte de la reforma del complement de jubilació dels treballadors públics.

Ara que ja s'acostava la tardor següent, la del 2014, ens heu portat, finalment, aquest Projecte de llei.

I per dissimular la vostra manca de diligència, una clara negligència, ens heu imposat una deslleial urgència.

Les formes.

Les formes que eren tan importants, no ho han estat ara.

El Govern s'ha burlat de la Comissió Consultiva de la Funció Pública, trametent el Projecte de llei al Consell General abans que la Comissió hagués pogut elaborar l'informe preceptiu, tal com assenyala l'article 12 de la Llei de la Funció Pública.

D'aquesta manera, entenc, que s'ha vulnerat també el dret sindical reconegut a l'article 18 de la Constitució.

Tampoc heu tramès el Projecte al Consell de la policia, com entenc que us hi obligava l'article 84 de la Llei del 27 de maig del 2014 del Cos de Policia, perquè poguéssiu formular també el seu preceptiu informe.

I la vostra negligència ens ha portat aquí un Projecte que no es presentable pel que fa a les formes.

No heu acompanyat, entenc jo, amb el projecte la documentació suficient perquè el Consell General es pugui pronunciar amb tanta urgència.

Aquest mètode ens pot portar a creure que el que s'ha fet és marejar la perdiu durant 3 anys per acabar fent el que ja s'havia decidit d'entrada de fer.

Heu trigat tants mesos, però, que ara se us abriguen al damunt les eleccions generals, de la primavera vinent. I aquí, correm-hi tots, ens heu muntat un bonic espectacle.

El grup parlamentari que us dona suport, el mateix que, per activa o per passiva, amb la boca petita, o

amb la boca ben badada, ha estat tota la legislatura proclamant que posarien ordre en la funció pública, ha estat ara el primer en assegurar, -mai millor dit-, assegurar als sindicats la modificació del text presentat per Govern.

Doble discurs. Exemple pràctic que defineixo com l'electoralisme taronja dins el més pur estil d'aquest mandat.

Els vostres consellers generals han preguntat si fa o no fa al sindicat o als sindicats què els hi feia mal.

I ràpidament, després d'haver-los escoltat una estona, els hi han contestat: no patiu ja ho arreglarem!

Parlem d'aquest contingut. La relació jurídica del funcionari amb l'Estat està configurada per la Llei. I la Llei, ho diu la Constitució, no pot tenir disposicions retroactives que siguin restrictives de drets individuals. Ho deia abans.

A més, el principi de confiança legítima que està reconegut per la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets de l'Home, reforça la disposició constitucional per impedir la retroactivitat.

Penso que si aquesta Llei tingués una mínima consideració a l'Estat de dret hauria recollit d'immediat el suport de molts dels funcionaris afectats. Però no ha aconseguit ni una cosa ni l'altra.

Jo crec que s'ha esmicolat el diàleg social. Unilateralment ja va retallar els salaris de l'Administració i ara retallen els instruments per adaptar la jubilació anticipada, per exemple.

No s'espantin. No els estic fent el discurs immobiliari dels que no volen tocar res en el sistema actual. Que calia i que cal reformar el sistema de jubilació a la funció pública no és cap notícia. En tot cas no ho és per nosaltres. El sistema és deficitari i res no assenyala un retorn a l'equilibri durant la propera legislatura.

Per això pensem que esdevé necessari un gran acord que comprometi un percentatge del pressupost per dedicar-lo a la protecció social dels servidors públics i del conjunt dels treballadors d'aquest país.

S'ha de parlar de la procedència dels ingressos, que hauran de ser compartits entre les cotitzacions socials i les transferències del Govern, que han de ser aquestes assentades en el sistema fiscal, en els tributs.

Hem de ser prudents per evitar que una generació hagi de suportar tots els impactes de la crisi. El factor intergeneracional s'hauria d'aplicar al sistema de pensions de jubilació, i penso que no es fa.

Els deia que sabem que cal reformar el sistema de jubilació a la funció pública perquè no voldria

recordar massa estona, però sí que ho faré, que durant el meu mandat al capdavant de Govern es va encetà una taula de treball sobre la funció pública, amb la participació dels sindicats, que va tractar àmpliament de la jubilació. I el 17 de desembre del 2010 es va arribar al següent acord: "Convertir l'actual model de jubilació en un model garantista en el temps i econòmicament sostenible per a l'Administració."

Estic convençut -i així ho vam deixar escrit el 17 de desembre del 2010- que cal passar progressivament, -progressivament-, d'un sistema de prestació definida a un sistema d'aportació definida a través d'un veritable sistema de pensions, inexistent avui a l'Administració andorrana.

Així ho vaig mantenir durant la campanya de la primavera del 2011. Mentre vostè Sr. Martí, assegurava als funcionaris, especialment a la Policia, que no es tocaria res.

Amb aquest Projecte de Llei crec que es vol afeblir el caràcter públic del sistema i reduir la quantia de les pensions contributives, la qual cosa automàticament va adreçada a ampliar la clientela dels fons privats de pensions.

I el desenvolupament de la capitalització podria acabar, -podria acabar-, tenint unes conseqüències semblants a una privatització.

Aquest Projecte de Llei elimina la garantia legal del manteniment del poder adquisitiu dels funcionaris jubilats, expropiant silenciosament el poder adquisitiu dels jubilats, i es redueix l'import real de la pensió com a resposta única a les dificultats del sistema.

S'entén que aquells funcionaris que porten vint-i-cinc anys d'antiguitat considerin com una expropiació el fet de veure's privats del dret a jubilar-se en les mateixes condicions que tenien fins avui.

S'entén, perquè tot aquell temps han desenvolupat un projecte econòmic de vida basat en la perspectiva dels seus ingressos actuals i futurs; quantificats i garantits per normes com el Reglament del 29 de juliol de 1981 i el Decret de 30 de maig de 1996, totes dos normatives integrades, com sabem, a la Llei de la Funció Pública del desembre de l'any 2000.

Però, pel que sembla, al Govern tant li fa que els problemes siguin conjunturals o de mitjà i llarg termini. La solució de DA acostuma a ser sempre la mateixa: baixar l'import de les pensions o no actualitzar-les en base a l'evolució del cost de la vida.

La proposta del Govern em sembla contradictòria amb l'actual sistema de repartiment i, en tot cas, amb el mandat constitucional (articles 29 i 30) de mantenir unes pensions adequades per garantir al

treballador i a la seva família una existència conforme a la dignitat.

Per això la nostra esmena a la totalitat vol fer greuge al Govern de menystenir els efectes socials de la reforma que proposa.

Aquí no n'hi ha prou de parlar de respostes tècniques als problemes més visibles, -que coneixem i que volem intentar resoldre-, com són el dèficit derivat dels compromisos per prestació definida i la part important de la despesa pública afectada al pagament de les pensions.

No n'hi ha prou perquè aquesta reforma i els diferents plans de redreçament que es puguin plantejar a continuació difícilment actuaran més enllà d'actuar únicament sobre la suma dels dèficits o el volum de la despesa pública.

S'ha de dir que amb aquesta reforma la relació entre el nivell de vida dels funcionaris actius i el dels jubilats és degradarà força. Les pensions es reduiran de manera substancial i, en conseqüència, la capacitat adquisitiva de moltes famílies es reduirà. I això afectarà no només la seva qualitat de vida sinó el consum. Amb una altra conseqüència econòmica que el Govern penso que no ha valorat prou bé: la reducció de la demanda de béns i serveis.

Cal anar cap a l'equilibri financer, no els hi discutim. És necessari.

Però la cohesió social també ha de ser un objectiu central de l'acció pública. Fixem-nos una altra vegada en la Constitució: l'article 28 reconeix una economia amb llibertat d'empresa, però acte seguit els dos altres articles que segueixen parlen de defensar uns drets socials. Em sembla que es podria intentar que una cosa i l'altra no fossin incompatibles però el projecte que heu presentat no ajuda.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Donaria ara la paraula al Grup Socialdemòcrata per defensar l'esmena a la totalitat. Ho farà la Sra. Rosa Gili Casals.

#### **La Sra. Rosa Gili:**

Gràcies Sr. síndic.

Avui en aquesta Cambra debatrem i votarem les esmenes a la totalitat del Projecte de Llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública, presentades pel nostre grup parlamentari i el Grup Mixt.

El sector del turisme, del comerç, de la construcció, de la banca (sector, sense dubte, molt important a Andorra) i de forma global, tots els nostres empresaris i ciutadans, són els principals sectors que han de permetre que el país surti de la crisi en la que ens trobem des de fa anys.

Ara bé, perquè això sigui possible, és imprescindible una bona Administració pública que ofereixi uns serveis públics àgils, eficients, transparents i formats per personal motivat i eficaç per poder afrontar els nous reptes d'un món global.

Fins aquí crec que tots podem estar-hi d'acord.

Abans d'anar més lluny m'agradaria recordar que l'abast de l'acció de l'Administració és tan ampli que engloba la totalitat de les activitats que es generen en un país. Van des dels sectors bàsics com l'educació, la sanitat i la seguretat ciutadana, la protecció del medi ambient, l'atenció a les dones maltractades, les activitats culturals i fins a les gestions burocràtiques amb tots els motors econòmics.

És lògic pensar que, a més qualitat de serveis públics, més i millor servei rebran els ciutadans en les seves gestions quotidianes.

Dit amb altres paraules, a major qualitat de serveis públics major qualitat de servei al ciutadans i, en definitiva, major qualitat de vida.

Davant d'aquest escenari diàfan i evident, malauradament només podem constatar un balanç de resultats de millora general molt pobre per part del Govern de DA i del grup parlamentari que li dóna suport.

Amb més de tres anys de legislatura demòcrata l'únic que han sigut capaços de presentar-nos han sigut unes retallades de salaris mediàtiques i poc efectives, i unes reformes dels sistemes de pensions que no aporten altra cosa que els probables aplaudiments electoralistes justificats sense dubte pels beneficis que aportaran a alguns sectors i un empobriment econòmic i motivacional en aquest cas evident dels treballadors públics.

Així quedarà plasmada la incapacitat del Govern de DA per tirar endavant una reforma global del funcionament de l'Administració de forma dialogada i consensuada.

Quedarà també constància de la incapacitat del Govern de DA per complir les seves promeses electorals i la ja coneguda costum demòcrata, que podem qualificar com a mínim de poc ètica, de fer aparèixer projectes legislatius importants que no figuraven en el seu programa electoral.

Paradoxalment, al programa electoral de DA s'hi podia llegir, entre moltes coses, que el seu pla d'acció

contemplava: "Revalorar el personal de l'Administració mitjançant l'impuls d'un model que prioritzi l'excel·lència i el treball de l'individu, avaluant l'Administració segons paràmetres generals i estàndards internacionals".

Curiosament aquestes lloables paraules es converteixen en un projecte de llei que produeix l'efecte contrari al que suposadament es persegueix. O algú creu que retallant salaris, condicions de jubilació, eliminant triennis s'aconseguirà aquest famós model "d'excel·lència"?

Quina empresa privada faria un pla com aquest per motivar el seus treballadors? On estan els incentius? Els acords? Qualsevol manual de gestió de recursos humans li dirà que la motivació dels treballadors està directament relacionada amb la productivitat, l'eficàcia i l'eficiència.

Com es poden imaginar, no podem compartir ni les formes ni el fons del projecte de llei de DA. No ens agrada ni la llei que presenten ni el procés que han seguit per confeccionar-la i presentar-la al Consell General.

I és que la manera en què el Govern ha desenvolupat aquest Projecte de llei és inadmissible: amb urgència i amb manca evident de diàleg i consens.

Senyores i senyors consellers, en comptes de cedir a la temptació populista de carregar als funcionaris tots els mals d'aquest país fora s'aturar la cacera mediàtica contra els treballadors públics.

Amb algunes de les seves accions podem arribar a pensar que vostès fins i tot les alimenten.

Les seves propostes no coincideixen amb els principis que se suposa que defensen. Està clar que han decidit jugar al joc d'enfrontar el sector públic contra el sector privat, una vella estratègia que ja hem vist amb altres governs. I mentre tant, mentre s'aconsegueix enfrontar assalariats del sector públic i assalariats del sector privat, altres integrants de la societat s'ho miren des de la barrera i sense ni tan sols despenjar-se.

Com ja hem dit moltes vegades, sempre estarem d'acord en rectificar motivadament el que no funciona, i no recolzarem aquells que no facin adequadament la seva feina... però crec que ha arribat el moment de dir prou a aquesta tendència que ja fa temps que dura, de criminalitzar un col·lectiu sencer. Un col·lectiu que no té cap culpa d'un potencial sobredimensionat d'algunes administracions ni de la incapacitat o ineficiència d'alguns dels seus membres.

Al cap i a la fi, els únics responsables de la situació actual són els polítics, i vostès, Demòcrates i antics Lliberals alguna responsabilitat hi deuen tenir.

Què vol que li digui Sr. ministre, que cal reformar la funció pública? Sí. Això també ho diem nosaltres i hi vam treballar àmpliament.

Però el que vostès pretenen fer és obligar per llei a tots els funcionaris a contractar un pla de pensions privat, perquè clarament és el que creiem llegir quan analitzem el seu projecte de llei: un contracte d'un pla de pensions privat!

Que les entitats bancàries, les companyies d'assegurances vulguin vendre els seus productes és totalment legítim, qualsevol empresa privada és el que busca, vendre els seus productes per fer els seus beneficis. Això, normal!

Però que un ministre, un Govern obligui a més de 2.000 persones a comprar un producte d'una empresa privada és senzillament escandalós!

I miri, que vol que li digui? Quan, a més, qui ho impulsa és un ministre fortament vinculat a la banca és encara més qüestionable! Ho impulsa un ministre amb vincles a la banca i ho valida un Govern amb uns quants ministres més vinculats a la banca.

Suposo que ara vostè, Sr. ministre, que sempre és molt convincent amb les seves paraules, ens farà una rèplica excepcional en la que ens intentarà demostrar per activa i per passiva que la seva procedència professional no hi té res a veure. Però francament, no sé si li serà tan fàcil convèncer-nos.

Per anar en la mateixa línia i sense cap mena de complex, acompanyant la memòria econòmica del Projecte de llei, vostès ens adjunten dos informes, dos valoracions actuàries dels compromisos de jubilació del Govern d'Andorra fets per Vincles, una consultoria andorrana que forma part d'un grup bancari molt important d'aquest país i... quina coincidència... en el qual vostè Sr. ministre treballava abans d'entrar al Govern i, si vaig errada, rectifiqui'm.

No sé, Sr. ministre, jo puc entendre que vostè tingui bons contactes en aquest grup bancari i segur, no dubto en cap moment, que hi ha molts bons professionals però francament com pot justificar que qui pot arribar a ser part interessada en vendre un producte sigui l'organisme adequat per fer valoracions sobre la situació, la viabilitat o cap altre tipus de consideració sobre l'estat de les pensions de la funció pública.

Suposo que molts del nostres ciutadans ho veuran com jo.

Senzillament trobar-ho inadequat és una qüestió de sentit comú, i sobretot una qüestió d'ètica.

A partir d'aquí és natural que algú pugui tenir alguna mena de dubte sobre l'objectivitat dels resultats que ens presenten en els dits estudis.

Anteriorment, em referia al fet que avui estem debatent en acció del Govern que DA que obliga per llei una gran part dels seus ciutadans a contractar un servei privat sobre la qual hi ha tingut ben poc a dir.

Això és una cosa, però tot i l'obligació que imposa el Govern, el més escandalós, és la part final de l'article 4.2 del Projecte de llei i cito: "El Govern no assumeix cap responsabilitat respecte a la gestió i la custòdia de les aportacions ni dels fons acumulats, ni tampoc en relació al pagament de les prestacions." Senzillament surrealista!

La conclusió és que el Govern es renta clarament les mans del que pugui passar en un futur amb aquest pla de pensions. Que quedi clar que no ho desitjo de cap manera, però què podria passar si l'entitat gestora o dipositària del pla de pensions que vostès volen instaurar fes fallida? Ni seria ni la primera ni la última, i llavors què passaria? Doncs probablement que milers de funcionaris veurien esfumar-se les seves expectatives i amb elles les seves pensions de jubilació. Però això, ja tenim clar que al Govern de DA no li treu la son...

Sr. ministre, vostè va impulsar el que semblava ser un bon simulacre de cerca de consens amb els representants dels treballadors de la Funció Pública. Durant mesos va mantenir unes reunions amb els membres de la comissió consultiva de la Funció Pública, reunions que segurament van venir encoratjades per alguna sentència del Tribunal Constitucional, però aquestes malauradament van acabar com el rosari de l'Aurora.

I crec que el "bon clima" de treball i el "consens", - i preciso evidentment que ho estic dient amb ironia-, es reflecteixen sens dubte a través de les denúncies que els sindicats dels funcionaris els hi han posat a la Batllia.

Sí, Sr. ministre, vostè demana a la comissió consultiva de treballar sobre un esborrany de projecte de llei però finalment presenta una altra versió al Consell General.

Ho podia fer, segur, però hauria sigut lògic i així som molts a entendre-ho, que la Comissió Consultiva hagués pogut donar l'ocasió de pronunciar-se sobre el projecte de llei definitiu. I així entenem que ho diu clarament la llei quan diu que l'informe de la comissió consultiva ha de ser preceptiu.

De retruc, la documentació adjunta al projecte de llei que se'ns va proporcionar als consellers generals, van ser unes consideracions que no corresponien a la llei presentada. Per tant, no hem pogut conèixer de primera mà i sense censura el criteri de la citada Comissió Consultiva. Per aquest motiu, els socialdemòcrates vam presentar un recurs davant de Sindicatura perquè es demanés a Govern que aportés

la documentació adequada. Però la nostra demanda es va veure rebutjada. Cal dir que no ens va suposar grans sorpreses ja que ens hauria sorprès una actuació valenta de cara Govern per part de la majoria de la Sindicatura. Per tant, malgrat semblava que es pretengués pactar de forma consensuada amb els sindicats unes condicions a la modificació de les pensions en la Funció Pública, en realitat s'ha presentat allò que el Govern ha decidit unilateralment. Però a vostès, Srs. de DA, ja sé que això tampoc els hi treu la son. No solament, entren el projecte de llei al Consell General en ple estiu, amb consideració d'urgència, en període de vacances per molts, sinó que a més acompanyen el projecte de llei de documentació que no correspon a la llei presentada. Entenem les presses, s'acaba la legislatura, no poden plagar sense donar compliment a aquelles promeses electorals... no escrites, *non avouables*. Aquelles que encara que no figuraven en el seu programa electoral, són imprescindibles per a contentar segurament alguns grups de pressió, aquelles persones que segurament seran claus per a poder pretendre a una propera reelecció.

I volent anar ràpid, entren un projecte de llei precipitat i m'atreviria a dir fins i tot bastant mal fet. I no ho dic jo, ho diu l'anàlisi pagat per Govern, fet per IIB Consultors i Corredors d'Assegurances/AON Hewitt, que es defineixen ells mateixos com a una empresa totalment independent sense cap influència de cap entitat financera o asseguradora. El que hauria de ser normal...

Destaquen, per exemple que: Falta una base reguladora per tota una sèrie de conceptes que provenen de la legislació espanyola que no estan regulats a Andorra; que en alguns casos, no queda reflectida en la llei qui es fa càrrec de les prestacions, si és el Govern, al marge del Pla de Pensions, o si és el propi Pla. Tampoc sabem en quins casos, en alguns casos específics, qui ha de cotitzar a la CASS ni tampoc com s'han de finançar algunes partides i més aspectes que ara crec que no correspon desenvolupar...

En fi, el dit informe recull moltes imprecisions, contradiccions i molts aspectes que podrien generar incerteses i per tant, inseguretat jurídica.

No em voldria estendre massa en això... però també és fantàstic que tot i que 3 informes jurídics (l'informe de *Tornosabogados*, elaborat per un catedràtic en dret administratiu, l'informe del seu propi gabinet jurídic així com l'informe dels advocats Arqué, Ribert i Junyer) diguin sense embuts que aquest projecte de llei no havia de tenir la configuració de llei qualificada, vostè, Sr ministre la manté qualificada.

Com a secretària de Sindicatura, ja sé que qui té la potestat de qualificar una llei, o no, és la Sindicatura, però és rellevant destacar que aquesta va rebre el projecte de llei el mateix dia en què el van aprovar, (amb el meu vot negatiu evidentment).

El van aprovar un 26 de juny, tan ràpid per aquelles presses de les que parlava abans, i que suposo que per no fer enfadar el Govern, la majoria de la Sindicatura no va ser capaç de plantejar-se subsanar un error totalment de la seva competència que pot tenir conseqüències en un futur (i això no ho dic jo, ho diu el gabinet jurídic de Govern).

Miri, Sr ministre, un cop més, vostè m'impresiona, en sap més que tots. No segueix cap recomanació de qui hi entén, no rectifica ni quan un o varis informes jurídics li notifiquen errors. La propera vegada, si us plau, no demani informes, ens sortirà més barat a tots. M'ha arribat que un dels informes va arribar a costar 36.000 euros, potser ens pot dir en total quan ens han costat tots aquests estudis que vostè ha ignorat clarament. Segur que a molta gent li interessa igual que a mi però bé, potser vostè ens pot demostrar avui que tots els informes van equivocats i que qui té la raó és vostè.

Sap el què penso? Que les presses són molt males conselleres.

Srs. de DA, ens han fet treballar molt malament al Consell General. Escanyant-nos tant com han pogut, i això és cert que ens perjudica però crec que això tampoc els ha ajudat a vostès. I el temps dirà!

Miri, un altre tema escandalós...És el que pretenen canviar a través de la disposició final primera. Aquesta és senzillament una modificació encoberta de l'estructura general de la nostra Funció Pública.

Com aquell que no se n'adona, vostès modifiquen una sèrie d'articles de la funció pública molt importants, que mereixen per ells sols una gran reflexió per part de tots. A partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, a excepció dels cossos especials de la duana, dels bombers, dels penitenciaris, de la policia, dels banders i dels inspectors i interventors, desapareixen els funcionaris en benefici dels agents de l'Administració, i quina és la diferència?

Clara, ben clara! A partir d'ara, aquells treballadors que ens atendran per exemple a l'Edifici Administratiu, tindran un contracte que es regirà pel Codi de relacions laborals, entre altres coses. I què implicarà això? Doncs que tindran una situació molt menys protegida en quant a les seves actuacions, que podran ser sotmesos a moltes més pressions per qui tindrà poder, i això ens fa por que es pugui convertir en una clara font de tràfic d'influències... i potser de corrupteles vàries.



Una vegada més, el Govern i el grup parlamentari de DA posen de manifest la cara més perversa de la majoria absoluta parlamentària que representen on el diàleg gairebé desapareix i s'imposa un mètode que ja hem vist utilitzar a aquest Govern en altres ocasions: el de dibuixar un escenari distorsionat en el que tindríem un sistema de complements de jubilacions prop de col·lapse o la bancarrota com a conseqüència del sistema actual.

Això permet presentar al Govern de DA com el dels grans salvadors de la pàtria i d'això en sap molt el nostre cap de Govern. I també presentar al Govern com el Govern dels únics capaços de posar fre a aquests als suposats excessos dels funcionaris.

Insisteixo, el Govern de DA únicament ha fixat l'atenció en la reforma del sistema complementari de les pensions executant retallades salarials i modificacions retroactives de les condicions de treball que en cap cas contemplaven en el seu programa electoral.

A la vegada, DA proposa un model de pensions injust perquè modifica substancialment les condicions en què van accedir els treballadors després de passar un edicte.

En aquest sentit, el Govern liderat pel PS va negociar amb els sindicats de la Funció Pública un nou model de capitalització mixta però sense retallar en drets i acompanyant el model d'un sistema de millora global de l'Administració pública. D'aquesta manera no es des-protegia la confiança legítima en les institucions i s'assolia un repartiment de sacrificis. Però ja sabem que a l'hora de demanar sacrificis aquest Govern és tot menys equitatiu. Només per posar dos exemples tenim les exempcions de l'IRPF per les SICAV's o el regal milionari als grans accionistes de la banca amb l'IGI.

**El Sr. síndic general:**

Hauríeu d'anar acabant, si us plau....

**La Sra. Rosa Gili:**

Sí acabo, Sr. síndic.

Els treballadors públics són els principals implicats en aconseguir un sistema de complements de jubilació viable, estable i sostenible i així els hem sentit manifestar-se varies vegades.

També recorden com en èpoques passades deia un ministre de finances que la seva Mútua era un forat i ara presenta un superàvit proper al milió d'euros.

Ara bé, d'aquí a retallar en drets adquirits, de manera permanent, frega una línia vermella que pot anar en contra dels principis generals del dret, a

banda de trobar poca justificació des del punt de vista de la proporcionalitat de la mesura, -pel seu caràcter de mesura permanent.

El Govern de DA s'empara en el context de crisi però planteja una reforma que, en cap cas, té la condició de temporal, tal i com han fet amb la majoria de mesures de contenció de la despesa pública en els països que les han aplicat.

També em voldria referir a la distribució de responsabilitats desigual entre Govern i partícips al Fons de Jubilació.

Al marge d'aquesta percepció, el Projecte de Llei planteja un sistema de capitalització mixt Govern-partícips (en la mateixa proporció) però l'òrgan mixt que s'ha de crear per a la supervisió d'aquest Fons i de les activitats que hi han d'anar associades és un convidat de pedra davant la iniciativa de Govern a l'hora d'adjudicar l'entitat dipositària i l'entitat gestora.

A aquesta Comissió de Seguiment només se la faculta per a l'emissió d'un informe previ a l'adjudicació, que serà feta evidentment per Govern, i que no té atribuït el caràcter de vinculant. En síntesi, estem parlant d'un patrimoni dels partícips, amb el greuge que no se li atorga ni tan sols personalitat jurídica, i sobre el qual decidirà en última instància Govern.

Vaig acabant Sr. síndic.

Tots aquests arguments posen de manifest el fracàs del Govern de DA a l'hora d'afrontar una reforma real de l'Administració pública. En lloc de triar el camí d'una reforma global i dialogada, DA ha triat una dreuera imposada que ens aboca al precipici.

I si estem en contra de la dreuera imposada per DA és perquè els socialdemòcrates realment creiem que els problemes de l'Administració pública es poden solucionar pel camí d'una reforma global i dialogada. Així ho hem defensat de forma reiterada i així ho continuarem defensant. I aquest camí el tenim molt clar.

En primer lloc defensem...

**El Sr. síndic general:**

Hauríeu d'acabar si us plau....

**La Sra. Rosa Gili:**

Sí vaig acabant Sr. síndic. Bé m'ho guardaré per després això.

Bé, en conclusió, en aquests quasi quatre anys de legislatura, el Govern de DA ha estat incapaç de presentar un projecte seriós de modificació de la

funció pública. No ha proposat ni model ni objectiu. Les accions de l'executiu en aquest àmbit han estat minses i ineficients. No ha complert cap dels compromisos electorals sobre la reforma de l'Administració pública i tota la iniciativa s'ha reduït al Projecte de llei que avui debatem, que tindrà uns efectes sobre els funcionaris diametralment oposats al que anunciaven els demòcrates en campanya electoral.

Es posa en evidència en aquesta Cambra un dels grans fracassos de DA en aquesta legislatura. Malgrat disposar d'una majoria absolutíssima de 22 consellers generals, els demòcrates no han sabut o no han volgut solucionar els problemes actuals de la funció pública.

Per tots aquests motius, -acabo Sr. síndic-, els hi demano Srs. i Sres. consellers el vot favorable a l'esmena a la totalitat del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el Sr. Pere Altimir.

(El Sr. David Rios deixa la sala a les 20.30h)

#### **El Sr. Pere Altimir:**

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a consideració d'aquesta Cambra dues esmenes a la totalitat del Projecte de llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública.

El Grup Parlamentari Demòcrata no comparteix la voluntat de l'oposició de retornar el Projecte de llei a Govern. Nosaltres celebrem que aquest projecte s'hagi entrat a tràmit parlamentari i que finalment aquesta revisió del sistema de complements de jubilació no es retardi més.

Permetin, doncs, que els avanci d'entrada el vot negatiu del Grup Parlamentari Demòcrata a les esmenes presentades.

El sentit del nostre vot no pot ser cap altre, tenint en compte que compartim plenament l'esperit del Projecte de llei elaborat pel Govern.

Compartim, també, la necessitat que la reforma es faci sense més dilacions després de finalitzada una etapa de negociacions necessària, però que malauradament no ha arribat a bon port.

L'Estat va adquirir, fa més de trenta anys, amb el Reglament del Consell del 1981, el compromís de

complementar les pensions de jubilació dels funcionaris de l'Administració general fins al 70% del darrer salari. Un col·lectiu que es va veure fortament incrementat amb l'entrada en vigor de la Llei de la Funció Pública de l'any 2000 i que va permetre que molts treballadors que no havien entrat a l'Administració amb aquesta prestació de cop passessin a tenir-la.

Des d'aquella data, la normativa que regula el sistema de complements de pensions de la funció pública s'ha anat configurant seguint criteris que, sobretot, en funció de la conjuntura econòmica de cada moment, establien o creaven noves situacions més avantatjoses per als treballadors públics en termes de jubilació.

Polítiques que perseguïen fer més atractius els llocs de treball en l'Administració pública, tant a l'hora de contractar com a l'hora de fidelitzar. Atenuant les diferències, en política de retribucions, que en moments d'expansió es podien produir amb el sector privat i que avui ja no tenen justificació.

Els complements de jubilació de la funció pública neixen, doncs, d'una normativa amb un sistema de prestació definida en què pràcticament l'únic contribuïdor és l'Estat; i que, en anar augmentant progressivament el col·lectiu de persones amb dret a prestacions, ha tornat el sistema econòmicament inviable.

Pressupostàriament, els compromisos que ha d'assumir l'Estat en aquest concepte cada cop són més importants i cada cop seran més difícils de complir, plantejant a mig termini un greu problema de sostenibilitat.

Com a conseqüència, la situació actual s'ha convertit en incerta tant per l'Estat com pels mateixos treballadors de l'Administració pública, que segur que són conscients de la magnitud i la desproporció dels compromisos de l'Estat respecte al conjunt dels pressupostos públics.

Per tant, és una situació fruit d'una evolució en la que no cal buscar responsables ni culpables però que sí exigeix, sense més ajornaments, el presentar solucions concretes, realistes i racionals.

Votar a favor de les esmenes presentades pel Grup Mixt i el Grup Socialdemòcrata seria renunciar a una reforma que regula la jubilació amb una base més sòlida, amb criteris clars, i que endreça una normativa dispersa que genera, fins i tot dins dels mateixos cossos especials, situacions com a mínim desiguals.

Amb l'objectiu de fer front a aquesta situació, i per tal de garantir uns complements de jubilació als treballadors de la funció pública sense comprometre

en el futur els pressupostos de l'Estat, el Govern va entrar a tràmit parlamentari el Projecte de Llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública.

El Projecte de Llei proposa un sistema de previsió social complementari, sense la consideració de pensió pública, amb l'objectiu exclusiu de millora les prestacions de jubilació de la seguretat social i per tant són independents i compatibles amb les prestacions que ofereix en termes de jubilació el regim de pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Es canvia del sistema actual de prestació definida, a un sistema d'aportació definida, introduint la figura del copagament o coparticipació entre el Govern i el treballador com nou mecanisme de finançament, regulant tant la participació del Govern com entitat promotora, com la del treballador com a partícip i trencant definitivament amb un sistema en el que només pràcticament hi contribuïa l'Estat.

Es crea definitivament un fons amb la finalitat d'atendre i donar compliment a les prestacions que estableix el pla, mitjançant un sistema de capitalització individual on hi ha una relació directa entre les aportacions, els rendiments d'aquestes aportacions i les prestacions a percebre pels beneficiaris.

Un fons totalment autònom dels pressupostos de l'Estat i per tant sense dependència de restriccions pressupostàries o de les polítiques conjunturals que en alguns moments podien determinar el fet de què, per exemple, els governs no fessin les dotacions pressupostàries que corresponien als compromisos contrets. Hem pogut sentir crítiques pel fet que la gestió s'externalitza i es privatitza. Sobre aquesta qüestió permeti'm que els hi digui, de fet que l'estructura de control del fons de pensions de la funció pública és similar per no dir una rèplica del sistema de control i gestió de fons públics de la CASS. Els fons de pensions seran controlats per una comissió de seguiment, elegida democràticament entre els diferents cossos de l'Administració i amb la participació del Govern i pel que fa a l'administració del fons, el projecte contempla que aquesta la pugui dur a terme una entitat gestora, seleccionada per concurs públic. En aquest punt, ja els hi avanço que el nostre grup parlamentari ha entrat una esmena en el sentit d'obrir la possibilitat de què la CASS pugui per la seva experiència com a gestora de fons ser designada com a entitat gestora dels fons de pensions de la funció pública.

El Projecte de Llei entrat a tràmit parlamentari preveu d'una banda, i precisament per no repetir els errors del passat la creació i la gestió d'un fons de

pensions i de l'altra, un sistema de transició entre el sistema actual de previsió de la jubilació dels treballadors públics i el nou model de complements de pensió.

Sense voler entrar en un debat jurídic, sí que voldria subratllar que el Projecte de Llei diferencia entre drets consolidats i expectatives de dret. I a partir d'aquesta distinció que planteja el sistema de transició cap el nou pla de pensions.

Pel que fa a la transició, vull recordar que els drets consolidats es respectaran de la mateixa manera que les persones amb drets oberts se'ls hi preserva la possibilitat d'acollir-se a la jubilació voluntària, tot i que segueixin en actiu podran acollir-se a la normativa actual. Pels treballadors en actiu, a la data d'entrada en vigència de la llei, hi tenim present que el sistema actual garanteix un percentatge sobre el darrer salari percebut, el Projecte de Llei proposa un sistema similar però a l'aportació definida. Els treballadors de la funció pública un cop arribin a l'edat de 65 anys tenen dret a rebre de Govern una prestació de jubilació calculada en base a una previsió teòrica a la data d'entrada en vigor de la llei. L'impost es calcula de forma individual i es basa en 60% del seu salari mensual teòric projectat a la data de jubilació, i d'aquest càlcul es dedueix el rendiment teòric del pla de pensió i la prestació teòrica de la jubilació de la CASS.

Hi ha altres models que perfectament es podrien utilitzar amb el mateix fi però sense entrar en detalls tècnics. Amb aquest model s'aconsegueix que les expectatives de jubilació siguin més igualitàries dins del col·lectiu.

Compartim el plantejament del Govern i tot i que la proposta ens sembla correcta, hem volgut introduir una esmena per donar més seguretat al treballador. Davant d'uns càlculs basats en projeccions i estimacions que garanteixin que aquest salari teòric, sobre el que es calcula la pensió a percebre, mai pugui ser inferior al 60% del salari mig dels darrers 15 anys de la seva vida professional.

Ens ha semblat encertat que com a reconeixement als treballadors amb una trajectòria important dins la funció pública, s'afegeixi una disposició on se'ls hi té en compte el dret a la pre jubilació quan estan propers a l'edat d'obtenció de drets a la jubilació voluntària. Estem d'acord amb el Govern que el sistema de pre jubilacions actual és del tot inassolible i difícilment podem fer front a la vegada als costos dels complements de jubilació i de pre jubilació. Però sí volem fer constar que creiem necessari que dins del marc de la futura reforma de la funció pública s'estudii la possibilitat d'un sistema de pre jubilacions

per als treballadors de la funció pública que sigui això sí, sostenible.

Inicialment quan es va presentar el Projecte de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública, el Grup Parlamentari Demòcrata entenia que aquesta regulació havia de formar part d'una reforma més global que abastés tots els aspectes relacionats amb la funció pública. Un cop analitzada la dificultat i la magnitud que suposa dissenyar i concretar una alternativa a l'actual sistema de pensions, i donada la celeritat que exigeix la situació actual, entenem que la proposta de Govern de presentar-la prèviament és l'encertada.

Nosaltres entenem que aquest és l'inici a la reforma de la funció pública i entenem que no ha de tenir en cap moment situacions d'aturada.

No voldria acabar sense dir allò que és obvi: el Projecte de llei que avui defensem té dues esmenes a la totalitat, no pretén en cap cas culpabilitzar els funcionaris, les condicions en les que van entrar a treballar a l'Administració no les van imposar ells. Però això no podia servir d'excusa al Govern per actuar i mirar de redreçar una situació crítica i inassolible per finances públiques.

Per tot l'exposat, perquè compartim l'anàlisi de la situació i el sentit de la llei, però també perquè volem donar el nostre suport a la fermesa que ha mostrat el Govern actual a encarar un problema que s'arrossegava de ja feia anys, i el desgast polític que això pugui comportar, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà en contra de les esmenes a la totalitat del Projecte de llei qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública.

Gràcies Sr. síndic.

#### **El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Govern té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

#### **El Sr. Jordi Cinca:**

Gràcies Sr. síndic.

Em permetran que els expliqui primerament com estructuraré aquesta primera intervenció. Em sembla que per poder donar una rèplica coherent i ben estructurada als arguments que han donat els defensors de les dues esmenes a la totalitat cal que dediqui aquesta primera intervenció a explicar el projecte de llei, les motivacions, el per què creiem que és necessari i què es pretén amb el mateix.

Si caigués en el parany de contestar d'entrada cada una de les diferents afirmacions que s'han anat fent,

possiblement el que aconseguiria és que ningú entengués el per què s'ha presentat aquest projecte de llei i què es pretén amb el mateix.

Per tant, en cap cas defujo donar resposta a moltes de les qüestions que s'han donat però ja els avanço que possiblement les respostes concretes en aquestes afirmacions s'hauran de fer en una propera intervenció.

Només una prèvia en aquesta explicació que els hi vull donar del projecte de llei, una prèvia sí vinculada a les tres intervencions que hi han hagut. Una prèvia que malgrat discrepar amb molt dels arguments que ha donat, agrair-li el to de la intervenció al Sr. Bartumeu i agrair-li que en aquells arguments que ha volgut defensar hagi utilitzat documents, exemples i referències a la història, certes. I per tant, li agraeixo. Agrair-li igualment el to de la intervenció al Sr. Altimir. I a la Sra. Rosa Gili, em permetrà que li demani disculpes. Li demano disculpes per dues raons. La primera per haver-la fet treballar aquest estiu, em sap greu. La segona, perquè efectivament, com tanta altra gent he seguit una trajectòria professional en un sector professional concret, en aquest cas el sector financer. Ho hauré fet més bé o malament, hi he dedicat molts anys, molts esforços, molts estudis. Mai m'hauria pensat que això m'invalidava per l'acció pública i política. Mai. Quan penso que no invalida a ningú, la seva professió i la seva dedicació honesta en el seu treball. Estenc, si em permet les excuses o me'n faig portaveu dels més de 1500 empleats de la banca, que suposo que els hi queda clar que mai s'haurien de dedicar a la política perquè sinó seran sospitosos de ser corruptes, de ser manipuladors i de ser només defensors d'un sector financer.

Dit això, anem al que ens convé i el que es tracta avui, que es debat el Projecte de llei i les esmenes a la totalitat.

Senyores i senyors consellers començo aquest debat sabedor de què estem analitzant un dels projectes més complexos, tant des del punt de vista de la vessant tècnica com del fons del que vol resoldre, com alhora un dels projectes més conflictius de la legislatura.

La pròpia complexitat del projecte, de la matèria, facilita, -la Sra. Gili n'ha donat una mostra-, que es passi per sobre del debat de fons per anar als detalls de forma i a qüestions que res tenen a veure amb el Projecte de llei. Ho facilita i permet, a més a més, entrar en una dinàmica d'intentar, -imagino-, esgarrapar quatre vots entre aquells treballadors públics que es poden veure més afectats per la Llei.

Quan vam decidir abordar aquesta qüestió érem conscients que obríem un debat de posicions

irreconciliables que, probablement la solució que s'articulés per elaborada i justa que fos, no satisfaria a ningú.

Quan vam decidir abordar aquest projecte érem conscients de què els treballadors públics, aquells que es beneficien de l'actual model de complement de jubilació, fos quina fos la solució que se'ls hi aportés, pensarien que si no era estrictament una solució que els mantingués la situació actual, els acabava perjudicant.

I, d'altra banda, també érem conscients que la resta, els ciutadans que no disposen d'un complement de jubilació a càrrec de l'Estat per més que racionalitzés aquest complement sempre pensarien que l'Estat inverteix menys en ells i inverteix menys en la seva jubilació.

Davant d'aquest escenari, potser el més fàcil hauria estat mirar a un altre lloc, seguir pensant que els problemes a mig i llarg termini no són problemes d'avui i que, per tant, com que no són problemes d'avui no cal que ens hi fixem.

Ens podríem haver quedat en la confortabilitat que dóna..., -perquè és una confortabilitat certa-, que dóna saber que a curt termini, la propera legislatura i fins i tot dues legislatures, aquest tema vinculat als complements de jubilació no ofegarà al pressupost de l'Estat. Ens podríem haver quedat, efectivament, amb aquesta confortabilitat.

Però el Govern va creure i creu que fer un altre cop això hauria estat una irresponsabilitat. Ho hauria estat per moltes raons entre les quals en voldria destacar dues: la primera, que tots, -i dic tots, inclosos els presents en aquesta Sala i també tots els treballadors públics-, sabem que el problema existeix. El cost de la prestació és molt alt, massa alt per l'Administració i econòmicament inassolible. Tots sabem també que si el problema no s'ha fet més evident fins ara és per la distribució d'edats dels actuals treballadors de l'Administració pública. Serà d'aquí, cinc, sis, deu anys que començaran a haver-hi un gruix de jubilats molt nombrós i serà llavors quan es farà evident el que ara qualsevol estudi actuarial et diu i que alguns només es creuran quan ho constatin i per tant sigui massa tard.

La segona raó per la qual crèiem que es tenia d'abordar, de les moltes, la segona que volia destacar és perquè davant d'un problema de final i conseqüències tan certes cada any que s'anticipi per articular una solució permet que aquesta sigui millor. És a dir, menys perjudicial pels afectats... Deixi'm-ho dir d'una altra manera: la solució que avui els hi proposem és millor que la que podem proposar d'aquí cinc anys i molt millor que la que es podrà

proposar d'aquí deu anys. Per això calia abordar-ho ara.

Per això, des del Govern, vam decidir afrontar aquesta qüestió prescindint del desgast polític que poguéis comportar i convençuts que només solucions en la línia de la proposada i el generós esforç que se'n derivarà per part de l'Estat permetran garantir uns complements tan importants com els que assegura aquest projecte.

Alhora, ho hem fet des del convenciment que la posició justa es trobava probablement al mig, equidistant de les que li deia al principi, i que les dues posicions extremes que comentava no eren les bones, ni podien deixar-ho tot com estava perquè haurien potenciat una situació injusta per l'Estat i inassolible financerament, ni tampoc podíem anar a l'altre extrem i d'un dia per l'altre eliminar els complements que, agradi o no, existeixen; que encara que fossin excessius en la concepció de la prestació i insuficients en el disseny del finançament van ser aprovats en el seu moment i, per tant, han generat una expectativa de dret als funcionaris. Fer aquesta segona qüestió hauria estat igualment injust per als treballadors públics.

En definitiva, situar-se en els extrems només hauria contribuït a obrir una escletxa entre els treballadors públics i la resta dels ciutadans, entre els serveis públics i els privats... Ni ho volem, Sra. Gili ni ens ho podem permetre!

Andorra necessita una economia moderna, forta, vigorosa, creadora d'oportunitats i llocs de treball, i això només s'aconsegueix amb un just equilibri i una estreta col·laboració entre el sector públic i el privat.

Per tant, descartat deixar-ho tot com estava, i descartat eliminar els complements de jubilació, el Govern va encarar la reforma fixant-se tres objectius.

El primer, garantir que tots els treballadors fixes de l'Administració general, presents i futurs, podran tenir un complement de jubilació que s'afegirà a la pensió que cobraran de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i aquest objectiu genèric es fonamenta, es sustenta, en dos altres objectius que acaben incorporant-se en el propi Projecte de Llei: un, crear per primera vegada un veritable pla de pensions dels treballadors de l'Administració general. Cal deixar clar que fins ara no existeix, -ho ha dit el Sr. Bartumeu-, un pla regit per principis moderns, propis de països avançats, on s'incentiva un sistema de pensions complementari al sistema públic i on es promou la coresponsabilitat entre l'empresa i el treballador en la dotació i gestió del fons; segon, articular una solució justa per a tots els funcionaris que avui tenen una expectativa de dret en base al model vigent. Dues qüestions molt diferents que des

de perspectives diferents calia abordar de manera separada-, i això és el que fa el Projecte de llei. La Sra. Gili se'ns ha referit moltíssim només a una part de la Llei: la que regula el nou pla i el fons de pensió. En res s'ha referit a com es gestiona el trànsit per intentar respectar al màxim els drets, les expectatives de dret que avui en dia ja tenen els treballadors en actiu.

Així doncs, la Llei l'han d'entendre com dues lleis en una mateixa. La primera, composta pels dinou articles juntament amb les disposicions addicionals segona, tercera i quarta i les transitòries quarta, cinquena i sisena que regulen la constitució i el funcionament del nou pla i el fons. Aquests articles i disposicions haurien estat suficients si només s'hagués volgut regular el futur amb la creació del pla de pensions de la funció pública, però ja he dit que tan important era dissenyar una solució pel futur com donar una sortida justa al passat per això, d'una altra banda, la resta de disposicions addicionals i transitòries regulen com es gestionaran les expectatives de dret generades fins a l'entrada en vigor de la nova llei.

Definits, doncs, aquests dos grans objectius i com s'han encarat anem ara a intentar entrar més amb detall en els aspectes que de manera genèrica els hi acabo d'esmentar.

Centrant-me, doncs, en el primer objectiu de la Llei: la creació i regulació d'un pla de pensions de la funció pública, en vull destacar set punts.

Primer, s'aconsegueix eliminar qualsevol tipus d'incertesa sobre el nou pla de pensions i es crea el fons de pensió de la funció pública. Com els he dit fa un moment fins ara no hi havia fons; de fet, ni al Reglament del 81, ni al Reglament del 96, ni a la Llei de la funció pública de l'any 2000 preveuen la provisió d'un fons de pensió. Per tant, introduïm un element clau en el qual es sustenta, es dona viabilitat i es garanteix el pla de pensions. Si ho volen dir d'una altra manera el que fa és posar-se remei al fet de què la falta d'aquest fons sigui una de les causes principals que ha posat en una situació d'insostenibilitat, d'impossibilitat l'actual model.

Segon, es defineix un model d'aportació definida on la prestació de jubilació que ofereix el pla està directament relacionada amb les aportacions fetes al fons i als rendiments que generi.

Tercer, es dona cabuda a un nou pla de pensions des de la seva creació no únicament als funcionaris sinó també als agents de l'Administració i a altres treballadors públics que per la seva naturalesa o per la naturalesa del seu treball i prestació pública queden assimilats, és a dir, s'amplia considerablement el nombre de beneficiaris i

s'eliminen diferències discriminatòries entre treballadors dependents, directa o indirectament, de la mateixa Administració.

Quart, s'introdueix el concepte de coresponsabilitat, definint el paper de l'administració promotora del pla de pensions i dels treballadors com a partícips, assegurant un rol destacat d'uns i altres en la gestió o control del fons, i fixant l'obligació de l'Estat de fer la mateixa aportació al fons que faci cada empleat fins a un màxim del 3% del salari d'aquest. É a dir, pel que fa a aquest darrer punt s'assegura que cada treballador, si vol, pugui construir-se un complement de jubilació, i l'Administració es compromet a participar-hi.

Cinquè. S'incorporen fórmules i prestacions per compensar situacions no desitjades d'invalidesa i mort que fins ara no estaven recollides en el sistema vigent.

Sisè. S'ofereix un ampli ventall de possibilitats als treballadors perquè decideixin, arribat el moment, en quina modalitat volen percebre la prestació de jubilació.

I setè. S'acota la política d'inversions del fons, el paper de la comissió de seguiment, l'entitat gestora i la dipositària.

Aquests són els punts més destacats del projecte pel que fa al nou pla de pensions i el fons que li donarà cobertura. Insisteixo, tot això només fa referència, només `fa referència al que succeirà amb una prestació que començarà des de zero un cop entri en vigor la llei i un fons, que des del primer dia, es dotarà amb les aportacions dels treballadors i de la pròpia Administració.

En relació a aquesta part, Sres. i Srs. consellers, crec sincerament que la creació d'un pla de pensions de la funció pública i la constitució d'un fons de pensions, és un avenç molt substancial que situarà Andorra entre els països més avançats en el tractament d'aquest tipus de sistema de previsió en l'àmbit de l'Administració pública.

Així mateix, el fet que l'Administració general prengui la iniciativa en aquest sentit, referma el compromís de futur del Govern amb els serveis públics i els seus treballadors.

Anem ara al segon objectiu que regula el projecte. Com deia abans, articular una solució justa per a tots els funcionaris que avui tenen una expectativa de dret en base al model vigent. Una solució, per tant, a la que només hi tindran accés els treballadors que avui tenen estatut de funcionari o agent de l'Administració, i han generat una expectativa de dret amb la Llei actual. Una solució, quedi clar, -quedi clar-, que anirà única i exclusivament a

càrrec de l'Administració, i que suposarà un esforç molt important a l'erari públic.

Sres. i Srs. consellers, trobar aquesta solució, trobar la solució a aquesta segona part no és fàcil. En primer lloc calia que fos realment assumible per a l'Estat. Calia, per tant, quantificar-la i dissenyar un finançament que ho garantís. Es tracta d'evitar que d'aquí uns anys, el Govern de torn es torni a trobar que no pot assumir els compromisos. Calia també tenir present que dins del col·lectiu, l'expectativa vers la jubilació varia molt en funció de l'edat i els anys de vida laboral que a cadascú li resten.

I tercer, i d'una altra part, calia també entendre que tot i tractar-se d'un col·lectiu que globalment és el mateix, els funcionaris de l'Administració pública, de l'Administració general, hi ha una gran disparitat entre les prestacions que avui tenen entre ells, i això dificulta la solució. Així per posar un exemple, les condicions de jubilació d'un funcionari del Cos de policia i d'un funcionari del Cos de duana no tenen res a veure. I igualment, els d'un funcionari del Cos de duana no tenen res a veure amb els d'un funcionari del Cos general.

Calia, doncs, una solució que d'una banda no agreugés les diferències entre els treballadors d'una mateixa administració i, alhora, respectés al màxim les expectatives que cada un d'ells en funció al cos al que pertanyen tenien.

Insisteixo, gens fàcil!

En base a aquests condicionants el projecte proposa una solució pels drets que ja hagin meritats abans de l'entrada en vigor de la nova Llei amb els següents trets principals. Per a tots aquells treballadors que a l'entrada en vigor de la Llei hagin consolidat els seus drets de percebre un complement de jubilació i l'hagin exercit, és a dir, ja estiguin jubilats o pre jubilats, no els hi varia res. Continuaran percebent la prestació amb les mateixes condicions que reconeix avui la Llei en vigor, i naturalment la continuaran percebent de Govern.

D'altra banda, tots aquells treballadors que estan en una situació de poder-se acollir a la jubilació voluntària i que en el moment d'entrar en vigor la nova Llei hagin optat per no fer-ho, se'ls hi consoliden les condicions que tindrien si ho fessin en aquell moment amb l'actual Llei. D'aquesta forma s'evita que cap treballador es vegi abocat a pre jubilar-se per no perdre la prestació i alhora es facilita que puguin continuar si així ho desitja.

Per a tots els treballadors que no havent complert les condicions mínimes per acollir-se a la jubilació voluntària estiguin a prop de fer-ho, es regula un règim transitori per tal que arribat el moment puguin exercir el dret de pre jubilar-se. D'aquesta manera es

té en consideració aquell projecte vital al que ens feia referència el Sr. Bartumeu. D'aquesta manera es facilita que les persones que ja porten molts anys...

**El Sr. síndic general:**

Hauríeu d'anar acabant Sr. ministre...

**El Sr. Jordi Cinca:**

Vaig acabant Sr. síndic. Vaig acabant.

D'aquesta manera es facilita que les persones que ja porten molts anys de servei a l'Administració i tinguin l'expectativa de pre jubilar-se properament, no perdin sobtadament aquesta possibilitat a poc temps d'exercir-la.

Del punt anterior se'n deriva, se'n desprèn que s'elimina de forma general la jubilació voluntària. És així. Queda fixada la jubilació obligatòria als 65 anys de forma general i als 60 en els cossos especials, que per la naturalesa de la seva feina ja la tenen fixada avui en aquesta edat. La prestació de jubilació voluntària com està plantejada avui, acaba representant una part molt substancial del cos present i futur dels complements de jubilació. Per això s'ha optat de treure-la de l'esquema dels complements de jubilació. No es pot negar que les pre jubilacions poden ser una eina interessant en la política de la gestió dels recursos humans, i no ho fem. Però en els termes en què està establert avui en i en base a una prestació definida, no és sostenible.

Finalment, i possiblement l'aspecte més important en aquest apartat referit als drets meritats, es regula pel conjunt dels funcionaris, un en actiu, que amb la legislació actual a l'arribar a l'edat de jubilació obligatòria tindrien dret a un complement de jubilació, un mecanisme que els hi permetrà a càrrec de l'Estat, -a càrrec de l'Estat-, seguir cobrant un complement de jubilació que es vindrà a afegir a la pensió que cobraran de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i si així ho han triat, al complement de jubilació que també tindran si han participat al Pla de jubilació de l'Administració general.

Això, o d'aquesta manera es manté una obligació amb els treballadors però es modera el seu cos i es fa assumible. Bàsicament gràcies a la reducció del percentatge de cobertura i el fet de desvincular la prestació de les jubilacions de la CASS. Definir i fixar aquests paràmetres no és banal, és imprescindible per calcular el cos del compromís adquirit i definir el pla del finançament al qual es vol fer front. I això és el que estem fent, fixar un nivell de prestacions que entenem que són molt importants, i requeriran un esforç molt gran a l'Estat, un esforç que podem quantificar en una xifra al voltant de 280

milions d'euros que caldrà pressupostar durant els propers 20 anys.

I ja els puc afegir, ja els puc avançar que en el Projecte de Llei de pressupost per a l'any 2015 que estem elaborant, ja hi hem inclòs una partida en aquest sentit. Però igualment, o igual que creïem que l'Estat no pot assumir l'actual model, també creiem que era necessari buscar una solució generosa i justa vers tots els treballadors que han anat generant durant tots aquests anys una expectativa de prestació en base a la Llei vigent. No es pot negar, i cal dir-ho clar, a tots els treballadors de l'Administració general que la prestació que els oferim en aquest Projecte de Llei sent molt bona, és pitjor que la que tenen ara.

És veritat! Però té una gran virtut en relació a la que tenen ara. És possible, amb l'esforç de tots la podem pagar. No és així amb la que tenim ara.

**El Sr. síndic general:**

Hauríeu d'anar acabant, si us plau....

**El Sr. Jordi Cinca:**

Vaig acabant ja Sr. síndic.

Per tant, sobre el paper, el que avui tenen potser molt atractiu, però a mig termini no seria sostenible, i per tant, en realitat tenen molt poc.

Això és realment el transcendent. Ens podem entrebancar tant com vulguem en qüestions formals, podem intentar aplaçar el debat, podem fer creure que es podien buscar solucions d'ara en endavant mantenint les actuals condicions a tots els que ja hi són, però l'important no és el voluntarisme més o menys realista i sincer. El que cal donar resposta és, l'actual és un model de prestació raonable, i per sobre de tot, com el pagarem?

Passat el terratrèmol inicial, Sres. i Srs. consellers, no en tinguin cap dubte, si s'actua coherentment amb el que proposa el projecte i es fan les dotacions pressupostàries necessàries, d'aquí un temps tothom acabarà reconeixent que el que es va fer és el que calia. Que gràcies d'haver-ho fet, tots els treballadors de l'Administració general actuals tindran un complement de jubilació per als anys treballats fins ara. No serà així si no fem res! Que gràcies a aquesta mesura s'hauran eliminat moltes diferències entre treballadors d'una mateixa administració, que van més enllà de les diferències raonables i justificades pel tipus de feina, i que s'ha fet un pas molt important per garantir que les properes generacions de treballadors públics, les properes generacions de treballadors públics, també puguin gaudir d'un

complement de jubilació amb la participació de l'Estat.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Alguna altra intervenció...

Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

Sí, gràcies. Seré molt breu Sr. síndic.

En primer lloc, el portaveu de DA ens ha emprat uns qualificatius que preocupen. Diu: "trencant definitivament i creant definitivament". Jo crec que aquesta és una de les raons de la nostra esmena a la totalitat. Nosaltres entenem que això s'hauria d'haver fet més progressivament.

Al ministre, poca cosa li puc dir més enllà de la referència que també ha fet. Poca cosa li puc dir perquè s'ha limitat, ell mateix ens ha avisat, que si un cas ja parlaríem en un altre torn però que ara ens tornava, ens explicava el que ja havíem pogut analitzar amb la documentació que teníem i amb el text de la Llei.

És clar, surt la qüestió dels drets consolidats i de les expectatives de dret, que també ha utilitzat el portaveu del grup parlamentari que defensa la proposta del Govern, segurament la discussió està aquí. Nosaltres, -parlo de la nostra esmena-, no li hem volgut posar cap parany al ministre que ha dit que no volia caure al parany... jo no li n'he pas parat cap, per tant, no hi podia pas caure.

Però, passar progressivament com he dit, i he tornat a pujar aquí per tornar-ho a dir, d'un sistema de prestació definida a un sistema d'aportació definida a través d'un sistema de pensions inexistent actualment, es podria fer d'una manera ordenada, progressiva i poc traumàtica... poc traumàtica, -traumàtica segur, però poc-, o es podia fer passant una mica amb força. Crec que s'està fent passar amb força, crec que si s'hagués parlat més amb els interlocutors de la funció pública que com a tot arreu hi ha diverses escoles, diverses religions i diverses tonalitats de discussió i jo crec que es podia haver aconseguit una mica més d'acord perquè parlant amb els funcionaris, -i jo m'he trobat a molts-, i amb els sindicats, que ja som conscients de què això s'ha d'arreglar. És a dir que, d'aquí vénen les nostres converses de l'any 2010.

És clar, si parlem de trencar definitivament i de crear definitivament un sistema i no acabem de fer funcionar un diàleg anirem a una solució que serà



traumàtica i que no serà bona pel funcionament de l'Administració pública.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sra. Rosa Gili teniu la paraula.

**La Sra. Rosa Gili:**

Gràcies Sr. síndic.

Miri Sr. ministre, no cal que es disculpi de res... Jo no tinc absolutament res contra ningú de la banca, ni dels accionistes, ni dels treballadors, ni de ningú.

I, per tant, jo crec que si té l'ocasió torni a escoltar el que li he dit i jo en cap moment he dit que cap banquer estigui invalidat per fer política; és més, jo entenc que és totalment legítim igual que qualsevol de nosaltres que estem avui aquí. I, a més a més, és que estic convençuda que amb els organismes cal que hi hagi gent de totes les procedències. Això és una.

Ara, el que jo sí que li deia és que parlava d'ètica, senzillament això.

Miri, li posaré un exemple que potser semblarà una mica innocent, però jo podria ser consellera i tenir una fàbrica de sabates i arribar aquí... no consellera no, ministra! I impulsar una llei i dir: "A partir d'ara tots els funcionaris compraran les meves sabates"... Què li semblaria? Li semblaria bé? Doncs, fa pensar una mica en això. És l'únic que jo volia dir, que per qüestió d'ètica doncs, si es parla de sabates entenc que no me'n hauria de cuidar jo i que se'n podria cuidar algú altre.

Era únicament això el que volia dir i, per tant, no vulgui desvirtuar el que jo he dit i no manipuli tampoc les meves paraules.

A més a més, miri, em va bé que obri aquest debat. Em va bé que l'obri perquè justament tinc ganes d'adreçar-me als empleats de banca perquè fixi's que jo en campanyes electorals, persones relacionades amb empleats de banques familiars, m'han explicat que se'ls havia arribat a dir que el PS els volia fer perdre la feina... Si us plau! Per favor! Mai a la vida hem dit això! No tenim cap problema amb això. A veure, ni amb ningú de la banca i encara menys amb els seus treballadors. Únicament parlava d'un tema ètic.

Miri, vostè ha intentat desmuntar una mica el que jo li deia en relació al que penso que tenim sobre la taula des de fa un temps, aquest enfrontament entre

els assalariats del món del privat i del món del públic, m'ho ha volgut desmuntar dient que no, que vostès això no ho feien, però al mateix temps m'ha justificat el seu pla dient... bé, no li sabré dir exactament les paraules, però jo ho he sintetitzat com argumentant-me una injustícia cap el sector privat perquè, és clar, el sector privat no té les mateixes condicions. A veure, això no li negaré però justament, treballem per intentar anivellar cap a dalt. Potser no és el millor moment, estic potser d'acord amb vostè, però jo crec que en lloc d'anivellar cap a baix i dir: "Com que hi ha uns que estan pitjor que jo, doncs, tots malament"... No sé, què vol que li digui, això no és un plantejament... Bé, en tot cas, no és el meu, si és el seu no ho sé però el meu sí que no ho és.

A veure, després també vostè ens ho està argumentant com dient: "Gràcies a nosaltres ara us salvarem de tot". Bé, ens ha presentat un escenari bastant dramàtic. A veure, jo entenc que fins ara, les nostres jubilacions, -ho ha dit abans també el Sr. Bartumeu-, funcionaven per repartiment de la mateixa manera que funciona a França, no? On els actius cotitzen i les seves cotitzacions serveixen per pagar les jubilacions dels pensionistes.

Per tant, jo no entenc que fos... Bé, en tot cas, no crec que fos un drama i, per cert, crec que un canvi com el que han proposat vostès aquí, a França seria una bona revolució.

Però bé, en tot cas... Sí, Sra. ministra, i tant que sí. He tingut l'ocasió de parlar amb algun assessor francès ben situat i sé del que parlo. Probablement vostè en sap una mica més però de forma global no crec que vagi equivocada.

A veure, de totes maneres, ja li he dit abans i li torno a dir després, nosaltres ja hem dit que podíem modificar coses. Li he dit abans que vam treballar al 2009 i ho seguim mantenint. El Sr. síndic abans m'ha cridat a l'ordre perquè m'estava allargant massa però era en el moment que li deia de la manera que ho vèiem nosaltres i, de totes maneres les coses es poden anar fent de manera gradual i sempre des del consens.

I miri, a més a més, una cosa. A veure, li he parlat abans, li he dit el fet de què vostès això no ho tenien al programa electoral i que ho han fet. Doncs miri, si era tan important, estem a quatre dies d'eleccions. El seu cap de Govern aviat dissoldrà, posi-ho al programa! Ho posa al programa i que tothom voti en funció... A veure, és el que em sembla que és normal. Miri, tenim el nostre país veí, doncs bé, allà sembla que s'ho plantegen, no? Quan s'ha de fer una cosa important que no estava al programa doncs, anem a

eleccions, i és que a més a més vostès ho tenen fàcil. Si estem a quatre dies de les eleccions.

Però no sé, és clar m'imagino que si no fan això doncs probablement algú els hi tibarà de les orelles.

Per acabar, una petita puntualització sobre les pre jubilacions, doncs sí també em sap greu que això desaparegui a la llarga. Vostès han fet una transitòria, però bé, jo crec que això pot ajudar a millorar la qualitat de vida de la gent i, a veure, sempre tenim clar el que... és a dir, no se'ls hi ha de pagar més, no sé, jo no sé de quina manera s'ha de millorar si és el que calia però, en una època en què els joves, els nostres joves, tenen problemes per trobar feina doncs, les pre jubilacions per qui pot viure amb uns mitjans menys importants, doncs jo entenc que pot ser una cosa bona pels que busquen feina i pels que volen qualitat de vida.

De moment no sé si el Sr. ministre s'ha guardat moltes coses a la màniga per dir-me a la propera rèplica, doncs, en parlarem després si convé.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

El Grup Demòcrata desitja intervenir...

Sr. Pere Altimir teniu la paraula.

**El Sr. Pere Altimir:**

Gràcies Sr. síndic.

Més que res per les reflexions que ha fet el Sr. Bartumeu sobre el fet de què proposava un trencament definitiu, una creació definitiva.

Em referia bàsicament al sistema antic. Jo sóc dels que defenso que anem amb retràs amb tota aquesta reforma i que els sistemes que realment poden donar solucions i poden donar sostenibilitat a termini són sistemes en què es necessita trencar amb una aportació exclusiva de l'Estat, es necessita que hi hagi una coparticipació també del treballador.

Potser he sigut una mica massa contundent amb l'expressió i he estat potser... m'he escurçat excessivament amb les transitòries i amb les disposicions que expliquen de quina forma es passa d'un sistema a l'altre, no?

Jo crec que el projecte que presenta Govern, segur que en comissió podrà ser millorable en alguns aspectes però contempla una transició del sistema antic al nou que penso que està ben pensat i és moderat i permet perfectament contemplar tota una sèrie de casos, tant en el cas de què els senyors que estan jubilats, que entenc que ja tenen els drets

consolidats com en els demès casos, busques solucions que són realment jo crec que acceptables. Sempre dintre d'un ordre i d'una possibilitat de modificació quan es parli en comissió sobre aquestes qüestions.

Només afegir que he vist que ha estat un debat molt centrat en les formes, molt centrat en els procediments. Sobre els procediments només dir que bé, nosaltres hem tingut els mateixos terminis, això no justifica que... el que vostès no hagin hagut de treballar com nosaltres el mes d'agost, ha estat realment ajustat.

Sobre les formes jo no hi entraré. Però sí he trobat a faltar més concreció amb de quina forma els grups de l'oposició que han presentat aquestes esmenes, haurien solucionat tota aquesta problemàtica que fa una estona ens explicava el ministre de diferents possibilitats d'arribar a la transició, potser no de forma com jo he expressat abans de trencament... i solucionar en el futur les pensions de la funció pública.

Hem sentit a parlar de molts procediments, de moltes queixes sobre vulneracions però d'una forma concreta saber de quina forma vostès ho farien... no he aconseguit entendre-ho en tot cas.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Sr. Jordi Cinca, si ha d'intervenir...

**El Sr. Jordi Cinca:**

Bé, tal com els deia, doncs...

Perdó! Gràcies Sr. síndic.

Tal com els deia abans, potser ara em centraré més en intentar donar resposta o rebatre algunes de les qüestions que tant a la primera intervenció del Sr. Bartumeu i la Sra. Gili i del Sr. Altimir s'han fet i també en aquesta segona, no?

El Sr. Bartumeu ens parla d'algunes qüestions d'ordre formal, i posa de relleu que al seu entendre farien falta més documents, més informes, perquè la tramesa del Projecte de llei fos correcta.

Jo sincerament, penso que el Projecte de llei té tots aquells informes que fan falta per poder entendre'l, per poder estar-hi en contra o no, per trobar els arguments a favor o en contra de, en el fons de la qüestió i m'atreviria a dir que deu ser dels projectes de llei que estan més ben recolzats a nivell d'informació complementària.

Aquesta informació complementària bàsicament és: l'informe de la comissió consultiva. Un informe fet després de més de vint reunions d'aquesta comissió consultiva.

L'informe o la memòria econòmica del propi projecte. La memòria explicativa del propi projecte. Els informes de la companyia independent, hi ha fet referència la Sra. Gili que es va posar o que hem recollit com a part de la documentació tot i que ha de quedar clar que és un informe encomanat pels propis sindicats i pagat per l'Administració pública. Però aquest informe, encomanat pels sindicats no l'hem pas amagat, s'ha afegit en el document o en la documentació que acompanya el projecte. Els informes dels diferents professors als que ha fet referència o als diferents bufets que ha fet referència la Sra. Gili, i un document on es recull quines són les diferències entre el projecte que va aprovar el mes de gener el Govern i el que ha acabat enviant a tràmit. I es recullen aquestes referències posant-les en relació a tots els suggeriments que emanen de l'informe de la comissió consultiva, de manera que es posa de relleu que efectivament el projecte no és el mateix el del gener que el del mes de juny perquè recull i s'explica com alguns, no tots, dels suggeriments de la comissió consultiva.

Francament m'agradaria saber quants projectes s'han presentat en tot aquest luxe de detalls. Per tant, no crec que sigui un problema de falta de documentació el que es pot esgrimir en relació a aquest projecte.

Després el Sr. Bartumeu també ens fa referència a dues qüestions d'ordre constitucional, se'm fa sens dubte difícil entrar en un debat amb el Sr. Bartumeu en relació a aquesta qüestió, sens dubte en deu saber, en sap més que jo, però en tot cas, en un dels aspectes dels que ha fet referència ell, és el de la retroactivitat. I després de desplegar els criteris pels quals pensa que això pot atemptar en aquest principi constitucional, també ens explica que li preocupa els efectes que tindrà en el pressupost, el tenir de dotar, el tenir de fer front com proposa el Projecte de llei, els compromisos que el Govern es fa seus en aquest Projecte de llei, i alhora, Sr. Bartumeu també ens demana de buscar una fórmula en la que no es toqui, no es malmetin els drets doncs ja consolidats per part dels treballadors en actiu.

Tot plegat es fa incompatible, tot plegat es fa incompatible, tot plegat es fa incompatible! Com em sembla que ha dit en la seva segona intervenció, això passa per un sacrifici, a banda i banda perquè tothom acabi assumint que el model no és possible, no és sostenible i que cal afrontar-lo a partir de què tothom hi deixi una part del que avui en dia té.

I això és exactament el que fa el projecte. El projecte resol el futur amb un nou pla de jubilació, per primera vegada. Articula un fons que li doni cobertura, i a més a més, el projecte amb l'aportació exclusiva de l'Estat resol de manera transitòria aquesta progressió a la que fa referència el Sr. Bartumeu, la situació dels treballadors d'avui en dia en actiu. Es pot fer d'altres maneres, eh? No en tinc pas cap dubte, però en tot cas aquest és l'esquema, qui fa sacrifici aquí? Doncs el Govern agafant el compromís ferm de començar a dotar allò que no s'havia dotat mai. El Govern posant-hi diners per garantir un nou pla de jubilació pels treballadors d'ara en endavant i pels que puguin venir. I també els treballadors, cal dir-ho, perquè veuen disminuïdes una part de les seves prestacions. Una part, i pel que fa als treballadors en actiu, els que podrien apel·lar en els drets que ara tenen, la part és petita en relació al que passarà en el futur per als nous treballadors, perquè es té molta cura en el projecte de garantir una progressió i mantenir les condicions que tenen ara dins de l'assumible econòmicament. Per tant, entenc que segurament el Sr. Bartumeu ho abordaria d'una altra manera però en el fons, en el fons, el projecte respon a aquesta lògica que ell ens plantejava.

La Sra. Gili... sobre el tema dels empleats de banca em permetrà que ja no hi torni, però vostè sap que dins d'aquesta modèstia que la vol caracteritzar, no cal dir les coses explícitament, només cal insinuar-les, i amb això vostè n'és una mestra.

Miri, jo crec que part de les afirmacions que vostè fa estan basades en què no ha entès el projecte i llavors això fa que sigui molt difícil que pugui defensar anant en contra del mateix. I ho acaba fent de manera desordenada i de manera que es recolza amb arguments que no són certs. Deixi'm que li posi alguns exemples d'aquests arguments que no són certs. Ens diu : "el Projecte de llei és una privatització del fons, a més a més està fet de manera que els representants de Govern acaben podent imposar el seu criteri dins de la comissió de seguiment i acaben podent fer que es contracti una entitat en particular o una altra. Res de tot això és veritat, res de tot això és veritat.

El Projecte de llei el que diu és, que el fons és dels treballadors, és dels partícips, és dels partícips. Els partícips, els treballadors tenen una posició majoritària en la comissió de seguiment, i només aquesta comissió de seguiment, a través de concurs públic és qui determina a qui li vol donar la gestió. I hi cap fins i tot, que poguessin triar, que no li donen a ningú la gestió, i que s'ho vulgui fer la comissió. És que no està posat enlloc que s'hagi de fer d'una manera determinada ni que ho hagi de fer una

entitat d'un sector o d'un altre. Però com molt bé li ha dit el Sr. Altimir, la mateixa CASS, perquè vostè res de conceptes, la mateixa CASS sent el que té la responsabilitat d'aquests fons, acaba donant-los a gestionar a professionals en la matèria perquè no es pot fer d'una altra manera. No visualitzo en cap planta de l'edifici administratiu una taula de mercats i cada dia gestionant els actius que es vulgui comprar a través del fons per assegurar una rendibilitat que faci possible que es paguin les prestacions. No ho visualitzo i penso que el normal és crear regles perquè precisament no passi allò que vostè, una bona caracterització ens ha explicat de què passaria si una d'aquestes gestores s'enfonsés. Doncs escolti, la mateixa pregunta es pot fer per la CASS, la mateixa pregunta. Precisament per això hi ha mecanismes de control, de diversificació, d'evitar la concentració amb una sola entitat, d'evitar la concentració amb actius d'un sol sector, per això diversificar els actius perquè n'hi hagi a curt, a mig i a llarg termini, perquè n'hi hagi de renda fixa i de renda variable. Precisament per això, perquè això no pugui passar. I clar, que l'antídoto en això sigui que els diners s'han de posar en un calaix o dins del mitjó i esperar a què s'hagin d'anar pagant, doncs francament em sembla una mica pobre i sobretot és la manera de garantir que una altra vegada ens trobem com ens trobem ara, que no es pugui fer front a les prestacions, perquè les prestacions requereixen de les aportacions i requereixen de la rendibilitat d'aquestes aportacions. Aquest és un exemple del que dèiem.

Vostè després em parla de, és que vostè volen canviar el model, i miri a França el que passa és que els treballadors en actiu, amb les seves aportacions paguen les prestacions dels que ja estan jubilats. De què estem parlant? Si vostè m'està parlant de la CASS, fantàstic. Podríem valorar si estem parlant del mateix projecte o del mateix model. Però és que en aquest cas no hi ha aportacions, en el model d'avui no hi ha aportacions dels treballadors, no hi ha aportació de ningú. El Govern, via pressupost cada any paga la prestació que toca, punt. No hi ha aportacions dels treballadors en actiu. El que estem proposant ara sí que ens porta en aquest model que vostè diu. Què fem? Definim un nou pla de pensió, creem un pla de pensió i el dotem amb aportacions. Aportacions dels treballadors, i si els treballadors la fan, el Govern es compromet a fer amb la mateixa proporció la mateixa aportació. A partir d'aquí, sí que a través del fons es podran pagar les prestacions, però és que el model d'ara no respon a res del que vostè ens està dient.

Pre jubilacions: penso que aquí no discrepem. Vostè ens deia, jo li deia en el meu discurs les pre jubilacions poden ser una bona eina, una bona

mesura per gestionar els recursos humans. Ho crec així, penso que caldrà amb la reforma de la Llei de la funció pública, buscar fórmules que puguin introduir eines com la de la pre jubilació, però també tinc clar, que amb el plantejament que avui en dia està fet i solapant el que és la pre jubilació al que és un pla de complement de jubilació, que són dos coses diferents, el que acaba fent és que el cost de la pre jubilació acaba matant el pla de pensions i per tant, s'han de desvincular perquè són prestacions de natura diferent i que s'han d'abordar i s'han d'aprovisionar i s'han de finançar de manera diferent.

Per tant, sincerament, en la meva primera intervenció he intentat explicar que s'ha de llegir el projecte des de dos vessants. Vostès legítimament, discrepen obertament de tot allò que defineix els dinou articles de la llei i algunes de les disposicions transitòries i addicionals pel que fa a la definició d'un nou model.

Escolti, res a dir, penso que tenim arguments més que suficients per explicar que aquest nou model és el que respon al que s'està fent a tot arreu, és el que dóna sortida de futur sostenible en el temps a què la gent pugui construir-se un complement de jubilació al que tindrà a través de les prestacions públiques i em sembla que a més a més, és notablement generós. No és veritat que estiguem rebaixant les prestacions dels treballadors públics en els del privat, no és veritat. Estem definint un llistó en els treballadors públics que tant de bo això incentivi a què poc a poc l'empresa privada vagi cap a aquest model. Tant de bo, tant de bo! Estic plenament convençut que aquest és un bon model i que seria bo que s'estengués a l'empresa privada. També és veritat que en el moment en què estem vivint és difícil demanar que es faci aquest pas, és difícil demanar això en plena crisi econòmica, és difícil demanar això quan s'està implementant un nou model fiscal, és difícil demanar això quan tot just és insipient la recuperació, però en qualsevol cas, el que està fent el Govern d'Andorra creant aquest pla de jubilació és fixar, traçar un camí que tant de bo es pugui seguir en l'empresa privada. Per tant, justament el contrari del que vostè diu. El que intentem és crear un model perquè pugui el nivell de complement de jubilació o de jubilació de tots els treballadors de l'Estat. Això sí en un nivell, a un llistó raonable. El que no pot ser és que es pretengui pujar els altres 34.000 treballadors d'Andorra en el nivell que avui en dia està oferint un complement de jubilació, que va estar pensat segurament, en un moment, d'unes circumstàncies molt diferents. L'any 81 queda molt lluny, i a més a més, per un col·lectiu que en aquell moment era molt, molt petit. I que recordo a l'any 2000 es va

incrementar de manera sobtada amb la Llei de la funció pública, donant entrada a les prestacions amb moltíssims treballadors que havien entrat a treballar sense aquesta prestació i que d'un dia per l'altre se la van trobar. Això va encarir moltíssim el model i això és una de les raons per les quals també el model tal qual va ser concebut el 81 per poca gent doncs, ha acabat demostrant que no era viable.

I fins aquí aquesta intervenció Sr. síndic.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu.

**El Sr. Jaume Bartumeu:**

Sí gràcies.

El Sr. ministre ens diu que hi havia tots els elements per poder entendre el projecte amb la documentació rebuda. Miri jo li puc dir que amb el que teníem, jo ja ho he entès però la qüestió que li vull plantejar no és si jo ho he entès o no. Que crec que ho havia entès ja potser abans fins i tot de rebre la documentació, però crec que aquí hi ha hagut un problema de formes, Sr. Altimir. Diu que només hem parlat de formes, he repassat, tinc tres pàgines del que jo considero fons i una pàgina de formes en la meva intervenció.

Diu que no hem sabut explicar o que no he sabut explicar el que hauria fet. Doncs ara li contestaré a vostè i al ministre.

Per què m'he queixat dels informes? Molt senzill. Si s'hagués donat curs o satisfacció a la plataforma, i si els hagués dit de l'avantprojecte hem passat al projecte, feu l'informe. Si s'hagués donat el consell de la policia, com crec jo que s'hagués hagut de fer, al projecte i s'hagués dit, feu l'informe, això potser ens hauria atraçat, hauria atraçat el Govern tres setmanes, un mes i prou. Però què ens hauríem estalviat? Doncs està passant la tarda aquí, -que és la nostra obligació-, discutint de formes. Podríem començar a parlar de fons. Per què ara estem com estem? Estem, fins i tot el Govern, estan totes les institucions a la Batllia, i per què hi són a la Batllia? Per què hi sou a la Batllia? Hi sou per uns informes. No, Sr. cap de Govern, vostè diu que no. Jo m'he llegit la demanda perquè me l'han facilitat i fins allí on jo he entès la demanda, la demanda que hi ha a la Batllia pel procediment urgent i preferent és que es queixen els sindicats que hi han anat que no se'ls hi ha donat l'oportunitat de fer un informe que ells

consideren preceptiu. Mentre es discuteix a la Batllia i aquí de formes, no parlem de l'aportació definida que és del que s'ha de parlar fa anys. D'això em queixo. Per tant, Sr. Altimir nosaltres hauríem deixat fer els altres informes i hauríem començat a parlar del que s'havia de parlar.

I després, segona cosa que hauríem fet. Entre el 70 i el 60% per situar-nos, doncs potser es podia negociar. A mi no em queda clar que s'hagi negociat. O dit altrament, a mi em queda bastant clar que no s'ha negociat. I no estic donant la culpa als uns i als altres, però no s'ha negociat. Nosaltres que ja havíem començat hauríem continuat negociant.

Els drets adquirits després dels 25 anys. Jo crec que també s'ha de negociar això, més enllà dels problemes pressupostaris que ja coneixem.

Quarta cosa que s'hauria d'haver fet i no s'ha fet, i aquí potser no ho aconseguim cap dels grups parlamentaris: aturar la demagògia. És que això ja comença a fer por, perquè clar resulta que entre els que no volen tocar res, -que n'hi ha, a l'Administració, parlo, pocs però n'hi ha-, i els que fan llenya a l'esquena dels funcionaris, -alguns són aquí en aquesta sala-, doncs jo crec que hauríem de saber trobar un terme mig. I el terme mig és de posar a una taula, torno a parlar de negociar, deixant clar que hi ha d'haver aquesta aportació. I jo els hi puc dir, bé jo crec que no em podran dir que no tenen elements per saber que el que dic ara és cert, que la gran majoria de la plataforma sindical de la funció pública és conscient de què hi ha d'haver aquesta aportació, és conscient que han de perdre una part de la situació actual sinó és insostenible. Aleshores, per favor no afavorim la demagògia, no els empenyem cap a posicions radicals, potser que hi hagi una mica més de negociació. Això és el que hauria fet Sr. Altimir.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Pel Grup Socialdemòcrata...

Sra. Rosa Gili.

**La Sra. Rosa Gili:**

Gràcies Sr. síndic.

Bé només petita cosa pel meu veí d'escó. Vostè em parlava que hem treballat amb els mateixos terminis. Miri jo crec que no és comparable, no compari. D'entrada ja hi ha els recursos humans que poden tenir vostès amb 22 consellers. Segona, que evidentment van anar de la maneta de Govern, ens

ho han dit per activa i per passiva durant tota la sessió d'avui. Per tant, si us plau no ens ho compari, crec que no és comparable.

I sobre el fons, jo crec que també he parlat de varis aspectes del fons, i no únicament de les formes.

A veure, només petites coses amb referència al que ens ha dit el Sr. ministre. M'ha parlat vostè dels informes i m'ha dit que el problema aquell que semblava que posava el dit en bastantes coses que no estaven ben fetes pel que jo he pogut llegir. M'ha dit vostè que està encomanat pels sindicats. És a dir, què vol dir amb això? Que hi ha hagut alguna, que han demanat que digui alguna cosa en especial a l'informe? És que no ho sé jo, jo no ho entenc. Què potser el Govern ho fa això a vegades? No ho sé, expliqui-m'ho perquè de veritat no he entès el que volia dir amb això. Perquè a més a més el van pagar vostès aquest informe.

Llavors també abans ha dit: "Mai un projecte de llei centrat amb tants informes". Ostres doncs quasi bé que hagués sigut millor que no els hagués presentat, perquè si és per no fer-los cas, però bé m'imagino com que justament els sindicats els tenien, doncs bé va considerar adequat de què hi fossin, i amb això li agraeixo. Jo justament alguna vegada, a Sindicatura m'he queixat alguna vegada d'algun projecte de llei que entra i jo entenc amb unes documentacions molt minses. Per tant, aquí li agraeixo, de veritat que li agraeixo. La llàstima només és això, em sobta que molts informes diguin alguna cosa, i que no se'ls hi faci cap tipus de cas.

Un altra cosa, no he entès ben bé el que havia d'insinuar, però bé, jo crec que no he faltat al respecte de ningú, i si ho he fet, me n'excuso perquè de veritat, en cap moment era la meua voluntat.

Després vostè m'ha dit també que jo no he entès el projecte. Doncs, potser sí, no l'he entès, és que no li diré que no, però em sembla que tampoc l'han entès els funcionaris. I a veure, aquí li dic si tant interès tenien amb què l'entenguessin, doncs haver-nos l'explicat. Haver-nos donat el temps necessari, perquè, sí Sr. ministre, resulta que nosaltres necessitem vacances, sí, suposo que vostè també alguna vegada. A veure, sobretot que li recordo que el mes de juliol vam treballar moltíssim, vam tenir un Consell que va durar, el 24 de juliol que va durar de les deu del matí fins les vuit. I sí, i eren altres temes, és que si només fos aquest tema, cap problema. I miri, a mi no em sap greu treballar, ni a l'agost ni els caps de setmana. M'he passat tot el cap de setmana fent esmenes, miri justament, que podia no haver-les fet, i m'he passat tot el cap de setmana fent esmenes al seu projecte de llei, el que estem plantejant avui. Per tant, no em sap cap greu, ara bé, pot entendre

que jo en algun moment puc demanar, necessitar algun tipus d'assessorament i clar, jo el que no puc demanar als meus assessors, no marxeu de vacances perquè clar tothom necessita vacances. És totalment legítim.

A veure, acabaré aquí perquè crec que estem ja tots esgotats i la gent que ens mira i els que estem aquí m'imagino més que ningú.

Només petita cosa per les mímiques que em feia la Sra. ministra de Salut abans. A veure, jo em vaig informar, sí em vaig informar de com funcionava França. I miri, saber que hi ha una petita part que funciona per capitalització a França, però és essencialment la que serveix per les cotitzacions de primes i indemnitzacions. La gran, la major part és per repartiment. És a dir que només hi ha una petita part que a més, està gestionada per un organisme públic. Ara no li sabria dir el nom perquè el tinc, però he fet l'error de no imprimir-me justament l'assessorament aquest que se'm va donar. I només ara també mirant, ho intentava mirar amb el mòbil però evidentment és complicat de mirar les coses amb el mòbil. A França justament, em sembla que els funcionaris reben un 75% del seu darrer salari. Ara bé, és veritat que l'Estat cotitza molt més per cadascú dels seus funcionaris. És una qüestió de plantejament, però li he dit abans que sabia de modificar. Sí, vull dir que no estem tancats en res, però no intentem dir el que no és.

I una última cosa que se m'oblidava, perdó Sr. síndic. El Sr. ministre m'ha dit que no era veritat, si no m'equivoco, el que he dit abans quan deia jo que la comissió de seguiment era un convidat de pedra amb el que fa la tria de l'entitat gestora i l'entitat dipositària. Doncs miri ha buscat, article 16: entitat gestora, article 17: entitat dipositària. Torno al de l'entitat gestora, al punt 1, paràgraf 1, i al final diu: "La comissió de seguiment ha d'aprovar el plec de bases del concurs i ha d'elaborar i lliurar al Govern un informe previ a l'adjudicació del concurs". No sé, això vol dir que és vinculant? Perquè jo no és així com ho veig, bé potser que no ho ha clarificat prou. No he tingut temps de mirar-me les esmenes del Grup Demòcrata, em sap greu, però bé crec que ja ho podem fer en un altre moment. Per tant, jo no ho veig, aquí no hi posa vinculant. Tant de bo ho sigui!

I article 17: entitat dipositària. La comissió de seguiment ha d'aprovar el plec de bases del concurs i ha d'elaborar i lliurar al Govern un informe previ a l'adjudicació del concurs. Aquí no diu que siguin ells que triïn, no ho sé. Si era aquesta la seva voluntat, espero i desitjo que el Grup Demòcrata ho haurà esmenat.

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

El Grup Demòcrata desitja intervenir....no.

Per part del Govern.....

Sr. cap de Govern, teniu la paraula.

**El Sr. cap de Govern:**

Sí gràcies, simplement per al·lusions sense voler allargar el debat Sr. síndic.

Gràcies Sr. síndic i evidentment no demano la paraula per qui treballa més a l'agost, al juliol i qui treballa més els caps de setmana. Em sembla que això és molt poc seriós. Demano la paraula perquè hi han hagut al·lusions diverses, variades. Algunes que jo penso que són dignes, intolerables dins del debat parlamentari. Començaré pel Sr. Jaume Bartumeu, sense voler allargar Sr. síndic un debat que ha sigut apassionant, per moments enriquidor i per moments, ja m'hi referiré, no gaire gratificant per als oients. Tal com entenc jo la política o l'he entès sempre.

Sí que és veritat Sr. Jaume Bartumeu, i cal dir-ho en un debat tan seriós com aquest, que no portàvem en el programa electoral una modificació del complement de jubilació dels funcionaris. És veritat, també ho dic avui públicament, tampoc portàvem de forma explícita, vostè me'n feia referència o potser la Sra. Rosa Gili, la implementació de l'IRPF. Les dues coses són veritat, dit de forma implícita pel que fa referència a l'IRPF.

Vostè m'ha sentit dir moltes vegades que quan un té la responsabilitat... -i vostè Sr. Bartumeu l'ha tinguda- de governar, s'han d'agafar decisions, i jo, les tinc i les he assumit totes... totes!

Altra cosa és que nosaltres proposem un model diferent al que hi havia anteriorment, és veritat, està molt lluny del populisme, és una qüestió de responsabilitat.

En la intervenció del Sr. Altimir, vostè ha fet referència de què cal i calia i una mica, el Sr. Altimir diu: "i com?" ha parlat una mica i, però és veritat, no ho va poder fer.

Li volia dir això perquè quedés clar davant de tota la ciutadania que jo tinc d'assumir les meves responsabilitats com a cap de Govern d'Andorra, però també tinc una responsabilitat de defensar els meus ministres i, avui, ho vull fer perquè es vot apel·lar al diàleg, a les formes i al fons de les qüestions, i perdoni'm que parli així de forma molt oberta.

Amb el Sr. Bartumeu avui, i d'altres vegades, i d'altres vegades vostès, avui no, s'ha parlat de formes i jo contesto el que he de contestar, i de fons.

Vostè, Sra. Rosa Gili, ha perdut les formes... ha perdut les formes i em sap greu. I em sap greu perquè en els torns d'intervencions com la seva vostè es desmereix. No pot fer insinuacions així gratuïtes, no pot dir una vegada o dos vegades gairebé no insinuant que un ministre és corrupte... o dir-ho insinuant. Ja s'ho llegirà... ja s'ho llegirà... ja s'ho llegirà. Mantinc el que acabo de dir.

Jo penso que no era del Consell General el que ha fet vostè avui aquí, és un debat massa seriós que em sembla que necessitem tots almenys en aquests moments que són complicats de no fer segons quins comentaris i sobretot en públic. Es pot fer si vol. Jo... miri, li donaré en benefici del dubte. Vull pensar que ha "derrapat" verbalment, i vull, no vull pensar que ha "derrapat" de forma controlada perquè seria molt greu... seria molt greu!

Sap la feina que ha fet el ministre de Finances? Ha sigut una feina de diàleg, li he demanat fa dos segons i evidentment no hem assolit un acord, Sr. Bartumeu. Potser més forçat per assolir-lo, i ja m'he esforçat per fer pedagogia i per dir la veritat als conciutadans, però no la veritat del complement de jubilació, -i ja acabo Sr. síndic-, que em sembla que ho hem fet avui amb el nostre model i n'assumirem el desgast. Però em giro... em giro no cap als dos-mil funcionaris que avui han vist retallat el seu complement de jubilació sent molt més alt que els que es regeixen pel sistema de la CASS únicament. Em giro cap als trenta-quatre-mil que queden dels trenta-sis-mil que som d'assalariats en aquest país, i que no tots tindran la possibilitat de tenir un pla de pensions privat. I avui en dia saben, perquè no ens enganyem, va haver-hi un debat de la CASS, també en termes exagerats en algun cas, però jo penso que des del Govern, del grup parlamentari i d'altres sectors de l'oposició es va ser responsable.

Tenim un problema a la CASS, com tenim un problema en el complement de jubilacions. És el que han volgut, avui en dia, amb tota claredat.

I acabo Sr. síndic. Saludo la feina que ha fet el ministre de Finances perquè és molt complicada. Vint-i-set, vint-i-vuit reunions... no és fàcil!

I, en tot cas, ho lamento profundament perquè vostè val més que el que ha demostrat avui en la seva intervenció que ha ratllat, gairebé, -i perdoni'm perquè ho dic amb tots els respectes-, la indecència.

Gràcies.

**El Sr. síndic general:**

Alguna altra intervenció...

Pel Grup Mixt...

Pel Grup Socialdemòcrata...

Sra. Gili.

**La Sra. Rosa Gili:**

Gràcies Sr. síndic.

A veure Sr. cap de Govern, la veritat és que és increïble el que m'acaba de dir ara!

Miri, la primera intervenció me l'he mirat i mirat moltes vegades. He sospesat les paraules, de veritat, eh? Sóc conscient que potser he dit unes coses que no s'acostumen a dir aquí. No sé per què hi ha uns temes tabús.

En qualsevol país, vagi-se'n a França, a Espanya... un vincle així podria ser un escàndol, i en cap moment he dit que el ministre era corrupte... És que jo crec que... a veure, és que jo crec que no ho he dit en cap moment. Crec que només he dit coses que són veritat i que s'estan dient a fora al carrer i, a partir d'aquí, jo ja ho sé que a vostè quan les coses no li agraden en sap molt de trinxar-ho tot. No sé... No era en cap cas la voluntat, només expressava la impressió que donava i en tot cas era només una... a veure com ho diria, sense cap tipus de valoració. Només deia que èticament em semblava que potser no havia quedat massa bé.

Potser justament nosaltres hem parlat de treballar amb una llei d'incompatibilitats.

Al parlament francès hi ha justament un codi ètic que valora una mica qui ha de participar en què. Aquí no ho tenim, doncs, potser ho hauríem de tenir i ja està! Miri, i tenim justament el meu president del grup parlamentari per alguns comentaris que se li van fer en un moment donat, es vol abstenir de la votació d'aquest pla de pensions, quan jo crec que s'equivoca... miri el que li dic! Perquè ell no guanyarà res, és a dir, guanyarà el mateix que tot el col·lectiu. Ell personalment no té cap benefici personal. I, no estic parlant de ningú, però estic dient que crec que justament ens dona un exemple ètic que per a mi, potser fins i tot, crec que no era necessari però bé... crec que és el moment de què es pugui parlar de tot i no veig quin problema hi ha.

És que fins i tot de veure la reacció aquesta, acabo pensant que potser sí que tenen mala consciència. Miri el què li dic!

Gràcies Sr. síndic.

**El Sr. síndic general:**

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé si no hi ha més intervencions, donem per acabat el debat i procedim tot seguit a la votació de les dues esmenes a la totalitat.

Anem a votar en primer lloc, l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Mixt. Els recordo que sí, és sí a l'esmena, i no, és no a l'esmena.

Obrim un termini de temps per votar.

(votacions)

Sr. secretari, si vol procedir a donar lectura del resultat, sis us plau.

**El Sr. Carles Enseñat:**

3 vots a favor, 20 en contra.

**El Sr. síndic general:**

Bé a la vista del resultat queda desestimada l'esmena.

Procedim ara, a continuació a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Obrim un termini de temps per votar.

(votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, sis us plau.

**El Sr. Carles Enseñat:**

3 vots a favor, 20 en contra.

**El Sr. síndic general:**

Bé a la vista del resultat queda desestimada també aquesta segona esmena, i havent-se presentat esmenes a l'articulat al Projecte de Llei, aquest seguirà el seu tràmit en la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 21.27h)